

expertisecentra
dementie

JAARVERSLAG 2023

Expertisecentra Dementie

Inhoud

Voorwoord	5
Voorstelling van de Expertiseceentra Dementie	7
Strategische doelstelling 1: we versterken personen (voornamelijk zorgverleners) actief in de zorgsector	13
Strategische doelstelling 2: we zorgen voor een goede vindplaats over dementiezorg voor medewerkers op het terrein én voor wie goede informatie en advies zoekt.	55
Strategische doelstelling 3: we sensibiliseren het bredere publiek en de samenleving over dementie	69
Strategische doelstelling 4: we informeren en signaleren lacunes aan de Vlaamse/federale overheid en het lokale beleid	85
Strategische doelstelling 5: we houden voeling met de concrete praktijk om deze als toetssteen te hanteren van de theorie en ook noden uit de praktijk op te volgen	93

Colofon

v.u.: Wino Baeckelandt, voorzitter
Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw,
Pastoor van de Wouwertstraat 2,
2600 Berchem
Correcties: Gisèle Vidts, Peggy Van Nerum,
Jurn Verschraegen
Foto's: met dank aan de regionale
Expertisecentra Dementie
Foto voorpagina: © Leo De Bock
Vormgeving: EPO drukkerij & vormgeving,
t +32 3 239 61 29, www.drukkerij-epo.be

Voorwoord

De mens centraal. Dat was de boodschap bij de première van de film 'Human Forever' van Teun Toebes die met filmmaker Jonathan de Jong in Amsterdam een minutenlange staande ovatie kreeg. Beleidsmakers, zorgverleners, mensen uit het onderwijs en de culturele wereld keken naar een exploratie van de wijze waarop men in binnen- en buitenland de zorg en begeleiding van mensen met dementie oppakt. Dat geeft soms ongemakkelijke beelden en doet ons nadenken over de wijze hoe wij de zorg inrichten. De film is onderwerp tot gesprek door alle lagen van de bevolking heen. Het toont dat we als samenleving allemaal een verantwoordelijkheid hebben om zorgzaam om te gaan met kwetsbaarheid.

En net dat is één van de doelstellingen van de Expertisecentra Dementie Vlaanderen: er zijn waar het nodig is. Te vertrekken vanuit het Referentiekader Dementie én bovendien gebruik maken van de collectieve wijsheid die we als samenleving hebben. We zien het ook als onze opdracht om die positieve krachten en stakeholders te mobiliseren en om mensen samen te brengen die met de thematiek te maken hebben. Dat betekent concreet denken vanuit behoeften, niet vanuit structuren.

Het jaareinde konden we alvast afsluiten met een bijeenkomst van 85 trotse Dementie Referentieartsen die in 2024 verder zullen worden ingebed op de eerste lijn. En de acties in het kader van het

Vlaamse dementieplan waren goed zichtbaar in de praktijk dankzij de volgehouden inspanningen van eenieder. Ook de samenwerking met onze partners, zoals Cera, verliep vlekkeloos en zorgde voor diverse hefboomeffecten om de thematiek bespreekbaar te maken.

We zijn trots om je dit jaarverslag te kunnen aanbieden. Je leest er onze activiteiten in waarmee we afgelopen jaar het verschil hebben gemaakt. Veel leesgenoegens!

Wino Baeckelandt, voorzitter (links op de foto)
Jurn Verschraegen, directeur (rechts op de foto)

Foton teamdag, Kennismaking
met virtuele beleving 23.10.2023

Voorstelling van de Expertisecentra Dementie

expertisecentrum
dementie
Vlaanderen

Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw

🏠 Pastoor Van de Wouwerstraat 2, 2600 Berchem

☎ 03 609 56 14

✉ info@dementie.be

Medewerkers:

- Jurn Verschraegen, directeur (100%)
- Jan Steyaert, PhD, wetenschappelijk medewerker (90%)
- Peggy Van Nerum, administratief medewerker (73,6%)
- Olivier Constant, communicatiemedewerker tot 22/03 (100%)
- Gisèle Vidts, communicatieverantwoordelijke vanaf 1/04 (100%)
- Herlinde Dely, stafmedewerker zorg en kwaliteit (100 %)
- Leentje De Wachter, VTO-medewerker en projectmedewerker project meting kwaliteit (100%)
- Inge Vanfraechem, PhD, coördinator en facilitator Vlaams dementieplan (63%)
- Silke Creten, PhD, stafmedewerker project meting kwaliteit vanaf 1/01 tot 5/06 (80%)
- Eva Guldentops, stafmedewerker project meting kwaliteit vanaf 1/08 (80%)
- Patrick Verhaest, projectmedewerker in freelance statuut, op afroep
- Hadewych Schepens, projectmedewerker in freelance statuut, op afroep. Ook Boelina Sikma en Carine Ostyn zijn freelance projectmedewerkers voor opleidingen rond mensen met een beperking en dementie.

Jurn Verschraegen is bij K.B. als expert benoemd bij de Hoge Gezondheidsraad. Hij maakt ook deel uit van de BeDeCo-groep (Belgian Dementia Council). Verder is hij namens het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen adviserend lid

van het bestuursorgaan en Algemene Vergadering van de coöperatie Zorgcirkels Jongdementie in Leuven. Hij is ook lid van het bestuursorgaan van Het Ventiel, buddywerking voor mensen met jongdementie. Verder is hij betrokken bij het (onderzoeks)Fonds Alzheimer van UGent en Mission Lucidity van KU Leuven.

Bestuursorgaan en Algemene Vergadering

De leden van het Bestuursorgaan van de vzw zijn tevens eindverantwoordelijke binnen de organisatie die het regionaal expertisecentrum dementie vertegenwoordigt. Deze leden zijn: Tanja Everaert (ECD Meander), Wino Baeckelandt (ECD Sophia), Matthias Lampaert (ECD Foton), Wouter Sonnevillie (ECD Paradox), Griet Robberechts (ECD Memo), Veerle Vanlook (ECD Contact), Ellen Moermans (ECD Orion), Daniël Leeten (ECD Tandem vzw), Eline Vyvey (ECD brOes).

De Algemene Vergadering bestaat uit dezelfde leden als het bestuursorgaan. Het voorzitterschap van het bestuursorgaan is in handen van de heer Wino Baeckelandt. Hij is algemeen directeur van de Zorggroep Heilig-Hart in Kortrijk en eindverantwoordelijke van het regionaal Expertisecentrum Dementie Sophia in Kortrijk (zorgregio Kortrijk). Alle bestuurders zijn benoemd voor onbepaalde duur. Het Bestuursorgaan kwam samen op 3/02, 24/05, 22/09 en 11/12. De Algemene Vergadering vond plaats op 24 mei. De voorzitter van de vzw staat in permanent contact met de directeur. Onderstaande formele overlegmomenten staan in functie van afstemming en voorbereiding van het bestuursorgaan door het dagelijks bestuur van de vzw.

a. Bureau Antwerpen / Kortrijk

Diverse bijeenkomsten en continue opvolging in de loop van het jaar met strategisch overleg.

b. Kabinet en Departement Zorg Vlaamse Gemeenschap

Diverse vergaderingen in de loop van het jaar in functie van onder meer volgende thema's. Minstens

wekelijks overleg over onder meer volgende thema's:

- Dementieplan
- Dossier tevredenheid van bewoners met dementie in woonzorgcentra
- Dossier referentierol in de thuiszorg en Dementie Referentiearts (DRA)
- Projectopbouw 'Iedereen Telt!'
- Studiedag en infomiddag jongdementie (juni – november)
- Diverse aangelegenheden op beleidsmatig vlak

Expertisecentrum Dementie brOes

- 🏠 Haachtsesteenweg 76,
1210 Sint-Joost-ten-Node
- ☎ 027 78 01 70
- ✉ broes@dementie.be

Medewerkers:

- Fleur Lemmens, expert (50%), in maart terug in dienst na zwangerschapsrust
- Hannah Vanlee, expert (75%), in dienst vanaf 19 juni
- Fien Van Sint Jan, coördinator/expert (80%)

Expertisecentrum Dementie Contact

- 🏠 Hadewychlaan 74, 3500 Hasselt
- ☎ 011 88 83 84
- ✉ ecd.contact@dementie.be

Medewerkers:

- Veerle Vanlook, directeur departement ouderenbeleid HOGEVIJF, lokaal bestuur Hasselt, en directeur ECD Contact.
- Anneleen Janssens, coördinator/expert (80%)
- Katrien Moors, expert (50%)
- Laurine Ven, expert (100%)
- Johan Abrahams, algemeen directeur woonzorgcentra vzw Bejaardenzorg Grauwzusters Limburg, co-partner

Expertisecentrum Dementie Foton

- 🏠 Biskajersplein 2, 8000 Brugge
- ☎ 050 44 67 93
- ✉ foton@dementie.be

ECD Foton is een initiatief van Familiezorg West-Vlaanderen vzw

Medewerkers:

- Hilde Delameillieure: coördinator, consulent thuisbegeleiding en expertisecentrum, vorming, begeleiding vrijwilligers (94%)
- Clarice De Cloedt: consulent thuisbegeleiding en expertisecentrum, vorming, lid van de VTO-werkgroep van de expertisecentra (80%)
- Hilde Michels: consulent thuisbegeleiding (36%)
- Kathleen Butaye: consulent thuisbegeleiding (63%)
- Lieve Vermeulen: beheer documentatiecentrum, onthaal en administratie (87%)
- Sophie Tack: consulent thuisbegeleiding (21%)
- Leentje Vanderniepen: consulent thuisbegeleiding en expertisecentrum, vorming (80%)
- Katrien Ryckman: consulent thuisbegeleiding (79%)
- Vrijwillige medewerkers (onthaal, documentatiecentrum): Kathy W., Dominique G., Linda N., Magda L. (tot 11/01)
Vrijwillige medewerkers (ontmoetingsnamiddagen Brugge): Agnes D. (+ 11/03), Chris V.E., Isabelle N., Kathy W., Leen B., Linda W., Marie-Jeanne G., Rose V., Simone D.G. (+ 22/03), Veva L., Paul K., Filip K.
Vrijwillige medewerkers (ontmoetingsnamiddagen Tielt): Anna V.E., Carine V.D., Claudine V., Claudine G.

Expertisecentrum Dementie Meander

- 🏠 Kerkstraat 115, 9200 Dendermonde
- ☎ 052 25 11 90
- @ meander@dementie.be

Medewerkers:

- Tanja Everaert: Directeur WZC Aymonshof; Lokaal bestuur Dendermonde en Directeur ECD Meander
- Charlotte Vermeir: coördinator, ½ dementie-expert ½ consulent (100%)
- Annelies Saeys: ½ dementie-expert en ½ consulent (100%)
- Kim Schreuder: administratieve medewerker (50%)

Expertisecentrum Dementie Memo

- @ memo@dementie.be
- 🏠 's-Hertogenlaan 97, 3000 Leuven
- ☎ 016 29 50 56
- 🏠 de Heetveldelaan 8, 1700 Dilbeek
- ☎ 02 344 44 40

Medewerkers:

- Griet Robberechts: algemeen directeur Woonzorgnet-Dijleland vzw en directeur ECD Memo
- Sigrid De Geyter: coördinator (80%)
- Caroline Terranova: dementie-expert (70%)
- Sophie Vermeersch: dementie-expert (60%)
- Sara Vandenwyngaerden: dementie-expert (50%)
- Marijke Scheers: vrijwilliger (10%)
- Ann Vermoesen: medewerker ZC jongdementie Halle-Vilvoorde (10%)
- Kristel Denruyter: zorgbegeleider ZC jongdementie Leuven (100%)

Expertisecentrum Dementie Orion ism PGN

- 🏠 Markgravelei 133, 2018 Antwerpen
- ☎ 03 247 03 85
- @ orion@dementie.be

Antennepunt PGN

- ✉ Lange Ridderstraat 20, 2800 Mechelen (postadres)
- 🏠 Paradeplein 2 bus 3, 2500 Lier
- ☎ 0476 93 49 56
- @ pgn@dementie.be

ECD Orion i.s.m. PGN is een onderdeel van De Medemens (fusie GZA Zorg & Wonen en Amate vanaf 01/01/2024). PGN maakt deel uit van het CGG De Pont Mechelen-Lier.

Medewerkers:

- Herman Wauters: expert (100%)
- Nadia Hainaut: expert (van 60% naar 80% sinds 01/02/2023)
- Malika El-Jafoufi: vormingsmedewerker (van 50% naar 60% van 01/09/2023 tot 31/12/2024)
- Jelle Baart: project- en vormingsmedewerker (30% tot 31/08/2023)
- Maite Mallentjer: vormingsmedewerker (bepaalde duur: 40% van 01/02/2023 tot 30/06/2023)

Medewerkers ECD Orion
ism PGN

- Dorien Scheirs: vormingsmedewerker (bepaalde duur: 50% vanaf 18/09/2023)
- Anouck de Bruijn: coördinator/expert (100%)
- Simone Elbers: vrijwilliger (op frequente basis, vraag-gestuurd)
- Kris Mees: vrijwilliger (op frequente basis, vraag-gestuurd)

Expertisecentrum Dementie Paradox

📍 Molenaarsstraat 34, 9000 Gent
☎ 09/233.14.38
✉ paradox@dementie.be

Medewerkers:

- Christian Verelst, coördinator (100%)
- Sabine Boerjan, project- en trajectverantwoordelijke (70%)
- Annelien Van Gansbeke, vormingsverantwoordelijke (50%)
- Ann Kestens, administratief medewerker (30%)

Expertisecentrum Dementie Sophia

📍 Budastraat 20, 8500 Kortrijk
☎ 056/32.10.75
✉ sophia@dementie.be

Medewerkers:

- Ilse Masselis: expert, projectwerking en informatie (80%)
- Kathleen Vandenbroucke: expert, vormingsmedewerker (80%)
- Stefanie Clement: expert, vormingsmedewerker (80%)

Expertisecentrum Dementie Tandem

📍 Prins Boudewijnlaan 9, 2300 Turnhout
✉ tandem@dementie.be
☎ 014 47 83 71

Medewerkers:

- Liesbeth Van Eynde, coördinator/dementie-expert (100%)
- Karolien Verschueren, dementie-expert (50% tot 5/08/2023)
- Elke Keepers, dementie-expert (50%)
- Annick Wagemans (50% van 1/10 tot 19/12/2023)
- May Cools, administratief medewerker (50% tot 30/09/2023)
- Caroline Abelshausen, administratief medewerker (50% vanaf 22/08/2023)

Erkenning als partnerorganisatie door de Vlaamse overheid

Sedert 2014 zijn de regionale Expertisecentra Dementie en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen (ECD's) gevat door het Vlaams Besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van de regels voor de erkenning en de subsidiëring van partnerorganisaties ter uitvoering van artikel 68, § 1 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Missie

De ECD's streven naar een samenleving die met dementie kan omgaan zodat elke MENS die met dementie te maken heeft, zich gewaardeerd en ondersteund voelt.

Visie

Als partner van de Vlaamse overheid verbeteren we de kwaliteit van leven, wonen en zorg van personen met dementie. We vergroten het bewustzijn rond dementie in de **samenleving** en creëren een realistische beeldvorming. We verbinden en versterken **personen actief in de zorgsector**. We ontwikkelen en delen onze expertise via vorming, intervisie, coaching en advies. We beïnvloeden het beleid in functie van goede dementiezorg.

We houden voortdurend een vinger aan de pols en zijn innovatief. We realiseren onze missie **in samenwerking en co-creatie met partners**.

Onze kernwaarden zijn:

- **Verbindend:** we brengen mensen en organisaties samen. We werken samen en stemmen af. We zijn communicatief, sociaalvaardig en transparant.
- **Versterkend:** we bouwen expertise op en delen die intern en extern, via coaching, vorming en advies.
- **Professioneel:** we zijn experts in ons vakgebied en doen de juiste dingen op de juiste manier.
- **Verantwoordelijk:** we zetten dementie in de samenleving op de agenda. We leggen rekening af tegenover al onze doelgroepen. Het team wordt gedragen door elk teamlid en elkeen is medeverantwoordelijk voor het succes van het hele team.
- **Impactgericht:** We tonen leiderschap. We zijn ondernemend en oplossingsgericht. We maken keuzes. Bij alles wat we doen, staan we eerst stil bij wat we willen bereiken. We creëren draagvlak en (meer) toegevoegde waarde. We innoveren om vernieuwend en wendbaar te blijven.

Strategische doelstelling 1

We versterken personen (voornamelijk zorgverleners) actief in de zorgsector

1 We boden de opleiding tot Referentiepersoon Dementie (RPD) aan voor medewerkers uit de diverse woonzorgactoren.

- De opleiding tot RPD werd op zes plaatsen in Vlaanderen georganiseerd.
 - ECD brOes: 13/01, 20/01, 27/01, 03/02, 17/02, 03/03, 10/03, 17/03, 24/03, 27/04 en 01/06 (Sint-Joost-ten-Node)
 - ECD Contact: 19/01, 26/01, 02/02, 09/02, 16/02, 02/03, 09/03, 16/03; 23/03, 27/04 en 01/06 (Hasselt)
 - ECD Meander: 20/01, 27/01, 3/02, 10/02, 17/02, 3/02, 10/03, 17/03, 31/03, 27/04 en 2/06 (Dendermonde)
 - ECD Memo: 19/01, 26/01, 09/02, 16/02, 02/03, 09/03, 16/03, 30/03, 01/06 (Dilbeek)
 - ECD Orion ism PGN: 26/01, 02/02, 09/02, 16/02, 02/05, 09/05, 16/03, 23/03, 30/03, 27/04 en 01/06 (Antwerpen)
 - ECD Sophia: 19/01, 26/01, 02/02, 16/02, 02/03, 09/03, 16/03, 23/03, 30/03, 27/04 en 01/06 (Kortrijk)
- Het EDV volgde de regelgeving rond de referentiepersoon dementie op de voet en informeerde minstens 20 woonzorgcentra over de voorwaarden tot deelname en de verwachtingen ten aanzien van de deelnemer aan de opleiding. Telkens werd stilgestaan bij de invulling van de functie.
- De opleiding werd geëvalueerd en bijgestuurd via de VTO-werkgroep.
 - Alle ECD's: 9/1, 20/3, 8/5, 26/6, 11/9, 20/11

- Er is uitgebreide administratieve omkadering via het secretariaat van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen (EDV) voorzien.
- Voor afgestudeerde RPD werd een besloten facebookgroep beheerd en gemodereerd.
 - ECD Contact: sinds 2023
 - ECD Orion ism PGN en ECD Tandem: sinds 2022
 - ECD Memo: sinds 2021 (70 leden)

2 We evalueerden de opleiding tot Dementie Referentiarts (DRA) conform de doelstellingen van het Vlaamse dementieplan, onderzochten implementatiemogelijkheden.

- Er werd een e-learning met zes modules samengesteld door specialisten in dementiezorg, onder coördinatie van het EDV en prof. dr. J. De Lepeleire. Deze werden gevolgd door 85 artsen en geëvalueerd. Domus Medica is hierbij een gewaardeerde partner.
 - EDV: trekker en inhoudelijke uitwerking van module 1 'Setting the scene' en module 6 'Signaalfunctie en intervisie': diverse overlegmomenten
 - ECD Sophia: trekker en inhoudelijke uitwerking van module 2 'De pathologie, detectie en diagnose' (in totaliteit 188 uren) en overleg met verschillende professoren op 23/05, 14/06, 05/07, 17/07 en 14/08
- Er werd een nota opgesteld m.b.t. implementatiemogelijkheden en relatie tot de regionale ECD's ten bate van de overheid en in functie van de verankering ervan.

- Er was een stuurgroep die de werkzaamheden opvolgde. Het Departement Zorg en het kabinet zaten deze bijeenkomsten voor, maar ook het EDV en Domus Medica waren telkens aanwezig. De verslagen van deze stuurgroep werden door het EDV gemaakt en door het Departement Zorg in afstemming met kabinet gefinaliseerd. In de stuurgroep was er ook een vertegenwoordiging van het Regionaal Expertisecentrum Dementie Orion ism PGN.
 - ECD Orion ism PGN nam deel aan vergaderingen met de stuurgroep als vertegenwoordiger van alle regionale ECD's op 09/05 en 24/11
 - ECD Orion ism PGN was als vertegenwoordiger van alle regionale ECD's aanwezig op de afsluitende opleidingsnamiddag DRA (Brussel) op 14/12, ism met Departement Zorg
- Er waren feedbackmomenten op de opleiding tot DRA: 22/08 door het coördinerende team, 14/12 door de deelnemende artsen.
- Het coördinatie-overleg van het project olv prof. dr. J. De Lepeleire ism EDV en Domus Medica vergaderde regelmatig om het project en de uitvoering ervan in goede banen te leiden: 17/01, 07/02, 28/02, 29/03, 23/05, 13/06, 18/07, 22/08, 26/09, 24/10, 21/11.
- Via het Bestuursorgaan, het COO en de VTO-werkgroep werden ECD's op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen over de opleiding en werden implementatiemogelijkheden besproken.

3 We verspreidden verder het gedachtengoed van het Referentiekader Dementie (RKD) ('Ik, jij samen mens – een referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg van mensen met dementie').

- Er werd een afsluitende studiedag georganiseerd naar aanleiding van de coachingstrajecten 'Samen MENS'.
 - Alle ECD's i.s.m. met Departement Zorg en met externe sprekers: 28/03 (Brussel)

- Er vond een terugkoppeling plaats met de doorlopen coachingstrajecten 'Samen MENS' door de facilitator (bevraging stand van zaken, in kaart brengen eventuele noden en verdere plannen):
 - ECD Contact:
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Sint – Jan Berchmans (Hamont) met overlegmoment veranderteam op 03/03 en terugkoppelmoment op 26/10
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' Ferm Thuiszorg (Bilzen) met overlegmoment veranderteam op 27/02 en terugkoppelmoment op 26/10
 - ECD Foton:
 - Afsluiting van het coachingstraject 'Samen Mens' WZC Haerlebout (Middelkerke) met overlegmoment veranderteam op 28/02 en terugkoppelmoment op 29/03
 - Afsluiting van het coachingstraject 'Samen Mens' CDV Rosas (Beernem) met overlegmoment veranderteam op 02/03 en terugkoppelmoment op 29/03
 - ECD Meander
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Markizaat met overlegmoment veranderteam op 10/03 (Lede) en terugkoppelmoment op 24/11
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Denderrust met overlegmoment veranderteam op 30/01 (Herdersem) en contact rond stavaza op 20/12

ECD Meander: veranderteam
Samen Mens, WZC Markizaat

- ECD Memo
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Dellebron met telefonisch contact rond stavaza op 27/11. Overlegmoment veranderteam werd geannuleerd door Dellebron
 - Afsluitcoachingstraject 'Samen Mens' WZC Filfurdo op 17/03
- ECD Orion ism PGN
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Cadiz (Antwerpen) met overlegmoment veranderteam op 06/02 en terugkoppelmoment op 01/09
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' Woonzorgnetwerk Immaculata (Edegem) met overlegmoment veranderteam op 06/03 en terugkoppelmoment op 04/09
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Het Paradijs (Lier) met overlegmoment veranderteam op 06/02 en terugkoppelmoment op 29/03
- ECD Paradox
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Exalta Sint-Vincentius (Zaffelare) met overlegmoment veranderteam op 26/11. Er werd een terugkoppelmoment voorzien op 7/8 met als conclusie dat het traject wordt verdergezet en begeleid door ECD Paradox.
- ECD Sophia
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC de Waterdam met overlegmoment veranderteam op 17/01 (Roeselare) en telefonisch contact rond stavaza op 18/09
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC De Ruyschaert met overlegmoment veranderteam op 23/01 (Marke) en telefonisch contact rond stavaza op 12/09
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' Home Vrijzicht met overlegmoment veranderteam op 30/01 (Elverdinge) en telefonisch contact rond stavaza op 03/10
- ECD Tandem
 - Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Stede Akkers met overlegmoment veranderteam op 19/01 en 2/03 en terugkoppelmoment op 18/4 met online contact rond stavaza op 19/09.

- Afsluit coachingstraject 'Samen Mens' WZC Prinsenhof met terugkoppelmoment op 30/03 en via Microsoft Teams contact rond stavaza op 19/09.
- Er werd een tweedaagse studiereis in Vlaanderen en Nederland georganiseerd (mei 2023)
 - EDV.
- In de Opleiding Referentiepersoon Dementie wordt het (gedachtengoed van) het RKD uitgebreid opgenomen.
 - Alle ECD's.
- Er vonden verschillende vormingen en lezingen plaats voor secundair onderwijs, hogescholen en universiteiten, over persoonsgerichte zorg en het referentiekader dementie. Dit o.a. aan VUB, Odisee, Erasmushogeschool, Vivo / Katholiek onderwijs Vlaanderen.
 - EDV: 27/04 Odisee gezinswetenschappen, 13/05 VUB master management, zorg en beleid in de gerontologie, 21/12 gastles autonomie in geborgenheid Erasmushogeschool, 21/03 webinar Vivo/Katholiek onderwijs Vlaanderen
 - ECD brOes: 31/03 – Farmaceutische zorg voor personen met dementie – Master Farmaceutische Wetenschappen, VUB
 - ECD Foton: 17/04 en 18/09 – Communicatietips bij personen met dementie – Bachelor en graduaat Orthopedagogie
 - ECD Meander: 14/02 – Onbegrepen gedrag – Odisee Sint-Niklaas
 - ECD Sophia: 09/02 – Referentiekader dementie en toepassing ervan op hulpmiddelen bij mensen met dementie – Geriatrische verpleegkunde Vives Roeselare – 6 uur – 12 deelnemers
 - ECD Tandem
 - 26/10 – toelichting referentiekader dementie, aan de hand van film: 'Vergeet me niet', Thomas More Turnhout, opleiding verpleging
 - 23/11 – toelichting over de functie referentiepersoon dementie en referentiekader dementie in Thomas More Geel, richting ergotherapie
- De tweedaagse vorming 'Aan de slag met het referentiekader dementie' werd in samenwerking met ECD Paradox in Gent georganiseerd op 17/01 en 31/01.
 - EDV
 - ECD Paradox.
- Er werden twee gratis webinars 'inleiding tot het referentiekader dementie' georganiseerd (30/05 en 09/11)
 - EDV.
- Het Netwerk Wonen en Leven, waartoe de ECD behoren, kwam 2x samen in 2023 om kennis uit te wisselen en aan intervisie te doen rond het uitdragen van het referentiekader dementie (09/02 en 05/12). We startten de voorbereiding van een gezamenlijke studiedag op 04/03/24.
 - EDV.
- Er vond afstemming met het onderwijs plaats rond de implementatie in de leerplannen.
 - EDV, zie hoger.
- Er was een overleg met de sector thuiszorg (DMW, Zorggezind, etc.) voor nieuwe trajecten op maat van deze organisaties.
 - EDV via diverse contacten met de koepels. Dit leidde tot een dossier 'Iedereen Telt!'.
 - Alle ECD's: COO 25/09 (Antwerpen)

- Er werd een kader opgemaakt voor dementiebeleid in voorzieningen (woonzorgcentra) (WZC)
 - EDV maakte een document ter ondersteuning van de opbouw van het beleidsdomein dementie voor WZC. Dit werd besproken en afgestemd met alle ECD's. Dit werd ook besproken met Departement Zorg, zorginspectie, kabinet en koepels.

- Er werd een kader rond dementievriendelijke ziekenhuizen opgemaakt. Eerste aanzet van een kader is gerealiseerd. De publicatie bevat twee aparte onderdelen: een exemplaar voor de ziekenhuizen en een exemplaar voor de mantelzorgers. Verspreiding werd besproken, maar nog niet gerealiseerd. Verschillende focusgroepen met mantelzorgers en professionele zorgverleners vonden plaats in het voorjaar van 2023.
 - EDV i.s.m. met Alzheimer Liga Vlaanderen
- Er werden verschillende vormingen en lerende gemeenschappen over het referentiekader en persoonsgerichte zorg georganiseerd.
 - ECD Contact: Meerdaagse vormingen over persoonsgerichte benadering in meerdere woonzorgcentra zoals Salvator Welzijnscentrum, WZC, De Voorzienigheid en WZC Gerkenberg.
 - ECD Memo: Meerdaagse vormingen over persoonsgerichte zorg en RFK in verschillende WZC en thuiszorgorganisaties zoals WZC Quietas, WZC

- Maria Assumpta, Zorgleuven en Keerbergen.
- ECD Paradox: diverse vormingen over persoonsgerichte zorg zowel in residentiële setting als thuiszorg zoals verschillende afdelingen van Zorgband Leie en Schelde en I-Mens.
- ECD Sophia: lerende gemeenschap verschillende WZC's van de Zorggroep H. Hart op 21/02 en 16/10
- ECD Tandem: Meerdaagse vorming over persoonsgerichte zorg in WZC op 19/10 en 26/10.
- De projectoproep 'Iedereen Telt!' kreeg vorm doorheen 2023, in voortdurende afstemming met de Vlaamse overheid, het werkveld en de ECD's en werd gelanceerd op 19/12.
 - EDV nam hierin de leiding en de coördinatie, sprak met de doelgroepen en kwam in overleg met Departement Zorg en kabinet met een voorstel tot oproep.
- De doorstart van nieuwe, lokale trajecten aan de hand van Referentiekader Dementie op vraag van lokale partners (WZC's, ziekenhuizen, thuiszorgdiensten, etc.) vond plaats.
 - ECD brOes:
 - Coachingstraject WZC Clos Bizet op 28/01, 20/02, 27/03, 17/03, 30/05, 05/06, 02/10 (Anderlecht). Het traject werd in oktober stopgezet op initiatief van ECD brOes in overleg met de directie van het woonzorgcentrum
 - ECD Contact:
 - Vormingstraject dementievriendelijk ziekenhuis in Ziekenhuis Oost-Limburg op 10/1, 13/1, 31/1 (Genk)
 - Vormingstraject dementievriendelijk ziekenhuis voor Ziekenhuisnetwerk Kempen op 9/10, 19/10, 24/10, 15/11 (Turnhout)
 - ECD Foton:
 - Coachingstraject met CDV Rosas, Beernem, met veranderteam op 10/01, 31/01 en 28/02
 - Coachingstraject met WZC Haerlebout, Middelkerke, met veranderteam op 23/01 en 02/03
 - Verkennend gesprek opstart traject KEI, Oostduinkerke op 09/03
 - ECD Meander:
 - Opstart coachingstraject WZC De Meander

- met overlegmomenten met het veranderteam op 24/11 en 21/12 (Zelee)
- ECD Memo:
 - Opstart Coachingstraject WZC Herfstvreugde met voorbereidingsgesprek op 12 december
 - Opstart Coachingstraject WZC De Groene Linde met voorbereidingsgesprekken op 28/06 en 24/08
 - Opstart Coachingstraject WZC Breugheldal met voorbereidingsgesprekken op 16/11 en 22/11
- ECD Orion ism PGN:
 - Samenwerkings- en vormingstraject binnen AZ Voorkempen op 07/03, 14/03, 29/03, 05/04, 17/04, 18/04, 19/04, 25/04 (tussentijdse evaluatie), 02/05, 30/05, 26/10 en 06/11 (Malle)
 - Opstart coachingstraject WZC De Bijster op met vormings- en intervisiemomenten op 19/01 en 14/06 (Essen) en overlegmomenten met het veranderteam op 05/09, 09/11 en 21/12 (Essen)
- ECD Paradox:
 - Samenwerkingstraject (o.a. advies en vorming) met AZ Maria Middelaars Gent en AZ Sint-Vincentius Deinze
 - Coachingstraject met WZC Exalta Sint-Vincentius Zaffelare – verderzetting na afsluit van het traject in het kader van 'Samen Mens'
 - Coachingstraject WZC Ter Kimme, Sint-Lievens-Houtem
 - Coachingstraject WZC Molenkouter, Wichelen
 - Coachingstraject WZC Veilige Haven, Aalter
- ECD Sophia:
 - Opstart coachingstraject H. Hart met overlegmomenten met het veranderteam op 28/02, 29/03, 24/04, 25/05, 29/06, 07/09, 09/10, 06/11 en 18/12 (Kortrijk) en overlegmomenten stuurgroep op 18/01, 03/07 en 04/10 (Kortrijk)
 - Opstart coachingstraject WZC Aurélys met overlegmomenten met de verschillende

ECD Foton: Symposium OPD
Noord-West-Vlaanderen,
inleefoefening prikkelverwerking,
05.10.2023

teams op 12/09, 19/09, 25/09 en 28/09 overlegmomenten met stuurgroep op 31/08 en 11/10; overlegmomenten met veranderteam op 26/10 en 05/11 (Desselgem)

– ECD Tandem

- Verderzetting van coachingstraject in WZC St.Barbara (Herselt) met overlegmomenten op 16/02, 20/03, 18/04 en afronding op 06/06. Een terugkoppelmoment op 19/09 via Microsoft Teams.

4 We nodigden hulpverleners en RPD uit op de Overlegplatforms Dementie (OPD) teneinde inhoudelijke input aan elkaar door te geven, een netwerk op te bouwen en ‘good practices’ te delen. Ook de toetsing van acties aan het RKD krijgt daar een plaats.

- Er werden diverse Overlegplatforms Dementie (OPD) georganiseerd:

– ECD Contact:

- DementieLink Zuid-Limburg op 18/4
- DementieLink West-Limburg op 27/4
- DementieLink Oost-Limburg op 27/4
- DementieLink Noord-Limburg op 04/05
- DementieLink Limburg op 24/10

– ECD Foton:

- OPD Noord-West-Vlaanderen: 27/02, 23/03, 19/06

Dit overlegplatform organiseerde een symposium ‘Dementie, ook een fysieke uitdaging’ op 05/10 met als thema’s: nachtelijke onrust, prikkelverwerking, paratonie, mond-zorg, maaltijdzorg.

- OPD Oostende – Veurne: 14/03
- Een medewerker van Foton nam deel aan het OPD Zuid-West-Vlaanderen 24/03 en 20/10

– ECD Meander:

- OPD Waasland ism ELZ's Waasland, Zorgpunt Waasland, Zorg Stekene, Odisee Sint-Niklaas en GPN Philippus Neri
 - 7/02: Praktijk-inspiratie van muziekpas (Zorg Stekene) + casusbespreking
 - 30/05: update over referentie arts en referentierol, inloophuis Waasland + casusbespreking
 - 17/10: bespreking Zorgpad dementie

en samenwerking psychiatrisch centrum Sint-Jan – baptiste + Casusbespreking

- OPD Dender ism ELZ Dender en Solidaris
 - 2/02: Afstemming prioriteiten en programma 2023

- 9/05: Opmaak brochure over sociale kaart over dementie

- 28/11: Netwerkmoment over Cijfers complexe emotionele behoeften bij dementie

– ECD Memo:

- Zorgzame buurten: op 30/05 (Liedekerke) i.s.m. ELZ Amalo met 45 deelnemers

– ECD Orion ism PGN:

- ‘Jonge mantelzorgers, al aan gedacht?’ op 28/11 (Wilrijk) met 65 deelnemers.

– ECD Paradox:

- OPD zorgregio Gent dd. 30/1, 22/5, 23/10

- Vanuit specifieke expertise rond maaltijdgebeuren verzorgde ECD Paradox diverse workshops op het OPD Noord-West-Vlaanderen op 5/10 ism ECD Foton
- ECD Sophia:
 - OPD Poperinge-leper-Diksmuide
 - 09/03: project ‘dieper graven in het geheugen’ (erfgoedcel), belevingsgerichte omgeving in het WZC, rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (16 deelnemers)

ECD Meander: netwerkmoment
complexe emotionele behoeften
bij dementie, 28.11.23.

- 03/10: kennismaking dienstverleningen regio Ieper, rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (14 deelnemers)
- OPD Roeselare-Izegem-Tielt
 - 17/03: toelichting traject 'Samen Mens' WZC Roeselare, project 'dieper graven in het geheugen' (erfgoedcel), rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (21 deelnemers)
 - 13/10: toelichting Vlaams Mantelzorgplan en focus op scharniermomenten, rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (20 deelnemers)
- OPD Zuid-West-Vlaanderen
 - 24/03: toelichting traject 'Samen Mens' WZC Marke, dementievriendelijk Zwegem, rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (20 deelnemers)
 - 20/10: toelichting aanbod erfgoedcel Zuidwest, update app 'Voor ik het vergeet', dementievriendelijk reizen, rondje onder de deelnemers en nieuws uit het ECD (17 deelnemers)
- ECD Tandem:
 - 02/02, te gast in Hoogstraten. Methodieken en educatieve spelen. Doel: om dementie op een toegankelijke manier bespreekbaar te maken of kennis over dementie bij te brengen bij bewoners, personeel of mantelzorgers. Ervaringen uit het werkveld gaven inspiraties om op een nieuwe, creatieve of laagdrempelige manier in dialoog te gaan of vorming te geven voor eigen personeel of mantelzorgers. (22 deelnemers)
 - 15/06: te gast in WZC OLV te Beerse. Gesprekstafels met thema's: familie, omgaan met weerstand, fixatie en mooie dementie-initiatieven. Aansluitend een werkplekbezoek aan het 'kleinschalig wonen'. (25 deelnemers)
 - 10/10, te gast in Westerlo. Thema: Mantelzorgondersteuning. Familiegroepen 'Alzheimer Liga Vlaanderen', inloophuis Mol, en lokale activiteiten werden uitgewisseld

5 We moedigden de zorgsector aan om het psycho-educatieprogramma Dementie en nu aan te bieden aan mantelzorgers.

- Er werd een opleiding tot train de coach georganiseerd door EDV, aan de hand van het vernieuwde en aangepaste pakket dat cultuursensitief en laagdrempelig werd gemaakt.
 - EDV gaf de train de coach op 20/10 in Brussel aan 10 coaches. De coaches werden opgenomen in de Excellijst die op het platform van de trainers ter beschikking staat.
- Het pakket werd inmiddels 'vertaald' naar de context van Zuid-Afrika door Dementia SA en wordt er vanaf begin 2024 aangeboden.
- Er werd een intervisie georganiseerd voor de gevormde DEN-coaches.
 - EDV organiseerde de intervisie op 26/04 ism met ALV
 - ECD Orion ism PGN: gaf een korte toelichting over cultuursensitiviteit en herziening pakket tijdens de intervisie
- De regionale ECD's informeerden partners op lokaal niveau over het pakket en bieden hulp bij de opstart via advies en doorverwijzing.
 - ECD Meander: er werd info verspreid over het pakket bij verschillende organisatie met het oog op een mogelijke opstart van het aanbod in de regio. Onder andere werd er meer info verschaft in Aalst, Buggenhout, Geraardsbergen en Sint-Niklaas. In Buggenhout werd het pakket aangeboden en was ECD Meander betrokken bij gesprekken van opstart.
 - ECD Memo: promoten van pakket te Londerzeel en Leuven. Informeren en ondersteuning opstart en uitvoering pakket in Asse.
 - ECD Orion ism PGN: aankondiging en ondersteuning aanbod door GZA Ziekenhuizen (start in voorjaar 2024)
 - ECD Paradox: de administratieve ondersteuning (bekendmaking, inschrijvingen, informatie, permanentie en financieel) van de sessies die worden georganiseerd in samenwerking met het Inloophuis Gent, verloopt via ECD Paradox.

- Regionale ECD's werden als spreker gevraagd door de betreffende lokale verstrekker van het psycho-educatie pakket.
 - ECD Contact: was lesgever bij de verstrekker van Lokaal Bestuur Hasselt ('dementievriendelijk Hasselt') op 10/02, 17/02, 03/03, 10/03, 17/03, 24/03, 31/03, 28/04, 05/05, 12/05
 - ECD Meander: was lesgever bij de verstrekker van Lokaal bestuur Buggenhout op 17/10, 31/10 en 12/12.

6 We stemden af met de diensten voor gezinszorg en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen over de invulling en uitrol van de referentierol dementie in de thuiszorg.

- Er werd een werkplan opgesteld om de referentierol dementie de komende drie jaar vorm te geven, met aandacht voor de beeldvorming m.b.t. deze dienstverlening.
 - EDV, Zorggezind en DMW ziekenfondsen werkten een gemeenschappelijk actieplan uit dat door Departement Zorg werd goedgekeurd en de basis vormt van de verschillende acties in het kader van de uitrol van de referentierol in de thuiszorg
 - Er vond een verkenning plaats van de referentierol en hoe dit zou opgenomen worden via de 2daagse met Zorggezind: alle ECD's
 - Er vond een verkenning plaats van de referentierol en hoe dit zou opgenomen worden via het COO en Bestuursorgaan met Zorggezind en DMW ziekenfondsen: alle ECD's
- De opleiding tot RPD in de thuiszorg ging van start

- VTO-werkgroep stemde af met de sector en organiseerde in het najaar een extra opleiding referentiepersoon dementie uitzonderlijk voor het opleiden van personen die de referentierol zouden opnemen
- ECD brOes: gaf de opleiding RPD dag 7 op 23/11 in samenwerking met EDV (Schaarbeek).

- Aantal e-learnings
 - ECD Orion ism PGN en ECD Memo: verspreiden de e-learning 'Jongdementie, handvaten in de praktijk' via papieren en digitale flyer als ook informatieve video
 - Via de VTO-werkgroep werden nieuwe e-learnings ontwikkeld en bijgestuurd
 - ECD Contact en ECD Tandem: ontwikkelden een e-learning over frontotemporale dementie
 - ECD Meander en ECD Paradox: ontwikkelden voor de opleiding referentiepersoon dementie een e-learning over de sociale kaart (dag 8). Deze werden ook al meteen uitgerold in het opleidingsjaar 2023. Er werd met regelmaat doorverwezen naar het e-learning aanbod
 - ECD Memo en ECD BrOes: herwerkten dag 7 van de ORP tot een 'blended -learning' module. Deze e-learning werd al meteen gebruikt in het opleidingsjaar 2023.

- ECD Foton: gaf de volgende dagen in de opleiding RPD in samenwerking met EDV (Schaarbeek)
 - RPD dag 1 (situering van de opleiding, kader) op 14/09
 - RPD dag 5 (inzicht in veranderend gedrag) op 26/10
- ECD Meander: gaf de opleiding RPD dag 8 (halve dag sociale kaart) op 30/11 (Schaarbeek)
- ECD Memo: gaf de opleiding RPD dag 6 op 9/11 (online)
- ECD Orion ism PGN: gaf de opleiding RPD dag 2 op 28/09 en dag 4 op 19/10 (Schaarbeek)
- ECD Tandem: gaf in de opleiding RPD dag 3 op 12/10 in samenwerking met EDV

7 We zetten in op een sterke bekendmaking van de bestaande e-learnings en voorzien de aanmaak van nieuwe e-learnings en een globaal vormingsaanbod.

- Vormingsaanbod voor Vlaanderen
 - EDV ontwikkelde een vormingsoverzicht en aanbod in een handige flyer. Het werd via een aparte nieuwsbrief verspreid naar de professionele zorgsector (3.500 contacten) en via post en e-mail bezorgd aan RPD.
 - Er werden verscheidene opleidings- en vormingsdagen aangeboden op verschillende grondgebieden. De organisatie gebeurde door de VTO-medewerker van EDV en lokale omkadering door het regionale ECD.
 - ECD Contact:
 - 13/06 – Als dementie op mijn pad komt: hoe kan ik als maatschappelijk werker ondersteuning bieden? (Hasselt)
 - 16/11 – Dementie en psychiatrie (Hasselt)
 - ECD Foton:
 - 2-daagse: 07/03 en 28/03 – Methodisch begeleiden bij onbegrepen gedrag: SHOW-model (Torhout) – telkens 17 deelnemers
 - 11/05 – Ethische dilemma's in de zorg – Brugge – 11 deelnemers
 - 04/12 – Vorming geven over dementie. (Brugge) – geannuleerd
 - ECD Meander:
 - 13/02 – Zinnvolle activiteiten met jonge personen met dementie (Aalst)

- 14/03 – Hulpmiddelen en omgevingsaanpassingen bij personen met dementie (Aalst)
- 12/05 – Creatief omgaan met agitatie en agressie bij personen met dementie (Aalst)
- 01/12 – Dementie en verstandelijke beperking (Dendermonde)
- ECD Memo:
 - 14/03 – Sofa-model – 6 uur (Dilbeek)
 - 09/05 – Wernicke-Korsakov – 6 uur – 17 deelnemers (Dilbeek)
 - 10/10 – Lewy Body dementie – 6 uur – 13 deelnemers (Leuven)
- ECD Paradox:
 - 5/10 – therapiedier (Gent)
- ECD Sophia:
 - 14/02 – Lewy Body dementie – 6 uur – 23 deelnemers (Kortrijk)
 - 04/05 – Juridische aspecten – 3 uur – 11 deelnemers (Kortrijk)
- 30/11 – Dementie en psychische kwetsbaarheid – 6 uur – 14 deelnemers (Kortrijk)
- 04/12 – Demetra: versterk je emotionele vaardigheden en veerkracht in de zorg voor personen met dementie – 6 uur – 14 deelnemers (Kortrijk)
- ECD Tandem:
 - 31/01 – Wernicke-Korsakov – 6 uur – 24 deelnemers (Turnhout)
 - 14/02 – Lewy Body dementie, spreker vanuit Tandem – 23 deelnemers (Kortrijk)

8 We verzorgden deskundigheidsondersteuning voor de professionele zorgsector.

1. Navorming en intervisie

- Volgende vormingen werden gegeven:
 - EDV samen met Palliatieve Zorg Vlaanderen: studiedag op 7/03 in Provinciehuis Leuven.

ECD Tandem: terugkomdag RPD

- ECD Contact: de studievoormiddag ‘Hulpmiddelen in de thuiszorg voor personen met dementie’, aangeboden vanuit een samenwerking tussen Hogeschool PXL (Hasselt), de werkgroep ergotherapie van de Expertisecentra Dementie en ECD Contact werd geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen (10/11)
- ECD Foton:
 - Studiedag: “Dementie, ook een fysieke uitdaging” – i.s.m. OPD NWVL – thema’s: paratonie, maaltijdzorg, nachtelijke onrust, mondhygiëne – Brugge – 100 deelnemers op 05/10
 - Intervisie jongdementie i.s.m. ECD Sophia, ECD Meander, ECD Paradox, 11/05 – Varsenare – 8 deelnemers
 - Reeks: Dementie op jonge leeftijd (i.s.m. ECD Sophia – ECD Meander – ECD Paradox)
 - Dag 2 – veranderend gedrag – 22 deelnemers op 12/12
- Workshop “Er is nog: de kracht van de persoon met dementie” (inspiratiedag referentiepersonen dementie ORPD 2023) – Brussel – 20 deelnemers
- ECD Memo:
 - 5 daagse reeks jongdementie i.s.m. WZV St-Bernardus zie lager
 - Intervisie jongdementie: zie lager
- ECD Orion ism PGN:
 - Opleiding ‘Dementiedeskundige in de thuiszorg’: 08/06 (Mechelen), 16/11, 07/12, 19/12 (Antwerpen)
 - Studiedag ‘Ethische dilemma’s in de zorg voor personen met dementie’ op 11/05 (Brugge)
 - Studiedag ‘DEMETRA: versterk je emotionele vaardigheden en veerkracht in de zorg voor personen met dementie’ op 4/12 (Kortrijk)
- ECD Sophia:
 - Studiedag ‘Hulpmiddelen en omgevings-

- aanpassingen bij personen met dementie' op 14/03: 6 uur – 12 deelnemers (Aalst)
- Studiedagen 'Lerend vermogen' op 09/05 en 23/05: 12 uur – 10 deelnemers (Antwerpen)
- Volgende navormingen en intervisiemomenten werden georganiseerd, specifiek voor afgestudeerde RPD
 - ECD Memo: tijdens de terugkomdagen werd er intervisie gegeven (zie lager)
 - ECD Orion ism PGN:
 - Plannen, organiseren en voorzitten referentiegroep dementie en beleidsgroep dementie binnen De Medemens (fusie GZA Zorg & Wonen en Amate sinds 01/01/2024) op 27/02 (Essen), 24/04 (Boechout), 15/05 (Antwerpen), 19/09 (Boechout), 16/10 (Zandhoven) en 20/11 (Wilrijk).
 - ECD Sophia:
 - Intervisie op 21/11 – 10 deelnemers
 - ECD Foton:
 - Extra intervisies voor referentiepersonen dementie i.s.m. ECD Sophia 26/09 – Brugge – 7 deelnemers
- Volgende regionale terugkomdagen werden georganiseerd door de regionale ECD's in functie van bijscholing van afgestudeerde RPD:
 - ECD Contact: (4 reflectiedagen voor Limburgse Referentiepersonen dementie te Hasselt, telkens 30 deelnemers)
 - 21/03 – Start kanteling in je team
 - 23/05 – Motivatie en kanteling borgen in je team
 - 26/09 – Communiceren over dementie met cliënten zonder dementie
 - 28/11 – Zinnenprikkende benadering: aromazorg in PDL en massagetechnieken
 - ECD Contact: was eveneens lesgever over 'Omgaan met mensen met Frontotemporale dementie' op een terugkomdag van ECD Tandem op 24/10
 - ECD Foton en ECD Sophia: (5 terugkomdagen inclusief intervisie)
 - 07/03 – SOFA-model – Kortrijk – 19 deelnemers
 - 18/04 – Inzetten van talenten – Torhout – 17 deelnemers
- 15/06 – Opdracht als Referentiepersoon dementie – Torhout – 21 deelnemers
- 19/10 – Fixatie-arm of fixatieloos beleid – Kortrijk – 21 deelnemers
- 05/12 – Vroegtijdige zorgplanning – Torhout – 21 deelnemers
- ECD Meander en ECD Paradox: (5 terugkomdagen)
 - 13/02 – Functie waarmaken – Dendermonde
 - 17/02 – Dementie bespreekbaar maken – Gent
 - 25/09 – Seksualiteit en intimiteit – Gent
 - 23/10 – Veerkracht – Dendermonde
 - 4/12 – Ondersteuning Familie – Dendermonde
- ECD Memo: (4 terugkomdagen inclusief intervisie)
 - 03/03 – De functie waarmaken – geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen
 - 23/06 – Minne en Meer: over graag zien en beminnen bij personen met dementie – 7 deelnemers
 - 29/09 – Het Sofa-model – 12 deelnemers
 - 15/12 – Levenseinde en levensmoeheid – 15 deelnemers
- ECD Orion ism PGN en ECD Tandem:
 - 02/03 SOFA model in de praktijk – Malle – 19 deelnemers

- 13/06 Muziek en dementie – Malle – 25 deelnemers
- 24/10 Frontotemporale dementie – Malle – 32 deelnemers
- 12/12 Omgevingszorg – Malle – 35 deelnemers
- Volgende vormingen/intervisies/supervisie werden voorzien voor hulpverleners/zorgvrijwilligers, in open aanbod of in house:
 - ECD brOes:
 - Vormingen in huis:*
 - Onderdompeling in de wereld van dementie op 16/2 (Jette)
 - Dementie – depressie – delier op 14/09 (Sint-Joost-ten-Node)
 - Zinnvolle dagbesteding op 26/09 (Jette)
 - ECD Contact:
 - In open aanbod:*
 - Netwerkmoment voor dementievriendelijke steden en gemeenten, i.s.m. Alzheimer Liga Vlaanderen op 25/5 en 5/12 (Hasselt)
 - Vorming en intervisie voor voorzieningen met een bijzondere erkenning jongdementie 'Verdiepingsdagen jongdementie' op 30/5 en 5/10 (Hasselt)
 - Vorming 'Atypische vormen van dementie, hoe ga je ermee om?' op 17/10 (Hasselt)
 - Vorming 'Palliatieve zorg bij personen met dementie' i.s.m. Hogeschool PXL op 14/11 (Hasselt)
 - In house:*
 - Basisvorming dementie op 23/03 (Dilsen), 01/09 (Riemst), 12/09 (Lanaken), 18/09 (Bilzen), 2/10 (Peer), 11/10 (Borgloon), 19/10 (Hasselt), 21/10 (Genk), 24/10 (Tongeren) en 05/12 (Genk)
 - Inleefvorming aan de hand van de ervaringsgerichte toolbox dementie aan Ferm Thuiszorg op 07/03, 16/03 en 27/03 (Tongeren, Hasselt, Sint-Truiden)
 - Dementievriendelijk ziekenhuis in Ziekenhuis Oost-Limburg op 10/1, 13/1, 31/1 (Genk)
 - Dementievriendelijk ziekenhuis voor Ziekenhuisnetwerk Kempen op 9/10, 19/10, 24/10, 15/11 (Turnhout)
 - 'Omgaan met dementie' op 25/05 (Hasselt)
 - 'Belevingsgericht communiceren' + intervisie op 06/06 en 27/10 (Stokkem)

ECD Contact: expertendag dementie, Limburgs Netwerk Dementie

- 'Atypische vormen van dementie' op 03/10 (Peer)
- 'Samen op weg naar persoonsgerichte dementiezorg' op 05/09, 09/10 en 13/11 (Bree)
- 'Onderdompeling in de wereld van dementie' in het kader van FeBi op 27/02 (Bocholt), 07/09 (Hasselt) en 08/12 (Diepenbeek)
- 'Zoeken naar de juiste golflengte' in het kader van FeBi op 13/03, 27/03, 15/05 (Bocholt)
- Inleefsessie 'Omgaan met dementie' in het kader van Mentor vzw op 25/9 (Hasselt)
- 'Zinnige activiteiten bij mensen met dementie' op 17/10 (Maaseik)
- 'Zorgpad Dementie Limburg' op 28/11 (Kinrooi)
- Persoonsgerichte benadering in het kader van FeBi op 21/11 en 04/12 (Hasselt)
- 'Onderdompeling in de wereld van dementie' en 'Zoeken naar de juiste golflengte' op 21/04, 12/05, 2/06, 15/09, 19/09, 22/09, 03/10, 07/11 (Bocholt)

– ECD Foton:

Intervisie voor teams

- 09/01 – Intervisie team (CDV Rozemarijn), Brugge, Regina Coeli, 3:00, 6 deelnemers
- 16/03 – Intervisie team (CDV Rozemarijn), Brugge, Rozemarijn, 2:00, 4 deelnemers
- 20/06 – Intervisie team (CDV Rozemarijn), Brugge, Rozemarijn, 2:00, 6 deelnemers
- 07/02 – Intervisie team (WZC De Boarebreker), Oostende, Boarebreker, 3:00, 12 deelnemers
- 09/05 – Intervisie team (WZC De Boarebreker), Oostende, Boarebreker, 3:30, 12 deelnemers
- 09/05 – Intervisie team (WZC De Boarebreker), Oostende, Boarebreker, 3:30, 12 deelnemers

Vorming voor hulpverleners

- 25/04 – Basisvorming dementie (i-mens (via EDV)), Oostende, Troonstraat, 3:00, 12 deelnemers
- 27/04 – Basisvorming dementie (i-mens (via EDV)), Brugge, Pathoekeweg, 3:00, 7 deelnemers

- 16/05 – Basisvorming dementie (i-mens (via EDV)), Brugge, Pathoekeweg, 3:00, 12 deelnemers
- 25/05 – Handvaten voor begeleiding hulpvragers m Ziekte v Korsakov (Thuiszorg Familiezorg – regioteam Kortrijk), Kortrijk, regiohuis FZ, 12:30, 22 deelnemers
- 01/06 – Basisvorming dementie (i-mens (via EDV)), Brugge, Pathoekeweg, 3:00, 10 deelnemers
- 08/06 – Basisvorming dementie (i-mens (via EDV)), Oostende, Troonstraat, 3:00, 13 deelnemers
- 15/06 – Wijkwerking: wat is dementie; omgang (Thuiszorg Familiezorg), Roeselare, regiohuis FZ, 1:30, 16 deelnemers
- 16/06 – Basisvorming (LDC Jackie Maes), Bredene, Jackie Maes, 2:00, 25 deelnemers
- 16/06 – Inleiding: omgaan met pers m dem (proefronddleiding Groeningemuseum) (Musea Brugge), Brugge, Groeninge, 1:30, 15 deelnemers
- 20/06 – Basisvorming (Accolage), Brugge, regiohuis FZ, 2:00, 7 deelnemers
- 22/06 – Wat met weerstand? Opvolging psl project (GVO), Kortrijk, Gulden Sporen, 4:00, 24 deelnemers
- 06/07 – Wat is dementie? Link met verstandelijke beperking (Villa VIP), Bredene, Villa VIP, 3:00, 8 deelnemers
- 05/09 – Basisvorming (Thuiszorg Familiezorg), Brugge, provinciehuis, 8:00, 24 deelnemers
- 12/09 – Basismodule voor praktijkhulpen (Thuiszorg Familiezorg), Brugge, Grootseminarie, 4:00, 70 deelnemers

- 19/09 – Basisvorming dementie (IST voor verzorgenden en thuiszorgverantw.) (Thuiszorg Familiezorg), Torhout, Groenhove, 4:00, 9 deelnemers
- 21/09 – Basisvorming (WZC 't Ponton), Oostende, Ponton, 2:00, 43 deelnemers
- 03/10 – Basismodule voor verzorgenden

(Thuiszorg Familiezorg), Torhout, Groenhove, 4:00, 23 deelnemers

- 10/11 – Basisvorming dementie voor hospitality team (onthaal en horeca) (Concertgebouw Brugge), Brugge, concertgebouw, 2:00, 15 deelnemers
- 13/10 – Dementie? Een niet-pluisgevoel – voor praktijkhulpen (Thuiszorg Familiezorg), Harelbeke, Het Spoor, 4:00, 65 deelnemers
- 17/10 – Basismodule dementie voor VZ, dag 3 (Thuiszorg Familiezorg), Torhout, Groenhove, 8:00, 24 deelnemers
- 23/11 – Basismodule, dag 4 – omgevingszorg; beleving mantelzorger (Thuiszorg Familiezorg), Torhout, Groenhove, 8:30, 24 deelnemers
- 14/12 – Afronden trajecten, voorstelling projecten (GVO), Kortrijk, GVO, 4:00, 20 deelnemers

Vorming voor informele hulpverleners (vrijwilligers en mantelzorgers)

- 16/01 – Praatgroep Rozemarijn (DVC Rozemarijn), Brugge, Regina Coeli, 2:00, 4 deelnemers
- 02/03 – Vrijwilligersteam (Foton), Brugge, Fotonhuis, 2:30, 9 deelnemers
- 06/03 – Praatgroep Rozemarijn (DVC Rozemarijn), Brugge, Regina Coeli, 2:00, 5 deelnemers
- 18/04 – Basisvorming dementie voor Caminovrijwilligers (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Torhout, regiohuis FZ, 3:00, 17 deelnemers
- 02/05 – Basisvorming dementie voor Caminovrijwilligers (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Torhout, regiohuis FZ, 3:00, 14 deelnemers
- 22/05 – Filmbespreking 'The Father' (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Brugge, provinciehuis, 3:00, 18 deelnemers
- 30/05 – Vrijwilligersteam (Foton), Brugge, Fotonhuis, 3:00, 9 deelnemers
- 05/06 – Praatgroep Rozemarijn (Netwerk jongdementie NWVL), Brugge, Regina Coeli, 2:00, 4 deelnemers
- 20/06 – Filmbespreking 'The Father' voor Caminovrijwilligers (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Roeselare, regiohuis FZ, 3:00, 12 deelnemers
- 11/09 – Praatgroep Rozemarijn (WZC Regina Coeli), Brugge, Regina Coeli, 2:00, 5 deelnemers
- 07/11 – Vrijwilligersteam (Foton), Brugge, Fotonhuis, 2:00, 11 deelnemers
- 21/11 – Basisvorming Caminovrijwilligers (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Tielt, Regiohuis FZ, 4:00, 8 deelnemers
- 27/11 – Praatgroep Rozemarijn (DVC Rozemarijn), Brugge, Regina Coeli, 2:00, 2 deelnemers
- 05/12 – Basisvorming voor Camino-vrijwilligers (Gezelschaps- en oppasdienst ATZ), Tielt, Regiohuis FZ, 4:00, 9 deelnemers
- ECD Meander:
 - Opleiding referentiepersoon dementie Dag 1 op 13/01, Dag 3 op 27/01, Dag 4 op 3/02 en Dag 6 op 3/03 (Brussel) – 21 deelnemers
 - Onderdompeling in dementie op 14/02 en 14/03 (Dendermonde) – 14 deelnemers

- 'Studiedag: Korsakov belicht' op 28/02 (Sint-Niklaas) – 80 deelnemers
- 'Omgaan met onbegrepen gedrag: Casuïstiek' op 14/02 (Odisee Sint-Niklaas) – 24 deelnemers
- 'Dementie, een introductie in de thuiszorg' op 16/03, 17/03 en 23/03 (Dendermonde) – 15 deelnemers per sessie
- 'Kennismaking met dementie' op 25/04 (8 deelnemers), 2/05 (16 deelnemers), 4/05 (8 deelnemers), 16/05 (7 deelnemers) en 23/05 (11 deelnemers) (Sint-Niklaas en Aalst)
- 'Medische aspecten bij dementie' op 2/05 (Zwijndrecht) – 13 deelnemers
- 'Communicatie: De juiste toon vinden bij personen met dementie' op 15/05 (Lebbeke) – 8 deelnemers
- 'Omgaan met veranderend gedrag' op 1/06 en 12/09 (Sint-Niklaas) – 13 deelnemers
- 'Netwerkmoment Dender: Boterhammen en soep over dementie' op 22/06 (Dendermonde) – 18 deelnemers
- 'Intervisie dementiecoaches Waasland' op 6/06 en 13/10 (Sint-Niklaas) – 13 deelnemers
- 'Diepgaande vierdaagse rond dementie' (Medische aspecten, beleving, communicatie, juridische aspecten, omgaan met familie, veranderend gedrag en casuïstiek) op 3/10, 10/10, 17/10 en 24/10 (Dendermonde) – 13 deelnemers
- '4 daagse reeks jongdementie deel 1' op 16/10 en 12/10 (Brugge en Kortrijk) – 25 deelnemers
- 'Nachtelijke onrust bij dementie' op 19/10 (Deinze) – 45 deelnemers
- 'Dementie en delier' op 7/11 en 16/11 (Aalst) – 40 deelnemers
- 'Netwerk dementievriendelijke gemeenten' op 14/11 (Dendermonde) – 10 deelnemers
- 'Door zijn ogen... De wereld van dementie' op 16/11 (Haaltert) – 12 deelnemers
- Communicatie bij personen met dementie over vroegtijdige zorgplanning op 23/11 (Herdersem) – 16 deelnemers
- Netwerkmoment OPD Dender – complexe emotionele behoeften bij dementie op 28/11 (Dendermonde) – 25 deelnemers

- 'Seksualiteit en intimiteit' op 12/12 (Ger-aardsbergen) – 20 deelnemers
- 'Onderdompeling in dementie' op 21/12 (Aalst) – 8 deelnemers
- ECD Memo:
 - Vormingen in open aanbod:*
 - 4-daagse opleiding jongdementie te Bertem (i.s.m. WZC St-Bernardus). Dag 3 op 30/01 en dag 4 op 27/02 (dagen 1 & 2 gingen door in 2022).
 - TKD RPD (zie hoger)
 - Vormingen op maat:*

Er werden 81 vormingen aangevraagd voor professionelen (incl. ORPD). Thema's die o.a. aan bod kwamen:

 - Ervaringsgerichte beleving
 - Wat is dementie
 - Omgaan met
 - Communicatie
 - Onbegrepen gedrag
 - Algemeen
 - Seksualiteit en intimiteit
 - Omgaan met familie
 - Persoonsgerichte zorg
 - Omgaan met agitatie en agressie
 - LBD/FTD
 - ...
- Dit resulteerde in 342 uren vorming en 1.189 professionele deelnemers. Voor niet-professionelen (zie lager) werden 38 uren vorming gegeven en bereikten we 370 vrijwilligers, mantelzorgers en breed publiek.
- Daarnaast verzorgden we nog intervisiemomenten en coaching van zorgorganisaties:*
 - WZC te St-Genesius-Rode: coaching betreffende inrichten belevingstuin en architectuur (3 uur)
 - WZC te Londerzeel: coaching van zorgteam – omgaan met frontotemporale dementie (2 uur)
 - VZW mentor – Inleefsessie dementie (3 uur)
 - Actief lid van werkgroep dementie in een WZC (3 uur)
- ECD Orion ism PGN:
 - Opleiding Referentieverpleegkundige dementie voor het Wit-Gele Kruis provincie Antwerpen (met ECD Tandem), dag 3: 'Veranderend gedrag' en 'Ethische dilemma's'

- op 17/04 en dag 5 'Hoe pak ik het nu aan?' op 02/05 (Herentals)
- Vorming in open aanbod 'Natuurlijk heeft dit zin!' op 06/06 (Antwerpen)
- Intervisie met directieleden en teambegeleiders van WZC met bijzondere erkenning jongdementie: 17/02 (Zoersel), 22/06 (Antwerpen) en 12/10 (Essen)
- Supervisie voor dementiekundige basiszorgverleners van Familiehulp vzw met als thema 'Niet-pluis-gevoel' op 20/03 – 2 groepen (Mechelen)
- Opstart coachingstraject WZC De Bijster op met vormings- en intervisiemomenten op 19/01 en 14/06 (Essen)
- Vormingen
 - 'Dementie en sociale kaart' op 24/01 (Antwerpen), 08/06 (Essen), 18/10 (Antwerpen)
 - 'Inleefsessie Toolbox PXL' 2 sessies op 31/01 (Malle), 2 sessies op 28/02 (Wuustwezel), 14/03 (Mechelen), 2 sessies op 18/04 (Brecht), 25/04 (Bornem), 2 sessies op 09/05 (Broechem), 23/05 (Malle)
 - 'Basisvorming dementie' op 16/1 (Antwerpen), 12/02 (Antwerpen), 07/03 (Malle), 07/03 (Puurs), 08/03 (Sint-Amands), 13/3 (Deurne), 14/03 (Malle), 23/03 (Mechelen), 17/04 (Antwerpen), 25/04 (Sint-Amands), 04/05 (Antwerpen), 11/5 (Deurne), 25/05 (Deurne), 07/06 (Kalmthout), 19/06 (Kapellen), 23/08 (Wuustwezel), 04/09 (Edegem), 26/09 (Deurne), 26/10 (Malle), 09/11 (Mechelen), 14/11 (Deurne), 17/11 (Boom), 24/11 (Deurne)
 - 'Dementie en verstandelijke beperking' op 13/02 en 25/05 (Antwerpen)
 - 'Aan de slag met de verlieskoffer' op 14/02, 14/03 en 21/03 (OLV-Waver)
 - 'Dementie op jonge leeftijd' op 16/02 (Wommelgem), 22/06 (Wachtebeke)
 - 'Huidhonger en intimiteit' of 'Intimiteit, relaties en seksualiteit' op 06/03 (Mechelen), 07/03 en 14/03 (Edegem), 3/10 (Rumst), 12/12 (Wilrijk)
 - 'Onderdompeling in dementie' in het kader van Diverscity op 07/03 (Kalmthout), 12/10 (Deurne), 15/11 (Wijnegem)

- 'Veranderend gedrag bij dementie' op 13/03 (Ekeren), 02/05 (Malle), 30/05 (Malle), 06/11 (Malle), 06/11 (Duffel), 21/12 (Antwerpen)
- 'Persoonsgerichte zorg' op 13/03, 11/05, 26/09, 14/11 (Deurne)
- 'Onderdompeling in dementie' in het kader van FeBi op 21/03 (Kalmthout), 05/10 (Antwerpen), 21/09 (Wilrijk), 12/10 (Kontich), 26/10 (Kalmthout)
- 'In contact blijven met personen met dementie' en/of 'Belevingswereld van personen met dementie' op 27/03 (Herentals), 30/03 (Duffel), 07/09 (Zandhoven), 12/10 (Brasschaat), 17/10 (Boechout)
- 'Dementie en migratie: een onderdompeling' op 20/04 (Oostende), 20/11, 21/11 en 22/11 (Antwerpen)
- 'Niet-pluis gevoel' op 25/04 (Antwerpen)
- 'Communicatie bij personen met dementie' op 02/05, 30/05, 06/11 (Malle)
- 'Inleefsessie Dementie' op 09/05 (Lier), 25/05 (Antwerpen), 13/06 (Bornem), 09/10 (Schoten), 10/10 (Antwerpen)
- 'Vormen van dementie' op 22/05 (Kapellen)
- 'Zoeken naar de juiste golflengte' (module 2) in het kader van FeBi: 12/06 (Kalmthout), 03/10 (Kalmthout)
- 'Rouw en verlies bij dementie' op 15/06 (Kalmthout)
- 'Veranderingen in het eet- en drinkproces bij personen met dementie' op 12/09 (Malle) en 07/11 (Online webinar)
- 'Veranderend gedrag en psychofarmaca' op 17/10 (Wuustwezel)

– ECD Paradox:

Vormingen, opleiding en studiedag in open aanbod

- Minne en meer, bespreekbaar maken van seksualiteit en intimiteit bij personen met dementie aan de hand van het educatief spelpakket (14/2)
- Disciplinevorming voor en door psychologen (14/3)
- Diepgaande vierdaagse rond dementie (2/5, 9/5, 16/5, 23/5)
- Disciplinevorming voor en door woonleefbegeleiders (26/9)
- Echt in kleur – oog voor diversiteit in dementiezorg (14/11)
- Disciplinevorming voor en door schoonmaak (28/11)

Vormingen op vraag inhouse

- Er werden 68 inhouse vormingen gegeven rond diverse thema's. Dit resulteert in 174,5 vormingsuren waarbij we 1484 deelnemers bereikten. 14 vormingen waren gericht naar

het ruime publiek/niet professionele zorgverleners.

– ECD Sophia:

- Supervisie voor hulpverleners CADO jongdementie op 10/01, 25/04, 20/06, 10/10, 21/11, 19/12 – 9,5 uur – 3 deelnemers (Kortrijk)
- Lerende gemeenschap voor medewerkers dementieteam van de verschillende WZC's van de GVO-groep, i.s.m. ECD Foton: 12/01 (Zedelgem), 16/03 (Zedelgem), 22/06 (Kortrijk), 05/10 (Oostende) en 14/12 (Kortrijk) – 16 deelnemers
- Vormingsnamiddagen eigen open aanbod:
 - Fixatie – 22 deelnemers (Kortrijk)
 - Veranderend gedrag – 22 deelnemers (Kortrijk)

Vormingen

- 4-daagse vormingsreeks dementie (Roeselare) werd 2 keer aangeboden: reeks 1 ging door op 02/05, 09/05, 16/05 en 23/05 voor 15 deelnemers, reeks 2 ging door op

ECD Sophia:
woordenwolke Fixatie

- 03/10, 10/10, 17/10 en 24/10 voor 13 deelnemers
- Seksualiteit en intimiteit – 3 uur – op 24/01 voor 12 deelnemers (Kuurne), op 31/01 voor 16 deelnemers (Kuurne)
- Referentiekader dementie en toepassing ervan op hulpmiddelen bij mensen met dementie – 6 uur – op 09/02 voor 12 deelnemers (Roeselare)
- Omgaan met veranderend gedrag – 3 uur – op 13/02 voor 25 deelnemers (Lichterfelde), op 16/02 voor 20 deelnemers (Lichterfelde), op 28/02 voor 32 deelnemers (Kortrijk), op 20/03 voor 30 deelnemers (Roeselare), op 19/06 voor 15 deelnemers (Dentergem), op 28/11 voor 15 deelnemers (Elverdinge)
- Basisvorming dementie – 3 uur – op 27/02 voor 16 deelnemers (Dentergem), op 24/07 voor 13 deelnemers (Kortrijk), op 11/05 voor 7 deelnemers (Kortrijk), op 30/05 voor 14 deelnemers (Kortrijk), op 08/06 voor 15 deelnemers (Kortrijk), op 13/06 voor 13 deelnemers (Kortrijk), op 29/06 voor 9 deelnemers (Wervik), op 26/09 voor 22 deelnemers (Lendeledede), op 14/11 voor 10 deelnemers (Zedelgem)
- Onderdompeling in de wereld van dementie – 6 uur – op 26/10 voor 10 deelnemers (Kortrijk), op 20/11 voor 12 deelnemers (Kortrijk), op 11/12 voor 9 deelnemers (Kortrijk)
- Persoonsgerichte zorg – 3 uur – op 17/04 voor 15 deelnemers (Dentergem)
- Palliatieve zorg bij mensen met dementie – 3 uur – op 11/05 voor 32 deelnemers (Kortrijk)
- Nachtelijke onrust bij mensen met dementie – 3 uur – op 06/06 voor 22 deelnemers (Kortrijk)
- Fixatie en hulpmiddelen – 3 uur – op 12/10 voor 20 deelnemers
- ECD Tandem:
 - Vormingsnamiddagen in eigen open aanbod (verdieping van de maand)*
 - 26/01 – Kijk eens om je heen - omgevingszorg – 20 deelnemers
 - 09/02 – Snoezel je mee? - Basale stimulatie – 10 deelnemers
 - 14/03 – Stap je mee in mijn schoenen? - Belevingsgerichte workshop – 8 deelnemers
 - 27/04 – Van onbegrip naar samenwerken - Familie, naaste in de zorg – 13 deelnemers
 - 23/05 – Aai de egel - moeilijk hanteerbaar gedrag – geannuleerd
 - 22/06 – Doe je mee? - Zinnige tijdsbesteding voor mensen met dementie – 10 deelnemers
 - 05/10 – Bikke Bikke Bik - maaltijdgebeuren bij dementie – 17 deelnemers

- 07/11 – In de Maneschijn - Nachtelijke onrust mij dementie – 11 deelnemers
- 05/12 – De kracht van herinneringen ophalen – 10 deelnemers

Avondlezingen

- 31/01 – Kunnen we de strijd tegen Alzheimer winnen, prof. Dr. Bart De Strooper i.s.m. stad Turnhout en Avansa Kempen – 127 deelnemers (Turnhout)
- 14/03 – Troost, Luc Van de Ven i.s.m. WZC St. Barbara – 75 deelnemers (Herselt)
- 26/09 – Euthanasie en dementie, Wim Distelmans i.s.m. PNAT – 225 deelnemers (Herenthout)
- 23/11 – Het brein spreekt, voeding, dr. Yannick Vermeiren i.s.m. Hivset – 65 deelnemers

Studiedag

- 16/11 Netwerk en studiedag: Humor in de zorg en Veerkrachtig Zorg verlenen – naar aanleiding van de 20 jarige werking van ECD Tandem werd er een feestelijk en gelijk ook inspirerend event georganiseerd voor alle collega's, het netwerk, (zorg)partners in de regio – 75 deelnemers

Observatie en advies

- 14/03-21/03, Faciliteren van een waarde- ringsonderzoek en het begeleiden van gespreksgroepen van familie en professionele hulpverleners, WZC Lindelo
- 14/12 – Observatie – en adviesverlening naar het team van een afdeling voor personen met dementie WZC De Berk, Meerhout

Vorming in service

- 23/01 – Snoezelen / basale stimulatie bij dementie op (Mol) – 6 deelnemers
- 02/03 – Dementie in thuiszorg (Kempen) – 50 deelnemers

- 06/03 en 23/3 en 31/3 – Communicatie bij dementie voor Ziekenhuisnetwerk Kempen, telkens dagdeel, 46 deelnemers
- 07/03 en 16/03- Persoonsgerichte zorg, 2 dagen, WZC St.Lucia – 10 deelnemers
- 09/03, 23/3 en 1/06 – 5 dagdelen (5 groepen), inleving in dementie – workshop, SamenFerm – 64 deelnemers
- 13/03 – 24/4 – 02/05: Opleiding Referentieverpleegkundige Dementie voor het Wit-Gele Kruis provincie Antwerpen (met ECD Orion ism PGN), dag 1: Wat is dementie, communicatie, dag 4: Omgaan met familie, dag 5: Juridische aspecten en sociale kaart – 14 deelnemers (Herentals)
- 08/05 – 22/05 – Nachtelijke onrust bij dementie (telkens dagdeel) voor Nachtzorg Kempen – 30 deelnemers
- 15/05 – 16/05 – telkens dagdeel – Moeilijk hanteerbaar gedrag – voor WZC St. Barbara – 32 deelnemers
- 8/06 – 12/6 – 2 dagdelen, Basis dementie voor I-mens – 18 deelnemers
- 13/06 – 22/06, 4 dagdelen, Niet-Pluis gevoel, dementie herkennen – voor Familie-hulp – 57 deelnemers
- 12/09 – Studienamiddag ism Provinciale ECD's en palliatieve netwerken, Eet-en slik-proces in palliatieve fase – 80 deelnemers
- 14/09 – Nachtelijke onrust voor WZC St. Lucia – 20 deelnemers
- 2/10 en 5/10 – 2 dagdelen, Van onbegrip naar samenwerken (familie) voor WZC St. Barbara – 30 deelnemers
- 09/10, 19/10, 24/10 en 15/11, 4 dagdelen – Veranderend (Moeilijk hanteerbaar) gedrag voor Ziekenhuisnetwerk Kempen – 57 deelnemers
- 09/10 – Maaltijdgebeuren bij dementie voor WZC Parel der Kempen – 16 deelnemers
- 19/10 en 26/10, dag 1+2 Persoonsgerichte zorg voor WZC Leopoldspark – 16 deelnemers
- 27/11, 28/11, 4/12 en 7/12 (4 dagdelen) – Maaltijdgebeuren bij dementie voor WZC De Berk – 88 deelnemers

Vorming voor informele hulpverleners (vrijwilligers en mantelzorgers)

- 02/05 – Belevingsgerichte workshop dementie aan vrijwilligers van LDC Olen en Herentals – 14 deelnemers
Vorming aan de burger over 'Preventie van dementie' i.s.m. Avansa Kempen
- 24/04, 08/05, 22/05, 05/06, 19/06 – Sessie van 5 bijeenkomsten: Fit in hart en brein, LDC Durgebont Arendonk, 15 deelnemers

53,8% van de interventies verliep telefonisch, 28,1% per e-mail, de overige 14,0% zijn eenmalige consulten, onthaalgesprekken of andere persoonlijke contacten. Ook de interviews met - begeleiding van studenten werden hieronder geregistreerd

- ECD Meander: 207 geregistreerde vragen: 175 professionele hulpverleners (zorg, gemeenten, onderwijs), 30 mantelzorgers en 1 persoon met dementie
- ECD Memo: 160 geregistreerde vragen (mondelinge info- en adviesvragen na vormingen, infomomenten, interviews werden niet geregistreerd)
- ECD Orion ism PGN: 126 geregistreerde vragen (mondelinge info- en adviesvragen na vormingen en/of interviews werden niet geregistreerd)
- ECD Paradox: 121 geregistreerde vragen (mondelinge info- en adviesvragen werden niet geregistreerd)
- ECD Sophia: 261 geregistreerde vragen
- ECD Tandem: 201 geregistreerde vragen: 134 professionele hulpverleners (zorg, gemeenten, onderwijs), 64 mantelzorgers en 3 persoon met dementie (mondelinge info- en adviesvragen (vb praatcafés) werden niet geregistreerd)

- We beantwoordden info- en adviesvragen van RPD en zorgverleners via e-mail, telefoon, tijdens of na deelname aan interdisciplinair overleg, tijdens of na het geven van vormingen en/of interviews:
 - ECD brOes: via telefoon, e-mail en sociale media werden 19 vragen van mantelzorgers en 26 vragen van professionele zorgverleners behandeld
 - ECD Contact: 117 geregistreerde vragen (mondelinge info- en adviesvragen na vormingen, infomomenten, interviews werden niet geregistreerd)
 - ECD Foton: registreerde 253 info- en adviesinterventies binnen 174 aanmeldingsvragen. Het ging om vragen van 3 personen met dementie (of vermoeden van), 92 mantelzorgers, 61 hulpverleners, 11 studenten, 5 overige. 81,8% van deze vragen betrof een concrete cliëntsituatie.

2. Voorzien van ondersteuning deskundigheidsbevordering via uitleensystemen

- Aantal uitlenen boeken en ander documentatiemateriaal.
 - EDV: de gezamenlijke catalogus van EDV, ECD brOes en ECD Foton werd aangevuld met 1274 titels waaronder 1172 artikels en 131 boeken
 - ECD brOes: de catalogus van brOes werd aangevuld met 11 boeken. Er werden 10 boeken ontleend
- Uitgeleende methodieken ter ondersteuning en deskundigheidsbevordering van zorg- en hulpverleners. Voorbeelden: hulpmiddelenkoffer, vormingsbox, scholenkoffers, Ervaringsgerichte toolbox dementie, escapegames, ...
 - ECD brOes:
 - Ervaringsgerichte toolbox: 2 keer ontleend

– ECD Contact:

- Deze methodieken werden in 2023 geüpdatet: Vormingsbox 'Geprikkeld door dementie', hulpmiddelenkoffer en inspiratiekoffer betekenisvolle activiteiten, Ganzenbordspel (uitbreiding met een methodiek voor gezinszorg)
- Samen met een groep van 30 Limburgse Referentiepersonen dementie werd gestart aan een nieuwe methodiek 'Koffiekluts De – Mens – Zien! Communiceren over dementie met cliënten zonder dementie' (lancering voorzien in 2024)
- Ervaringsgerichte toolbox dementie: 4 keer ontleend
- Ganzenbordspel: 5 keer ontleend
- Hulpmiddelenkoffer: 3 keer ontleend
- Inspiratiekoffer Betekenisvolle activiteiten: 4 keer ontleend
- Scholenkoffer dementie lager onderwijs: 1 keer ontleend
- Vormingsbox 'Geprikkeld door dementie': 1 keer aangekocht

– ECD Meander:

- Boeken materiaal: 31 boeken ontleend
 - Scholenkoffer: 2 keer ontleend
 - Spel 'Angele heeft u nodig': 3 keer ontleend
 - Reizende tentoonstelling 'Dementie uit de mist': 2 keer ontleend
 - Bovenkamer: 2 keer ontleend
 - DVD materiaal: 5 DVD's ontleend
- ECD Memo:
- DVD materiaal: 2 keer ontleend
 - Boeken: in totaal waren er 6 ontleningen
 - Ervaringsgerichte toolbox werd 4 keer ontleend (Dilbeek, Halle, Alsemberg en Ninove)
 - Hands-on-dementia 1 keer ontleend (Vilvoorde)
 - Ganzenbordspel werd 1 keer ontleend (Hofstade)
 - Mens-erger-je-niet spel werd 1 keer ontleend (Tienen)
 - Banner en ander promomateriaal campagne 2voordeprijs van 1 voor gemeente Merchtem
 - Er werden drie Eerste hulp bij dementie rugzakken samengesteld door Memo in

opdracht van de gemeente Galmaarden die hiermee aan de slag gingen in hun Sociaal Huis.

– ECD Orion ism PGN:

- Eigen medewerkers gaan op regelmatige basis zelf op zoek naar relevant materiaal in documentatiecentra bv. documentatiecentrum Atlas in Antwerpen en bibliotheek EDV
- Verlieskoffer: 3 keer (Antwerpen) en 2 keer (Mechelen) ontleend
- Ervaringsgerichte PXL-toolbox: 8 keer (Antwerpen) ontleend
- Hulpmiddelenkoffer: 4 keer (Antwerpen) ontleend

– ECD Paradox:

- Natuurrugzak die ontwikkeld werd met Regionaal Landschap Meetjesland (2021) werd in 2023 9 keer ontleend
- Escapegame rond dementie 'De trein van Edgard' wordt telkens per week ontleend en was voor het ganse jaar 2023 gereserveerd (excl. onderhoudsweken). Er werden 3 workshops georganiseerd voor spelbegeleiders
- Escapegame rond dementie 'De tuin van

Victoria' wordt net zoals de andere game per week ontleend en was eveneens voor gans 2023 ontleend (excl. onderhoudsweken). Er werden hiervoor 4 workshops georganiseerd voor spelbegeleiders

– ECD Sophia:

- Ervaringsgerichte PXL-toolbox: 10 keer ontleend
- Hulpmiddelenkoffer: 1 keer ontleend
- Eerste hulp bij jongdementie-rugzak: 1 keer ontleend
- Verteltas dementie: 3 keer ontleend

– ECD Tandem:

- Verlieskoffer: 2 keer ontleend
- Ervaringsgerichte PXL-toolbox: 5 keer ontleend
- Activiteitenkoffer: 1 keer ontleend (ingezet vanaf nov.'23)
- Scholenkoffer: 3 keer ontleend
- DVD Pluk de dag (6 x verkoop)

- In maart organiseerde EDV, samen met Cera, een infocampagne naar de zorgsector, door het uitsturen van 1.184 informatie-pakketten. Hierbij werd verwezen naar de podcasts en de webi-

nars die met Cera werden georganiseerd.

- EDV i.s.m. Cera

3. Specifiek vormings- en ondersteuningsaanbod

I.s.m. lokale en regionale partners

Afhankelijk van de lokale en regionale noden en mogelijkheden werd er samen met andere partners een aanbod ontwikkeld om kennisverbreding mogelijk te maken.

- Volgende vormingen en intervisiemomenten werden georganiseerd voor voorzieningen met een bijzondere erkenning jongdementie:
 - ECD Contact: 'Verdiepingsdagen jongdementie' op 30/5 en 5/10 (Hasselt)
 - ECD Foton, ECD Meander, ECD Paradox en ECD Sophia:
 - 4-daagse opleidingsreeks West- en Oost-Vlaanderen op 16/10 (Kortrijk) en 12/12 (Brugge). Dag 3 en 4 staan geprogrammeerd in 2024
 - Intervisie West- en Oost-Vlaanderen, op 11/05 voor 6 deelnemers (Varsenare) en op 14/12 voor 5 deelnemers (Dendermonde)
 - ECD Memo:
 - 4-daagse opleiding jongdementie te Bertem (i.s.m. WZC St-Bernardus). Dag 3 op 30/01 en dag 4 op 27/02 (dagen 1 & 2 gingen door in 2022)
 - Intervisie op 25 mei – 5 deelnemers
 - ECD Orion ism PGN:
 - Intervisie directieleden en teambegeleiders: 17/02 (Zoersel), 22/06 (Antwerpen) en 12/10 (Essen)
 - Werkgroep gezinsbegeleiders: 20/03 (Zoersel), 03/05 (online via Microsoft Teams), 07/06 (online via Microsoft Teams) en 19/10 (Essen)
 - ECD Paradox:
 - Voor Zorgband Leie en Schelde werden er 5 vormingen georganiseerd specifiek voor de unit voor jonge mensen met dementie. Aanluitend was er 1 moment voor casuïstiek en intervisie voorzien
 - ECD Sophia:
 - Supervisie voor teambegeleiders en hulpverleners: 28/04, 26/06 en 26/09 (Menen) –

8 deelnemers

- EDV organiseerde samen met Departement Zorg en alle regionale ECD een online meeting op 07/06 waarbij ook de adviezen van het Departement Zorg werden doorgegeven
 - EDV organiseerde samen met Departement Zorg in aanwezigheid van alle regionale ECD een studiedag op 27/11 (Brussel): 100 aanwezigen

- We organiseerden netwerkmomenten voor dementievriendelijke gemeenten, DMW van de ziekenfondsen, ziekenhuizen, CGG, etc.
 - ECD Contact:
 - Netwerkmoment voor Limburgse dementievriendelijke steden en gemeenten, i.s.m. Alzheimer Liga Vlaanderen op 25/5 en 05/12 (Hasselt) (zie eerder)
 - Afstemming met DMW van de Limburgse ziekenfondsen op 15/5 en 16/10 (online)
 - Afstemming met ouderenteams geestelijke gezondheid Limburg op 14/12 (online)
 - Afstemming met Geheugenklinieken Limburg op 26/05 (online)
 - Afstemming met lokale aanbieders van de Praatcafés dementie in Limburg op 22/06 en 07/12 (online)

- Afstemming Werkgroep Jongdementie Limburg op 16/05 en 12/10 (online)
- ECD Foton en ECD Sophia: het netwerk-moment voor coördinatoren van een dementievriendelijke gemeente/stad in West-Vlaanderen werd geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen en werd verplaatst naar maart 2024
- ECD Meander:
 - Intervisiemoment voor dementiecoaches Waasland i.s.m. Geïntegreerde zorg Waasland op 6/06 en 13/10 (Sint-Niklaas)
 - Netwerkmoment 'Boterhammen en Soep' over dementie georganiseerd met ELZ Dender op 22/06 (Dendermonde)
 - Netwerkmoment voor dementievriendelijke gemeenten voor ELZ's Waasland, Dender, Regio Aalst en Dender-zuid op 14/11, 8 van de 11 actieve gemeenten waren vertegenwoordigd (Dendermonde)
 - Overlegplatformen dementie op 2/02, 9/05 en 28/11 (Dendermonde) en op 7/02, 30/05 en 17/10 (Sint-Niklaas) (zie hoger)

werd gecontacteerd door de ELZ Grimbergen, met de vraag: Hoe komen tot een genuanceerde beeldvorming in WZC over mensen met dementie? Dit resulteerde in een voorbereidend overleg op 04/07 (digitaal) en 21/11 (ter plaatse). Bij de workshop zelf waren 8 deelnemers. Binnen deze ELZ wenst men gezamenlijke acties uit te werken. DVG: lid van de stuurgroep DVG Leuven, Diest, Haacht, Dilbeek en Londerzeel. Overleg op:

- 24/01, 23/03, 22/06 en 23/10 te Leuven
- 21/02 te Dilbeek
- 28/02 en 14/11 te Haacht
- 06/06 en 05/12 te Londerzeel
- Daarnaast werden er ook gesprekken gevoerd met de stad Halle (18/09 en 14/12) ter voorbereiding van de opstart DVG Halle
- Inloophuis Tienen: EDV Memo is lid van de stuurgroep inloophuis Tienen en startte deze mee op. Overleg op 11/5, 29/9 en 30/11. De feestelijke opening vond plaats op 21 september
- ECD Orion ism PGN:
 - Overlegmomenten met Ouderenadviesraad Kalmthout: 04/04, 14/09
 - Netwerkdag 'Inspirerend netwerk Inloophuizen Dementie' op 09/06 ('Mechelen)
 - Overlegplatform Dementie op 28/11 (Wilrijk) (zie eerder)
- ECD Paradox:
 - ECD Paradox is actief lid van volgende werkgroepen dementievriendelijke gemeenten: Gent, Zottegem, Wichelen, Aalter, Lievegem
 - Een verkennende infosessie rond de opstart van DVG werd gegeven in Moerbeke op 27/3
 - Lid van de Netwerk Geestelijke Gezondheid Groot Gent (NOGGGG) die de focus legt op ouderen in de geestelijke gezondheidszorg met linken tussen ouderenzorg en psychiatrie. Er gingen twee overlegmomenten door
- ECD Tandem:
 - Netwerkmoment naar aanleiding van 20 jarige werking ECD Tandem werd feestelijk georganiseerd op 16 november (zie Studiedag: Humor in de zorg en Veerkrachtig Zorg

- ECD Memo:
 - OPD (zie hoger)
 - Workshop "werken rond genuanceerde beeldvorming" voor residentiële zorg binnen de ELZ Grimbergen (29/11). Memo

ECD.Paradox: opening
dementievriendelijke
wandeling in Ursel

- verlenen) – 75 deelnemers
 - Actief lid van volgende stuurgroepen dementievriendelijke gemeenten: Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Merksplas, Mol, Olen, Turnhout en Westerlo
 - Een infosessie rond de heropstart van DVG werd gegeven in Balen 11/9
- Er werd samengewerkt met regionale partners die overlappende thema's beogen zoals geheugenklinieken, palliatieve netwerken, LOGO, culturele sector, erfgoedsector, zorginnovatie... + de actoren in de zorgsector met een vraag tot vorming/intervisie
 - ECD brOes:
 - Samenwerking met Citysen, Samana, BOZAR in het kader van het project 'Ode aan de eenzaamheid'. Er werd een subsidie verkregen om voor twee jaar eenzaamheid op de kaart te zetten bij drie verschillende groepen. BrOes sluit aan bij de subgroep: Eenzaamheid bij mantelzorgers
 - Infosessie op 08/09 over dementie op de werkvloer op vraag van de personeelsdienst en een groep collega's aan de VUB
 - ECD Contact:
 - ECD Contact werkt sinds 2012 samen met Limburgse kenniscentra (UHasselt, PXL, UCLL, Expertisecentrum Kantel, In4Care – Happy Aging en LUCA School of Arts) als het Limburgs Netwerk Dementie. Eén van de doelstellingen is het gezamenlijk realiseren van deskundigheidsbevordering m.b.t. dementie. Twee concrete voorbeelden, gerealiseerd in 2023 zijn: Vorming 'Palliatieve zorg bij personen met dementie' i.s.m. Hogeschool PXL op 14/11 (Hasselt) en Expertendag Dementie 'Verbinding in menselijkheid – Over de kracht van communicatie in kwaliteitsvolle dementiezorg' op 23/11 (Genk)

- Vorming 'Vroegtijdige zorgplanning en palliatieve zorg voor personen met dementie' i.s.m. Pallion – Palliatieve Zorg Limburg vzw op 20/11 en 27/11 (Hasselt)
- ECD Foton:
 - Samenwerking met SIBE (Samen is Beter – <https://samenisbeter.be/>) en OPD Oostende–Veurne: een project rond het delen van persoonsgerichte informatie (ziekenhuizen, WZC en thuiszorg)
 - Samenwerking erfgoedcel Brugge, het ontwikkelen van Mijmerdozen, 21/11 en 28/11
- ECD Meander:
 - Soepbabbel rond dementie bij de Vierde wereldgroep Mensen voor Mensen op 5/09 (Aalst)
 - Ontwikkeling vormingsaanbod 3 daagse specialisatie palliatieve zorg en dementiezorg voor 2024 samen met Netwerk palliatieve zorg Waasland en Netwerk palliatieve zorg regio Dender op 21/03, 27/06, 26/09 en 14/12 (Dendermonde en Herdersem)
 - Jaarlijks opvolg en adviesgesprek 'Samen Mens' WZC Aymonshof 4/12 (Dendermonde)
- Project Brochure Sociale kaart over dementie ELZ Dender i.s.m. Solidaris, ELZ Dender, Anima Care, IKOO VZW en OPD Dender op 22/03, 5/04, 16/06 en 19/09 (Dendermonde)
- Samenwerking met VTI Aalst, EDV en ECD Paradox ter ondersteuning van een uitwerking van een brochure rond maaltijdzorg in Grootkeukens. Overleg vond plaats op 25/10 (Herdersem) en 8/12 (Aalst)
- Ontwikkeling van 2 gemeenschappelijke vormen met Alzheimer Liga Vlaanderen voor stad Sint-Niklaas in het aanbod voor hun verenigingen op 25/10 en 6/12 (online)
- ECD Memo:
 - Online vorming over preventie en dementie op vraag van LOGO Zenneland op 07/03 voor gemeentepersoneel ELZ Zennevallei – 5 deelnemers
 - Netwerkmoment ELZ Pajotteland thema op 28/09/2023 – 45 deelnemers. Memo gaf samen met het Wit-Gele-Kruis een lezing over dementie.

- ECD Orion ism PGN:
 - Infosessie ‘Wat is dementie en hoe ga je er als gids mee om?’ voor de stadsgidsen van het Tivolipark in het kader van dementievriendelijke wandelingen in het park op 08/02 (Mechelen)
 - Toelichting dementievriendelijke gemeente: ‘Van engagementsverklaring tot inloophuis’ voor Europees project MONUMENT op 09/02 (Mechelen)
 - Co-creatie workshop A-kwadraat in functie van het ontwerp ‘Het warme handje’ op 17/02 (Turnhout)
 - Infosessie Jongdementie voor artsen op 28/04 (Mechelen)
 - Infosessie ‘Wat is dementie en hoe ga je om met personen met dementie?’ aan lokale horeca-uitbaters op 09/05 in het kader van dementievriendelijk Mechelen (Mechelen)
 - Studienamiddag ‘Voeding en dementie’ i.s.m. Netwerk Palliatieve Zorg Antwerpen en ECD Tandem op 12/09 (Malle)
 - Infosessie ‘Wat is dementie en hoe ga je om met personen met dementie?’ aan lokale handelaars op 16/10 in het kader van dementievriendelijk Nijlen (Nijlen)
 - Infosessie ‘Wat is dementie en hoe ga je om met personen met dementie?’ aan leerkrachten, medewerkers en vrijwilligers van de Beeldacademie op 18/10 voor onder meer cursussen voor personen met dementie ikv dementievriendelijk Lier (Lier)
 - Overlegmomenten ModeMuseum (MoMu) Antwerpen op 08/06, 19/09, 18/10 (Antwerpen) en infosessie ‘Wat is dementie?’ en lancering reminiscetiekoffer MoMu op 23/11 (Antwerpen)
- ECD Paradox:
 - Samenwerking met AZ Maria Middelaars en AZ Sint-Vincentius Deinze om samen verder te werken aan de uitwerking van een dementievriendelijk ziekenhuis. Naast adviesverstrekking werden er 3 infosessies gegeven in de respectievelijke ziekenhuizen.
 - Paradox maakt deel uit van de werkgroep dementie van ELZ Schelde-Leie. Het in 2022 ontwikkelde ‘dementie-kompas’ (= toegepaste regionale sociale kaart inzake

dementie) werd tijdens een live event op 20/9 in het AZ Sint-Vincentius Deinze verder uitgerold. Daarnaast werd een actieplan opgesteld voor de volgende jaren.

- Er werd advies gegeven aan ELZ Vlaamse Ardennen inzake het opnemen van dementie als thema in het meerjaren actieplan. Dit zal in de toekomst in samenwerking zijn verdere uitwerking kennen.
 - Adviesverlening aan het project ‘vreemd en vertrouwd’ om thuiswonende personen met dementie te betrekken in het maatschappelijk gebeuren. Het betreft een initiatief van Huis van Alijn.
 - Adviserende functie en samenwerking met erfgoedcel Meetjesland ‘Comeet’ die een kermisproject uitwerken met tentoonstelling en reminiscetiekoffer voor woonzorgcentra op maat van personen met dementie.
 - Verkennend gesprek en bezoek met 360° zorglab van Hogent (25/4).
 - Diverse ontmoetingen in het kader van de verdere ontwikkeling inzake expertise rond maaltijdgebeuren bij dementie.(o.a. JAVA, nutricia, nestlé, VTI Aalst, individuele koks, gastro-engineers, etc.)
- ECD Sophia:
 - Overleg met een firma over het dementievriendelijk ontwerp van modulaire zorgwoningen op 04/01 en 25/01 (Kortrijk)
 - Overleg palliatief netwerk ter inhoudelijke voorbereiding van een vorming op 30/01 (Kortrijk)
 - Overleg WZC De Korenbloem i.v.m. opzet interne vorming voor hun medewerkers op 22/06 (Kortrijk)
 - Overleg stafmedewerker GVO-groep i.v.m.

inhoud lerende gemeenschappen voor de verschillende huizen van de GVO op 19/07 (Kortrijk)

- Overleg met architectenbureau rond ontwerp bouw voor personen met jongdementie, intergenerationeel met de inbedding van een kleuterschool, op 07/12
- ECD Tandem:
 - Palliatief Netwerk (PNAT) i.f.v. vormingen (zie vormingsoverzicht)
 - Overleg voor avondlezing: Euthanasie en dementie – Wim Distelmans
 - Evaluatie (2022) van opleidings3daagse VZP en herhalend aanbod voor 2024 met uitdiepen en verkenning van tools '**dedicated**'
 - Bespreking en uitrol provinciale studienamiddag 'Voeding en dementie' in samenwerking met Netwerk Palliatieve Zorg Antwerpen en ECD Orion ism PGN op 12/09 (Malle)

(halve dag/maand)

- Inloophuis Turnhout:
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Turnhout, Alzheimer Liga Vlaanderen, stad Turnhout, Zorggroep Orion en Tandem) – overleg op: 4/05, 11/09 en 7/11
 - Hulp bij opstart en opening op 24/11
 - Permanentie en adviesverlening (28/12, halve dag)
 - Inloophuis Geel:
 - Verkennend overleg op 8/12 met Sociaal Huis Geel, Alzheimer Liga Vlaanderen en Tandem voor opstart inloophuis in Geel
 - Adviserende functie voor aanleg dementievriendelijke tuin aan LDC Eigenaard, Oud Turnhout en lectruur over dementie voor kinderen in Bibliotheek Oud-Turnhout
 - Advies voor inzet van een EHBD koffer in Bibliotheek Ravels
 - Preventie van dementie: Fit in hart en brein – 5delige informatie en interactieve sessie in Arendonk
 - Aanbod voor lezing over preventie en dementie binnen het aanbod van Avansa Kempen – 'Dementie, uitstel of afstel?' (6 x)
- Er werd een nieuwe leergang kleinschalig genormaliseerd wonen georganiseerd. De leergang 2022-2023 nam een einde in de maand mei. In september startte de leergang 2023-2024. De woonzorgcentra Ten Kerselaere, De Bijster en Huis Perrekes zijn voorbeelden van innovatief sociaal ondernemerschap inzake wonen, leven zorgen en begeleiden van personen met dementie. In deze 3 huizen volgt men het concept van kleinschalig genormaliseerd wonen waar personen met dementie samen in een huiselijke, vertrouwde en herkenbare omgeving samenwonen. Ze behouden, in de mate dat het dementieproces dit toelaat, zoveel mogelijk zelf de regie over hun eigen leven. In 2018 werkten ze formeel rondom een gezamenlijk dossier bij het Agentschap Zorg en Gezondheid. Met deze samenwerking hebben we ingezet op het verwerven en versterken van specifieke competenties van elke medewerker in 'Wonen op maat voor personen met dementie'. Vanuit een gezamenlijke visie en gezamenlijke doelen hebben de directies van Ten Kerselaere,

- Inloophuis Mol:
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Mol, Alzheimer Liga Vlaanderen, gemeente Mol en Tandem), overleg op: 3/3, 3/6 en 6/10
 - Adviesverlening aan partners en (deels) mee permanentie tijdens inloophmomenten

De Bijster en Huis Perrekes de specifieke competenties die nodig zijn bij de begeleiding in het wonen op maat voor personen met dementie in kaart gebracht. Daarbij geldt als insteek en kern, de integratiegedachte.

Dit wil zeggen : dat één en dezelfde medewerker, ongeacht de professionele opleiding diverse en specifieke competenties verwerft en in diens functieprofiel integreert in interactie en uitwisseling met vertegenwoordigers van andere disciplines. Vervolgens werd er ingezet op nauwgezette studie, uitwerking en verfijning van de functieprofielen in de dagelijkse werking van elke betrokken voorziening.

Dit proces werd aangestuurd, gefaciliteerd, bewaakt en geëvalueerd door een coach. De coach motiveert en versterkt ook elke individuele medewerker om aan dit proces intens deel te nemen. De drie voornoemde woonzorgcentra werken in de praktijk rond kleinschalig genormaliseerd wonen samen met de door de Vlaamse overheid erkende partnerorganisatie Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Hiertoe werd een cursuspakket samengesteld voor medewerkers en directies van woonzorgcentra en stagementoren van scholen van alle Vlaamse provincies.

Doelstellingen

- Een krachtig impuls geven aan het ontwikkelen, verwerven en versterken van generieke en specifieke, discipline-overschrijdende en integrale deskundigheid van individuele medewerkers uit verschillende disciplines in het werken met personen met dementie en aan het samen werken en afstemmen tussen deze multiple disciplines (inter- en transdisciplinair werken)
- Een krachtig impuls geven aan de structurele inbedding van bovengenoemde deskundigheid in regelgeving (normen) en later in onderwijs (instroom) met andere woorden een innovatief competentiebeleid en instroombeleid
- Bijdrage tot positieverbetering van de persoon met dementie in zijn/haar context en zijn/haar omgeving gebaseerd op de uitgangspunten van het referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie: Ik, jij, Samen MENS

- Vlaanderen onderstreept dat de zorg voor personen met dementie de maatschappelijke verantwoordelijkheid is van elke burger. Vlaanderen doet inspanningen om dit thema onder de aandacht te brengen en om de expertise die er is aan te boren, te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Er wordt ook ingezet op verbindingen met onderwijs met betrekking tot' keuze zorg voor personen met dementie. Dit engagement vraagt een visie en welomschreven doelen. Om die doelen te bereiken zijn goede praktijken nodig (cfr. drie voorzieningen en expertise vanuit het EDV) die zichzelf steeds opnieuw in vraag stellen, die zich hierrond verder willen bekwamen en bereid zijn om hun bevindingen ter beschikking te stellen van geïnteresseerden uit de verschillende sectoren.
- De goede praktijk van de drie voorzieningen in nauwe samenwerking met het EDV versterkt de innovatieve rol van de Vlaamse overheid. Vlaanderen geeft op deze manier een duidelijk teken van zijn volgehouden maatschappelijke betrokkenheid inzake de zorg voor personen met dementie. Vlaanderen stelt zichzelf tot taak om de kennis rond dementie een boost te geven en volop in te zetten op competentieverhoging voor de betrokken hulpverleners.
- We beogen deelnemers vanuit diverse disciplines: referentiepersonen dementie, stagementoren vanuit onderwijs, directies van woon- en zorgvoorzieningen, hoofdverpleegkundigen, zorgkundigen, ergotherapeuten, ...

De drie voorzieningen

- VZW de Medemens, met woonzorgcentrum De Bijster
- VZW Emmaüs met Woonzorghuis Ten Kerselaere
- VZW Huis Perrekes, woon-en zorgcontinuüm op maat van personen met dementie in samenwerking met het EDV: Door een nauwe samenwerking met de 3 woonzorgcentra en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen hebben we onze voorbeeldfunctie versterkt en hebben we een initiërende en innovatieve rol gespeeld op het gebied van

dementiezorg. Door kennis te delen en competenties te verhogen, hebben we gezamenlijk bijgedragen aan een betere zorg voor personen met dementie.

Het project heeft ook de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de zorg voor personen met dementie benadrukt en door goede praktijken te delen proberen we ook te zorgen voor de verbinding met het departement Departement Onderwijs en Vorming. Zo kunnen we zorgen voor een duurzame aanpak voor toekomstige instroom van medewerkers in de ouderenzorg, specifiek gericht op personen met dementie. Met dit project hebben we ook actief bijgedragen aan de positieve beeldvorming voor personen met dementie. Door een innovatief competentiebeleid streven we er ook naar om een blijvende impact te hebben op de kwaliteit van zorg voor personen met dementie.'

Voor de leergang 2022 – 2023 schreven er 10 deelnemers in van 9 verschillende organisaties. Voor de leergang 2023 – 2024 schreven er 17 gemotiveerde deelnemers in uit de verschillende hoeken van Vlaanderen, deze keer voor 12 woonzorgcentra. De opleiding vindt plaats in het 'Het huis van de mens' in Brussel. We stellen echter wel vast dat er dit jaar meer hoofdverpleegkundigen en zelfs directieleden hebben deelgenomen.

De stages verlopen in overleg met de drie voorzieningen. Er is mogelijkheid om in te slapen en ook de ervaring van de nacht te integreren binnen de opleiding/ervaring.

Deelnemers worden verdiept in de vijf determinanten van kleinschalig genormaliseerd wonen: integratie en participatie, kwaliteit van relaties, kwaliteit van leven, zorg op maat en tussen autonomie in geborgenheid. Per determinant wordt het denkkader geschetst zodat inzichten verworven worden. Brainstormsessies zorgen voor praktijkvertaling. Via een groeidocument worden de deelnemers uitgedaagd om per determinant een praktijkgericht traject op te zetten en te doorlopen in de voorziening waar ze werken. Op die manier wordt elke determinant inhoudelijk getoetst in de eigen praktijk en wordt verdieping en integratie mogelijk. Zowel schriftelijke als

mondelinge reflectie zorgen voor finale en realistische praktijkvertaling.

Deelnemers worden uitgedaagd om het groeidocument te integreren in een paper. Aan de hand van een opgesteld format wordt het geleerde in kaart gebracht. De evolutie van de paper wordt begeleid door de verschillende medewerkers van de drie voorzieningen. Einddoel is het geleerde, hetgeen ervaren is te integreren in voelen, denken en handelen.

Deelnemers lopen stage in de drie voorzieningen gedurende minstens twee dagen. Zij worden begeleid door de verschillende medewerkers die ook telkens in de leergang aanwezig zijn. Idealiter worden zij gedurende de ganse leergang door dezelfde persoon gecoacht.

Naast de determinanten van kleinschalig genormaliseerd wonen ontvangen deelnemers inzichten rond het begeleiden van verandertrajecten. Dit met als doel om deelnemers te versterken in de realisatie van kleine tot grote verandertrajecten. Finaal presenteert elke deelnemer haar/zijn paper. De directies van de deelnemende voorzieningen worden dan uitgenodigd om deel te nemen aan de presentaties. Na elke presentatie wordt er tijd en ruimte gemaakt om collectief te reflecteren. Het is van groot belang dat de directies aanwezig zijn en mee deelnemen aan de collectieve reflectie. Deelnemers hebben nood aan bekrachtiging in hun zoeken, leren en ervaren.

'Lessons learned':

Voor de deelnemers

- Belangrijk dat het verwerven van kennis, expertise hand in hand gaat met de praktijkervaring – Wat weet ik? Wat voel ik? Hoe maak ik verbinding tussen hart en verstand ervan uitgaande dat ik de generieke kennis inzake dementie en de begeleiding ervan reeds beheers? Hoe maak ik verbinding met mensen die andere disciplines vertegenwoordigen? Wat betekent het leren van elkaar?
- Belangrijk is dat er een grote vrijheid gegeven wordt aan elke deelnemer om zijn/haar paper vorm te geven. Het leidt tot creatieve resultaten en bekrachtigt iedere deelnemer in zijn/haar talent en deskundigheid

- Belangrijk dat er genoeg ruimte gemaakt wordt om goed en duidelijk te communiceren met elkaar. Afstemming en samenwerking begint immers met heldere communicatie. Hoe kan ik deze tools inzetten in mijn communicatie met personen met dementie in hun context, met hun context?

Voor de drie voorzieningen i.s.m. EDV:

- Belangrijk dat de cursisten goed ontvangen en begeleid worden op de stageplaatsen. De deelnemers hebben een duidelijke opdracht tijdens de stagemomenten.
 - Ideaal lijkt dat de coaches van de paper dezelfde zijn als degenen die op de stageplaats de cursist begeleidt
 - Noodzaak aan een gecoördineerde en afgestemde planning voor de stagemomenten binnen de deelnemende voorzieningen
 - Noodzaak van integratie van evaluaties (digitaal en 'in real life')
 - Volgorde van de theorie: eerst alle determinanten toelichten zodat deze kenbaar zijn om tijdens de stagemomenten te ervaren

Projectteam

- Vanuit EDV: Jurn Verschraegen en Herlinde Dely
- Vanuit De Medemens: Kristine Gabriels, Bert Magnus en Siska Van de Weyer
- Vanuit WZC Ten Kerselaere: Paul Van Tandeloo, Veerle Nys, Greet Volkaerts en Sofie Van Rompaey
- Vanuit Huis Perrekes: Carla Molenberghs, Marieke De Belder en Jolien Smaers
- Extern betrokken met specifieke expertise inzake verandertrajecten: Caroline Van Damme
- ECD brOes ondersteunde de leergangen op 8/03, 03/05, 20/09 en 25/10

Vormingen rond specifieke thema's

- De specifiek ontwikkelde expertise rond het maaltijdgebeuren werd verder uitgediept en verspreid in Vlaanderen.
 - Herwerking en organisatie van de opleiding tot maaltijdcoach dementie
 - ECD Paradox:
 - De opleiding tot maaltijdcoach dementie werd in het najaar georganiseerd in

samenwerking met ECD Orion ism PGN. Met 15 deelnemers was de 3,5 daagse opleiding volzet

- Er waren verschillende contacten met organisaties en individuen ter exploratie en verdieping van de opleiding tot maaltijdcoach. Dit zal resulteren in een her-nieuwde opleiding in 2024.
- Een nieuwe editie van het inspirerend maga-

zine 'Smakelijk' wordt uitgebracht.

- ECD Paradox: een derde editie van de brochure 'Smakelijk' werd in december gepubliceerd. Het betreft een inspirerende gids rond verschillende aspecten van het maaltijdgebeuren. De inhoud wordt mede vormgegeven door 'good practices' van de cursisten van de opleiding tot maaltijdcoach dementie
- ECD Orion ism PGN: een medewerker volgde de opleiding tot maaltijdcoach dementie op 02/10, 09/10, 16/10 en 18/12 (Mechelen) en leverde 1 artikel voor het magazine 'Smakelijk' aan op 14/11
- Extra curriculaire:
 - ECD Paradox: ging proactief op zoek naar diverse nieuwe netwerken in kader van uitdiepen van expertise inzake maaltijdgebeuren

ECD Paradox: opleiding tot maaltijdcoach dementie inclusief nieuwe editie van inspirerend magazine 'Smakelijk'

- ECD Paradox: kon, naast inhouse vormingen, op diverse events expertise inzake maaltijdgebeuren delen o.a.:
 - 24/01/2023: les in postgraduaat Dysfagie Arteveldehogeschool,
 - 15/09/2023: 'Meet the expert voor Nice' (Voedingsinformatiecentrum onder toezicht van een wetenschappelijke adviesraad), als lid van het expertenpanel <https://www.nice-info.be/Meet-the-Expert-sessie-Voeding-in-de-zorg>
 - 24/10/2023: Studie avond Grootkeukens Oost-Vlaanderen lid van expertenpanel
 - 7/11/2023: Webinar 'Malnutritie' – VBVD (vlaamse beroepsvereniging van de diëtenisten)
 - 14/11/2023: Project 'Envida': project inzake smaak, geur beleving en dementie
- Seksualiteit en intimiteit bij personen met dementie werd bespreekbaar gemaakt in diverse voorzieningen.
 - Het educatief spelpakket 'Minne en meer – over seksualiteit en intimiteit bij personen met dementie' werd uitgerold
 - ECD Memo en ECD Paradox
 - Het educatief spelpakket Minne en Meer (ontwikkeld in najaar 2022) bestaat als vormingspakket en werd 5 keer als vorming voor professionele zorgverleners gegeven door Memo
 - Tegelijk werd een versie gemaakt die professionals, mantelzorgers en mensen met dementie zelf kunnen gebruiken. Deze wordt te koop aangeboden.
 - Er verscheen een artikel in senior (JRG.4-N°3 – juli-september 2023, pg 42-45) over het spel
 - Op 8 november (ontmoetingsdag Heilig Hart – Grimbergen) konden professionals alsook mantelzorgers het spelpakket 'Minne

- en Meer' uitproberen (ong. 120 deelnemers).
- Er werd een workshop gegeven aan referentiepersonen dementie op de inspiratiedag (16/5)
- De opleiding tot 'Referentiepersoon relaties, intimiteit en seksualiteit' werd op 4 verschillende plaatsen georganiseerd in Vlaanderen
 - ECD Paradox is mee organiserende partner voor de 4daagse opleiding, samen met Sensoa vzw, Aditi vzw, Odisee hogeschool en Rainbowambassadors. De opleiding werd op 4 keer georganiseerd op 4 locaties
- Er worden diverse opleidingen gegeven rond het thema 'Dementie en seksualiteit'
 - ECD Contact:
 - 'Dementie en seksualiteit' voor Familiegroep Jongdementie op 07/11 (Hasselt)
 - ECD Meander:
 - 'Dementie en seksualiteit' voor gemeentelijke WZC's Geraardsbergen op 12/12 voor 20 deelnemers (Geraardsbergen)
 - ECD Memo:
 - 'Minne en Meer' op 23/06 (RPD, Leuven), 07 & 11/09 (WZC te Roosdaal) en 12 & 26/10 (2 WZC te Halle)
 - ECD Orion ism PGN:
 - 'Huidhonger en intimiteit' voor Praatcafé Dementie 't moNument op 06/03 (Mechelen)
 - 'Intimiteit, relaties en seksualiteit' voor Woonzorgnetwerk Edegem op 07/03, 14/03 (Edegem), 03/10 (Rumst) en 12/12 (Wilrijk)
 - ECD Paradox:
 - Het thema stond 1x op de agenda in open aanbod (14/2) en werd 4x op vraag gegeven inhouse – 3x voor niet professionals, 1x voor studenten ergotherapie
 - ECD Sophia:
 - 'Seksualiteit en intimiteit bij personen met dementie' – 3 uur – op 24/01 voor 12 deelnemers (WZC Kuurne) en op 31/01 voor 16 deelnemers (WZC Kuurne)
 - ECD Tandem:
 - Praatcafé Westerlo – Expeditie 'Grijs en goesting' – Intimiteit en seksualiteit bij dementie op 20/2 – 19 deelnemers
- Expertise rond migratie en dementie werd verspreid in Vlaanderen.
 - Er werd gebruik gemaakt van een vernieuwd vormingsaanbod omtrent migratie en zorg als ook migratie en dementie
 - ECD Orion ism PGN: aantal vormen rond migratie en dementie:
 - 'Try-out' en 'train-the-trainer' voor ECD-collega's op 20/01 (Antwerpen)
 - Korte onderdompeling 'Dementie en migratie' op tweedaagse ECD's 20/04 (Oostende)
 - Vorming 'Dementie en migratie: een onderdompeling' voor Zorgbedrijf Antwerpen 10 sessies op 20/11, 21/11 en 22/11 (Antwerpen)
 - ECD Paradox:
 - Studiedag 'Echt in kleur – oog voor diversiteit in dementiezorg' (14/11), waarbij een van de thema's 'culturele diversiteit' was. Deze diende helaas te worden geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen.
 - Er werd expertise gedeeld via overleg- en/of intervisiemomenten
 - ECD brOes: deelname aan de werkgroep 'Gekleurde Wijsheid':
 - Overleg op: 31/1, 29/3, 8/6, 5/9, 27/10, 28/11

- Activiteit op 24/11: 'Gezonde Wereldtafels'
- ECD Orion ism PGN:
 - Intervisie 19/01 (Hoboken)
 - Overleg casus 31/10 (telefonisch, Oostende)
- Expertise rond verstandelijke beperking en dementie wordt verspreid in Vlaanderen

- ECD Paradox:
 - Studiedag 'Echt in kleur – oog voor diversiteit in dementiezorg' (14/11), waarbij een van de thema's 'verstandelijke beperking' was. Deze diende helaas te worden geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen.
- ECD Sophia: 'Dementie en verstandelijke beperking' op 19/09 – 23 deelnemers (leper)

- Preventie en dementie - sensibiliseren omtrent gezonde levensstijl
 - ECD Tandem:
 - Preventie van dementie: 'Fit in hart en brein' – 5delige informatie en interactieve sessie in LDC Durgebont Arendonk
 - Aanbod voor lezing ism Avansa Kempen – 'Dementie, uitstel of afstel?' – over preventie en dementie (6 x aan breed publiek)
- Expertisedeling via overleg- en/of intervisiemomenten
 - ECD Orion ism PGN:
 - Consultgesprek 'Dementie en verstandelijke beperking' op 30/01 (Antwerpen)
 - ECD Sophia:
 - Intervisie voor leefgroepbegeleiders van organisaties voor personen met een verstandelijke beperking op 09/03 – 6 deelnemers en 09/11 – 3 deelnemers (Kortrijk)
 - ECD Memo:
 - Advies en ondersteuning via telefoon of bureelbezoek aan mantelzorgers, begeleiders in woonvoorzieningen voor mensen met een beperking
 - ECD Tandem:
 - Advies- en consultgesprekken n.a.v. veranderend gedrag bij mensen met dementie in gevangenis Merksplas. 2 x fysiek overleg en meermaals telefonische afstemming met teamleden van afdeling ouderen in detentie, waar 5 gedetineerden met dementie verblijven

- Er werd gebruik gemaakt van het vormingsaanbod omtrent verstandelijke beperking en dementie
 - EDV: vorming "Verstandelijke beperking en dementie"
 - Maanwandelaars op 14/2 en 23/3
 - Ebergiste op 26/4
 - Levensvreugde op 10/10 en 12/10
 - TRede op 19/10
 - MPI Oosterlo op 15/11 en 16/11
 - Oostrem op 23/11
 - De Meander op 1/12
 - ECD Meander:
 - "Dementie en verstandelijke beperking" op 1/12 – 13 deelnemers (Dendermonde)
 - ECD Orion ism PGN:
 - Vorming 'Verstandelijke beperking en dementie' op 13/02 en 25/05 (Antwerpen)
 - Train-the-trainer voor ECD-collega's op 22/05 (Antwerpen).

9 Internationale samenwerking en uitstraling

We vormen een inspiratie voor organisaties in het kwaliteitsvol werken met personen met dementie en hun omgeving, nationaal en internationaal.

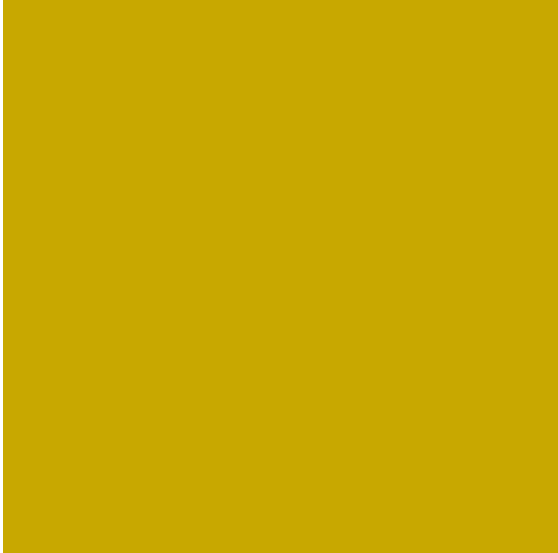
ECD Paradox: Italiaanse zorgverlener op bezoek in kader van Improve project ism SERN

- EDV: nam deel aan de North Sea Dementia Group in Amsterdam van 10/05 tot 12/05. Er waren 25 professionals die met elkaar hun goede praktijken kwamen uitwisselen. Freek Gillissen was er gastheer en stelde een mooi programma samen. Het objectief met de meeting was om op die manier zicht te blijven houden op de verschillende activiteiten, niet om er een goed onderbouwd wetenschappelijk werk van te maken, maar wel om de opgedane kennis te delen met anderen, overigens één van de doelstellingen van de werking van de ECD's. EDV presenteerde er initiatieven ter ondersteuning van informele zorgverleners en de thematiek van 'shared reading', het project 'Samen lezen' dat samen succesvol met Cera werd opgezet.
- EDV nam deel aan de Governmental Working Group van Alzheimer Europe op 6 en 7 juni 2023, met presentaties rond preventie en Dementie Referentiearts.
- EDV nam deel aan de jaarlijkse Alzheimer Europe Conference in Helsinki van 16/10 tot 18/10. Wetenschappelijk medewerker van EDV; Jan Steyaert, gaf er een presentatie over 'Jouw verhaal telt', het 'Samen lezen' project in samenwerking met Het lezerscollectief.
- Uitwisseling van EDV met Expertisecentrum Dementie (<https://activite.nl/expertisegebieden/dementie/expertisecentrum-dementie/>) in Nederland op 22 mei 2023 in Alphen aan de Rijn, incl. rondleiding in verpleeghuis Rietveld. (<https://activite.nl/verpleeghuis-rietveld-alphen-aan-den-rijn/>).
- ECD Sophia: ging samen met de wetenschappelijk medewerker EDV op 18/07 op bezoek naar het Expertisecentrum dementie en technologie te Eindhoven. Doel van dit overleg was kennismaking, mogelijkheden tot samenwerking rond hulpmiddelen bij dementie aftoetsen en mogelijkheid

bespreken om te komen spreken op studiedag rond hulpmiddelen in november.

- In functie van het pilootproject 'Meten van de kwaliteit van leven, wonen en zorg' nam EDV contact op met ministeries van verschillende Europese landen en verschillende universiteiten.
- Twee opleidingsweken vanuit het Europees project 'Improve' voor Italiaanse zorgverleners door ECD Paradox in een project van SERN. ECD Paradox fungeert hierbij zowel als inhoudelijk als praktische organisator van de opleiding die in Gent plaatsvond.
 - Een eerste week (6-10/3) stond in het teken van algemene kennis en inspiratie inzake kwaliteitsvolle dementiezorg. Basis was hierbij het Referentiekader dementie. Naast theoretische kennis kregen die deelnemers (mix van werkvloermedewerkers en directie) ook plaatsbezoeken in organisaties voorgeschoteld.
 - Een tweede week (5-9/6) stond in het teken van 'technologie in de zorg'. Ook hier vormde het RKD de basis. In de tweede week werd er naast de input vanuit ECD Paradox ook input voorzien van MONUMENT project (interreg 2 seas), 360 zorglab (Hogent), Protego project (Imec), hulpmiddelenkoffer (ECD Orion ism PGN) en LDC de Mantel (Gent). Plaatsbezoeken werden eveneens geïntegreerd in het weekprogramma.
- De resultaten van het Europees project 'DEMETRA' werden in Vlaanderen uitgerold aan de hand van een studienamiddag.
 - ECD Foton:
 - Co-Move meeting (een voorstel voor een Erasmus+project) met Laura Bragonzoni, Universiteit Bologna. Dit project werd uiteindelijk niet weerhouden
 - Interview met Momo Kobayashi in functie van dementievriendelijk Brugge – 20/07
 - ECD Orion i.s.m. PGN: organiseerde een studiedag ism EDV op 04/12 (Kortrijk) (zie eerder)
 - ECD Orion i.s.m. PGN: verwerkte de inzichten van 'DEMETRA' in de bestaande vorming 'Veerkrachtig in de zorg voor personen met dementie'
- Er was een contact met Aukje Post (NL) rond het nieuwe instrument PORT, een aangepast instrument dat een afgeleide is van DCM. Het is vrij beschikbaar maar nog niet gevalideerd.

Strategische doelstelling 2

We zorgen voor een goede vindplaats over dementiezorg voor medewerkers op het terrein én voor wie goede informatie en advies zoekt. Hierbij verbinden we wetenschap en praktijk

1 We boden het documentatiecentrum aan als centrale hub voor wie (wetenschappelijke) en laagdrempelige documentatie over dementie zoekt.

- EDV: stelde via BIDOC de bibliotheekcollectie ter beschikking van elke geïnteresseerde. Op drie plaatsen in Vlaanderen is er een fysiek raadpleegbaar documentatiecentrum: twee met uitleenmogelijkheid (ECD Foton, en ECD brOes), één met inkijkmogelijkheid (EDV). De andere ECD's hebben een kleinere bibliotheek voorhanden.
- De online catalogus omvat op het einde van 2023 samen 2.179 boeken en 13.880 artikelen.
- ECD brOes:
 - Heeft een bibliotheek van waaruit boeken, folders, educatief en spelmateriaal kan worden ontleend. Voor meer details, zie 1.8.1.
- ECD Contact:
 - Biedt een kleinere bibliotheek aan van waaruit boeken en online publicaties te ontleneren/downloaden zijn. Een overzicht is steeds te vinden via ecdcontact.be.
 - In 2023 werden drie nieuwe flyers met het aanbod van ECD Contact gedrukt en online publicaties als de Verwijsgids Dementie Limburg en de Verwijsgids Jongdementie Limburg geüpdatet.
- ECD Foton:
 - Eind 2023 omvat de Fotoncollectie 1.690 materiële exemplaren (waarvan 51 aanwinsten). Daarnaast bezitten we elektronische documentatie die we langs digitale weg kunnen bezorgen.
- De informatievraag wordt grondig verkend zodat de meest passende informatie kan aangeboden worden. Indien de nodige informatie niet aanwezig is, speuren we ze op. Zo nodig worden lacunes in kennis geseind via de wetenschappelijk medewerker van ECD Vlaanderen aan het onderzoeksveld.
- Er waren 55 ontleners (waarvan 28 nieuwe personen).
Opgesplitst per profiel: 33 hulpverleners (aandeel uit thuiszorg: 11, aandeel referentiepersonen dementie: 10), 11 mantelzorgers, 3 lesgevers/vormingswerkers, 4 studenten en 1 vrijwilliger.
314 materialen werden ontleend in 114 ontleenbeurten.
- We bieden gebruikers ook de dienst van het verwijzen naar informatie in een ander documentatiecentrum of de openbare bibliotheek in hun eigen buurt. En we ontleneren ook per post.
- ECD Meander: heeft een kleinere bibliotheek waar externen ook mee kunnen van gebruik maken. Overzicht van alle ontleningen is terug te vinden bij 1.8.1. Er werden ook enkele nieuwe boeken aangekocht zowel voor eigen gebruik als het gebruik voor externen.
- ECD Memo: heeft 2 kleine bibliotheken (Dilbeek en Leuven) waar externen kunnen gebruik van maken. Er werden 4 nieuwe boeken aangekocht zowel voor eigen gebruik als voor externen. Overzicht van alle ontleningen zie 1.8.2.
- ECD Sophia: biedt een kleinere bibliotheek aan van waaruit boeken, brochures en spelmateriaal te ontleneren zijn.

2 We droegen actief mee aan het verschijnen van inhoudelijke artikelen in diverse media.

- Artikelen over dementiezorg:
We verwijzen hiervoor naar het persoverzicht dat elk ECD voor zichzelf bijhoudt.
- ECD Foton:
 - Beeldvorming en omgang met personen met jongdementie / Hilde Delameillieure, Leentje Vanderniepen, Clarice De Cloedt, Karolien Huyghebaert & Kimberley Van Daele. In: Senior, jg 4, nr 2, april 2023, p. 24-32
- ECD Memo:
 - Vanzelfsprekend omgaan met mensen met dementie/Sigrid De Geyter. In: Gemeenschapskrant Buurten (februari 2023) en Randkrant maart 2023
 - Boekbespreking 'Minne en Meer' / Lies Van Assche. In: Senior, JRG.4, nr 2, juli-september 2023, pg 42-45

3 We waren betrokken bij diverse lopende onderzoeksprojecten waarbij onze input gevraagd wordt, zoals bijvoorbeeld de onderzoeksgroep Zorg aan het Levenseinde, Licalab, Vonk3, Odisee... Onze kennisagenda is leidend.

- We hielpen mee bij het verspreiden van info en oproepen over en vanwege onderzoeksprojecten.
 - ECD Contact: in kader van de samenwerking met Limburgse kennisinstellingen in het Limburgs Netwerk Dementie (zie eerder) is ECD Contact betrokken in onderzoeksprojecten als: PWO Roots (UCLL), 'De magie achter de emotie' (Expertisecentrum Kantel, PIVH), 'Hostilia' (UCLL/PXL/Luca School of Arts) en 'Tetra ConnectAble' (UCLL/PXL/Luca School of Arts)
 - ECD Foton, in samenwerking en afstemming met EDV: We gingen verder in overleg met een onderzoeker van VUB, vakgroep Medicine Pharmacy over het onderzoeksproject 'Care Ecosystem' (een vorm van hulpverlening op maat in California, Nebraska en Iowa). Wat kan thuisbegeleiding Foton leren van 'Care Ecosystem'? En wat zou 'Care Ecosystem' kunnen

betekenen in een Belgische context?

- ECD Meander: deelde informatie over lopend onderzoek van PWO-project 'Odette'. Een praktijkonderzoek van Odisee Sint-Niklaas dat zich focust op geagiteerd gedrag bij dementie, maar ook complexe emotionele behoeften en het effect van licht op gedrag. In het kader van bap (Thomas More) over Ondersteuningsmogelijkheden van dementiecoaches/consultanten in de thuissituatie bracht ECD Meander de studenten in contact met relevante personen in het kader van dementiecoaches Waasland. Deze bachelorproefstudent deed haar onderzoek in opdracht van EDV.
- ECD Memo: Onderzoeksproject 'BLINK'. ondersteuning en bekendmaking in rekruteringsfase + overleg en uitwisselen van ideeën 2 mei 2023 in namiddag (met Sanne en Hadewych). Opvolging door deelname aan ROG (regionaal overleg orthopedagogen) en voorstelling ECD daar van Caroline op 16 juni 2023. 'BLINK.' is een interdisciplinair onderzoeksproject van KU Leuven en LUCA School of arts, dat onderzoek doet naar de uniekheid en eigenheid van personen, die hun eigen uniekheid en eigenheid niet kunnen vertellen. In het geval van dit onderzoek zijn dit personen met dementie, en personen met ernstige meervoudige beperkingen (EMB)
- ECD Orion ism PGN: deelde de oproep tot deelname van personen met jongdementie aan het project 'Autonomous' van LUCA School of Arts (17/10)
- We namen deel aan diverse stuurgroepen en/of overlegmomenten:
 - EDV en ECD Orion ism PGN: namen deel aan een interview met het federaal kenniscentrum voor de gezondheidszorg (KCE) over de organisatie van zorg voor personen met jongdementie op 14/10 (online via Microsoft Teams)
 - EDV, ECD Orion ism PGN, ECD Meander, ECD Memo, ECD Paradox: waren aanwezig op een voorstellings- en netwerkmoment rond dementie op jonge leeftijd van Odisee hogeschool (Brussel) op 04/10. EDV gaf een overzicht van de inzet van de ECD's rond dementie op jonge leeftijd.

- EDV nam deel aan de klankbordgroep van het TETRA-project 'Van Cure naar Care', over palliatieve zorg en vroegtijdige zorgplanning in het onderwijs.
- EDV organiseerde samen met Stichting Alzheimer Onderzoek en patiëntenorganisatie Alzheimer Belgique: een oproep voor het indienen van projecten die wetenschappelijke onderbouwde aanpak kennis moet opleveren. Hiervoor werd een kennisagenda gerealiseerd en een wetenschappelijke raad geïnstalleerd. De projectoproep werd gelanceerd op 07/11 in Brussel.
- ECD Contact: gastcollege in postgraduaat Palliatieve zorg Hogeschool PXL op 14/11
- ECD Foton: gastcollege 'Communicatietips' voor Howest, graduaat orthopedagogie op 14/04 en 18/09
- ECD Meander: gaf een onderdeel van een postgraduaat 'Omgaan met onbegrepen gedrag: Casuïstiek' op 14/02 (Campus Odisee Sint-Niklaas)

4 We waren trekker van het onderdeel dementie in functie van kwaliteit om door de bewoner in een woonzorgcentrum en diens vertegenwoordiger ervaren kwaliteit van leven, wonen en zorg te meten. Hierbij ontwikkelden we een meetmethodiek om deze ervaringen ook in de toekomst structureel op te volgen. Deze actie situeerde zich binnen de uitvoering van het Vlaamse dementieplan.

- EDV zorgde voor een uitgebreide literatuurstudie die de basis vormt voor de keuze van het observatie-instrument voor de meting van kwaliteit van wonen, leven en zorg bij mensen met dementie in de Vlaamse woonzorgcentra. Er werd tevens in samenspraak met de andere leden van het consortium (Vlaamse Ouderenraad, VIKZ en Departement Zorg) een dossier ingediend bij de Ethische Commissie voor de start van de observaties. Verder organiseerden we enkele webinars om de zorgsector te informeren over de werkwijze en aanpak. Tenslotte werden 30 voorzieningen geselecteerd die in 2024 zullen bevraagd worden in een proefproject.

5 We ondersteunden onderwijsinstellingen in hun nood naar kennis.

- Op vraag van universiteiten en hogescholen verzorgden we diverse gastcolleges.
 - ECD brOes: gastcollege 'Farmaceutische zorg voor personen met dementie' in de Master Farmaceutische Wetenschappen VUB (Brussel)
 - ECD Orion ism PGN: gaf volgende gastcolleges: 'Omgaan met onbegrepen gedrag' op 12/01 voor KdG Postgraduaat Geriatrie (Antwerpen), 'Dementie: voorstelling ECD Orion ism PGN en sociale kaart' op 24/01 voor opleiding Huisartsengeneeskunde UA (Antwerpen), 'Dementie op jonge leeftijd' op 16/05 voor opleiding Orthopedagogie HoGent (Gent), 08/12 voor opleiding 5-Basiszorg en ondersteuning A finaliteit en 5-Gezondheidszorg Mariagaarde Instituut (Westmalle), 'Veranderend gedrag bij personen met dementie' op 21/12 voor KdG postgraduaat Geriatrie (Antwerpen)
 - ECD Paradox: gastcollege Thomas More-Hogeschool (15/3) - m.b.t. 'seksualiteit en intimiteit bij de kwetsbare zorgcliënt'
 - ECD Sophia: vorming rond 'het Referentiekader dementie en hulpmiddelen' op 09/02 voor

opleiding geriatisch verpleegkunde hogeschool Vives (Roeselare)

- ECD Tandem: gaf volgende gastcolleges:
 - Thomas More Campus Geel – ergo: 'Rol van Referentiepersoon dementie en duiding Referentiekader dementie'
 - Thomas More Campus Turnhout – Verpleging: duiding Referentiekader dementie
- EDV: gaf volgende gastcolleges 27/04 referentiekader dementie Odisee hogeschool, 13/05 Referentiekader dementie VUB master management, zorg en beleid in de gerontologie, 21/12 autonomie in geborgenheid Erasmus hogeschool, Karel de Grote Hogeschool: palliatieve zorg bij mantelzorg voor mensen met dementie ...
- Aanbod voor lager en secundair onderwijs.
 - ECD brOes: in december werd een informatiesessie gegeven aan leerlingen van het derde middelbaar in Sint-Gillis.
- Wij boden ondersteuning aan in het begeleiden of jureren van bachelor en masterproeven gelinkt aan een relevant thema.
 - ECD Memo: begeleidde de bachelorproef 'Orthopedagogen binnen de thuiszorg bij personen met dementie' (2022-2023). Voorts ondersteunt ECD Memo 3 afgestudeerde studenten orthopedagogie met het promoten van hun afstudeerproduct met name een sjabloon-levensverhaal. Een vijf-tal UCLL studenten werkten samen in groepsproject rond 'Memo connect' om de zichtbaarheid en bekendmaking van ECD Memo te vergroten. Na literatuurstudie en kennismaking met de werking van ECD Memo werkten zij aan een update en introductie van nieuwe sociale media zoals Instagram en LinkedIn In. Er werd ook een LinkTree gemaakt die we in de toekomst voor vormingsmateriaal en flyers kunnen gebruiken.
 - ECD Orion ism PGN: was externe promotor bachelor proef Ergotherapie AP Hogeschool Antwerpen (thema: 'Belevingsgericht flat', academiejahr 2023-2024)
 - In het kader van een afstudeerproject van de opleiding tot verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs, werkten 4 studenten een project uit inzake dementie
- ECD Tandem begeleidde de bachelorproef 'persoon met (jong)dementie actief houden' (studente Thomas More) – ergotherapeutische interventies voor persoon met dementie in het werkveld
- EDV begeleidde een bachelorproef rond competenties inzake het aanbod van dementie ondersteunende organisaties in samenwerking met Thomas More Hogeschool. Verder was een student actief rond een literatuurstudie inzake dementievriendelijk ziekenhuis in het kader van een masterproef
- We boden toekomstige zorgverleners een inkijk in de dementiethematiek en zetten hen ook in via stagebegeleiding om het thema dementie verder te onderzoeken in al zijn dimensies.
 - ECD Contact:
 - Bood in enkele contactmomenten advies aan een Chinese doctoraatsstudent verbonden aan Luca School of Arts, in kader van het project 'HOMEDEM' (najaar).
 - Bood informatie en advies aan studenten in kader van hun opdrachten en proeven. Dit via (online) meetings of mailing. Onderwerpen als zinvolle dagbesteding en hoe netwerk van ouderen met dementie verbreden op micro-, meso- en macroniveau kwamen aan bod.
 - ECD Foton:
 - We verzorgden alle lessen met als thema dementie binnen de opleidingen zorgkunde van het Opleidingscentrum van Familiezorg West-Vlaanderen Brugge (gem. 10 deelnemers) en Kortrijk (gem. 8 deelnemers), 51u15

- ECD Meander:
 - Bachelorproef rond tewerkstelling personen met jongdementie bij Kiemkracht VZW door studenten ergotherapie Artevelde. Advies-verstrekking op 22/02 (Hamme), 27/03 en 6/04 (online).
 - Klasbezoek 2de graad secundair onderwijs Opvoeding en begeleiding van Oscar Romero. Eerste verkenning thema dementie op 6/02 en 9/02 (Dendermonde)
 - We kregen een 5 tal vragen van studenten uit Hogent en Odisee betreffende bachelorproeven binnen de richting orthopedagogie, gezinswetenschappen en psychologisch consulent over thema's zoals dementievriendelijke ziekenhuizen, dwaalgedrag, fixatie en thuisbegeleiding.
- ECD Memo:
 - Klasbezoek van Hogeschool studenten orthopedagogie Gent aan Memo en Zorgcirkels jongdementie Leuven op 7/3 - 15 deelnemers
 - Begeleiding van 5 studenten UCLL – project (zie hoger)
 - Interview 4 studenten humane wetenschappen (Paridaensinstituut) op 22/3 te Leuven en 2 studenten humane wetenschappen (Heilig Hart college) te Halle op 29/3
 - Diverse studenten geholpen met het versturen van materiaal of telefonisch informatie gegeven.
- ECD Orion ism PGN:
 - Stagebegeleiding door PGN van een student Bachelor Toegepaste Psychologie (3de jaar) Thomas More Antwerpen van eind februari tot begin juni 2023
 - Interview 'Jongdementie' met studenten BATAC Radio Thomas More Mechelen (medium Tournée Taboe) op 6/03 (Mechelen) (zie ook https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20230309_93852074)
 - Interview met studenten Ergotherapie Artevelde Hogeschool 'Personen met jongdementie actief in een maatwerkbedrijf' op 07/03 (online via Microsoft Teams)
 - Interview 'Jongdementie' met studenten Journalistiek Thomas More Mechelen (medium 21bis): voorgesprek op 10/03 (online via Microsoft Teams) en interview live op 16/03 (Mechelen) (zie ook <https://21bis.be/2023/03/21bis-tv-dementie-expert-anouck-de-bruijn-virtualreality-expert-carl-boel-en-muziek-van-locat/>)
- ECD Paradox:
 - Voorstelling van de werking van Paradox in zorgopleidingen van IVV Gent, Onze-lieve-vrouwinstituut Gent en Edugo Lochristi.
 - Er werden verschillende vragen beantwoord naar informatie met betrekking tot uitwerking van bachelorproeven en dit zowel via meetings, mail en telefonisch.
 - Er werden 2 bachelorproeven begeleid: 1 vanuit de opleiding tot ergotherapie inzake 'seksualiteit en intimiteit bij personen met dementie', een tweede inzake 'De ontwikkeling van een signaleringstool in functie van doorverwijzing naar een deglutoloog bij de geriatrische bevolking in vlaamse wzc'
- ECD Sophia:
 - Bood informatie en advies aan studenten in kader van opdrachten en proeven. Dit via meetings of mailing. Onderwerpen als omgaan met personen met jongdementie en hun context en technologie en dementie kwamen hierbij aan bod.
- ECD Tandem:
 - 2 klasbezoeken: opleiding zorgkundigen van CVO Edukempen - verkenning thema dementie - oktober en december
 - 12/9: Voorstelling van de werking van Tandem aan (toekomstige zorgkundigen) Edukempen
 - Er werden meermaals vragen beantwoord met betrekking tot schoolopdrachten of bachelorproeven via mail, Microsoft Teams of telefonisch.
 - Bachelorproef rond tewerkstelling personen met jongdementie (student ergo 2023-2024)

- EDV begeleidde een stage van een studente master verpleegkunde met focus op dementievriendelijke ziekenhuizen.

6 We boden advies en ondersteuning aan initiatieven die goede dementiezorg in de praktijk willen ontwikkelen

- We startten een samenwerking op van/met inloophuizen dementie (co-piloot) waarbij we voorzien in intervisie, coaching, opleiding en ondersteuning van professionals in het inloophuis dementie in afstemming met de andere lokale partners.
 - ECD Meander: samenwerkende partners bij opstart inloophuis Waasland: vergaderingen stuurgroep 16/01, 13/03, 24/07, 13/10 en 15/11, aanwezigheid officiële opening 20/10.
 - ECD Memo:
 - Co-piloot in opstart inloophuis dementie Tienen: overleg stuurgroep 11/05, 29/09 en 30/11. Aanwezigheid officiële opening op

21/09. Coaching en ondersteuning professionals.

- Co-piloot in opstart inloophuis dementie Asse: overleg stuurgroep op 31/08, en 19/10. Coaching en ondersteuning professionals.
- ECD Orion ism PGN:
 - Co-piloot in opstart inloophuis dementie Antwerpen: vergaderingen stuurgroep 25/01, 01/03 26/04, 20/06, 16/08 en 25/10, aanwezigheid officiële opening op 06/09, coaching, vorming en ondersteuning professionals via opmaak mappen sociale kaart en vorming op 18/10 (Antwerpen)
 - Co-piloot in inloophuis dementie Mechelen: overlegmomenten met coördinator 't moNument op 11/01, 04/05 en 21/12 en via mail of telefonisch
- ECD Paradox:
 - Maakt actief deel uit van de bestaande werkgroep van het Inloophuis Gent.

- ECD Tandem:
 - Inloophuis Mol:
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Mol, Alzheimer Liga Vlaanderen, gemeente Mol en ECD Tandem), overleg op: 3/3, 3/6 en 6/10
 - Adviesverlening aan partners en (deels) mee permanentie tijdens inloophmomenten (halve dag/maand)
 - Intervisie, coaching, opleiding en ondersteuning van professionals
 - Inloophuis Turnhout:
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Turnhout, Alzheimer Liga Vlaanderen, stad Turnhout, Zorggroep ECD Orion ism Orion en ECD Tandem) - overleg op: 4/05, 11/09 en 7/11
 - Hulp bij opstart en opening op 24/11
 - Permanentie en adviesverlening (28/12, halve dag)
 - Intervisie, coaching, opleiding en ondersteuning van professionals
 - Inloophuis Geel
 - Verkennend overleg op 8/12 met Sociaal Huis Geel, Alzheimer Liga Vlaanderen en ECD Tandem voor opstart inloophuis in Geel (2024?)
- We voorzagen in opvolging en samenwerking voor de voorzieningen met een bijzondere erkenning jongdementie.
 - EDV:
 - Studiedag 'Dementie op jonge leeftijd: samen bouwen aan goede zorg' (27/11), in samenwerking met Departement Zorg Vlaamse overheid.
 - ECD Contact:
 - Organisatie en begeleiding van Verdiepingsdagen jongdementie en de werkgroep jongdementie Limburg (zie boven)
 - Deelname aan infomoment op 26/5 (Tongeren) en aan Vlaamse studiedag voor voorzieningen met een bijzondere erkenning jongdementie op 27/11 (Brussel)
 - ECD Foton, ECD Meander, ECD Paradox en ECD Sophia:
 - 4-daagse opleidingsreeks West- en Oost-Vlaanderen op 16/10 (Kortrijk) en 12/12 (Brugge). Dag 3 en 4 staan geprogrammeerd in 2024.
 - Intervisie West- en Oost-Vlaanderen, op 11/05 voor 6 deelnemers (Varsenare) en op 14/12 voor 5 deelnemers (Dendermonde)
 - ECD Meander:
 - Overleg directies WZC Wilgendries en WZC Castelmolen over bereik van de doelgroep, ondersteuning Meander en netwerking tussen beide WZC's op 12/06 (Ninove)
 - Contact nieuwe directie WZC Ten Rozen waarbij ondersteuning van Meander voorgesteld wordt 1/09 (online)
 - ECD Memo:
 - 5-daagse opleidingsreeks (zie hoger)
 - Intervisie (zie hoger)
 - ECD Orion ism PGN:
 - Bijeenkomsten werkgroep gezinsbegeleiders WZC met bijzondere erkenning jongdementie WZC De Bijster, WZC Cadiz, WZC Den Olm, WZC Roosendaelveld en WZC Joostens op 20/03 (Zoersel), 03/05 (online via Microsoft Teams), 07/06 (online via Microsoft Teams) en 19/10 (Essen)
 - Intervisiesessies directieleden en teambegeleiders WZC met bijzondere erkenning voor jongdementie WZC De Bijster, WZC Cadiz, WZC Den Olm, WZC Roosendaelveld

- en WZC Joostens: 17/02 (Zoersel), 22/06 (Antwerpen) en 12/10 (Essen)
 - Faciliteren inspiratiemoment in ZNA Joostens (georganiseerd door EDV en Departement Zorg) op 26/05 (Zoersel)
 - Voorstelling 'Begeleidingsplan gezinsleden: een eerste aanzet' op studiedag Jongdementie (EDV en Departement Zorg) op 27/11 (Brussel)
- ECD Paradox: zie eerder. Ondersteuning van Zorgband Leie en Schelde d.m.v. zowel opleiding als intervisie/casuïstiek.
- ECD Sophia:
 - Supervisie voor teambegeleiders en hulpverleners: 28/04, 26/06 en 26/09 (Menen) - 8 deelnemers
- We namen deel aan diverse overlegorganen met zorg- en hulpverleningsorganisaties.
 - ECD brOes:
 - Deelname Zorgwijkoverleg Jette: 13/6
 - Deelname Zorgwijkoverleg Molenbeek: 22/6
- bestuur Geraardsbergen op 10/07
 - Herziening van Ontslagconvenant AZ Sint-Blasius op 1/02 en 20/09 (Dendermonde)
 - Netwerk Zorgzame buurt ELZ Aalst op 27/06
 - Forum Lokaal bestuur Dendermonde op 25/05
- ECD Memo:
 - Voorstelling ECD Memo:
 - 02/3 ELZ Bravio netwerkmoment (Vilvoorde)
 - 17/04 Spitt Plus St-Alexius Grimbergen
 - 12/10 CGG Passant (Dilbeek)
 - 17/10 ELZ Amalo (online)
 - 6/11 WZC Ter Meeren (Huldenberg)
 - Overleg met stafmedewerker educatie Vlaams-Brabant Alzheimer Liga Vlaanderen op 11/01, 24/01, 19/06 en 18/12
 - Overleg regionaal zorgplatform Halle-Vilvoorde op 02/02, 31/03, 14/06, 11/09 en 6/11
 - Overleg LEIF-Oost-Brabant op 03/05
 - Overleg met S-plus op 17/07
 - Overleg Demiclowns op 07/08
 - Overleg CGG Passant op 28/08
 - Deelname aan netwerkevent alle ELZ Halle-Vilvoorde op 21/09
- ECD Orion ism PGN:
 - Deelname Sociale Trefdag Lier op 27/04 (Lier)
 - Deelname provinciaal overleg met ECD Tandem en Alzheimer Liga Vlaanderen op 30/05 (Turnhout)
 - Overlegmomenten Nachtzorg Mechelen op 08/03 en 11/10
 - Welzijnsraad Lier op 09/06 (Lier)
- ECD Sophia:
 - Overleg met stafmedewerker educatie West-Vlaanderen Alzheimer Liga Vlaanderen op 31/01 (Kortrijk)
 - Overleg met Hogeschool Vives rond project 'SupportCare' op 08/02 (Roeselare)
 - Voorstelling werking ECD Sophia op eerste lijnsplatform ELZ Waregem op 02/03 (Deerlijk), 07/03 (Avelgem) en 14/03 (Waregem)
 - Overleg coördinator 'Chronic Care' project De Brug op 03/04 (Kortrijk)
 - Digitale brainstorm in functie van PROF brainwave in verband met 'Positive living en aging' op 27/06

en 9/11

- ECD Meander:
 - Overleg werkgroep dementie WZC Kasteelhof (Dendermonde) over problematiek doolgedrag op 10/01.
 - Werkgroep "Ouder worden" van Lokaal

- Overleg coördinator ELZ RITS op 03/07 (Izegem)
- Overleg sociale diensten OLV Lourdes Ziekenhuis op 02/10 (Waregem)
- Overleg psychologen psychiatrisch centrum op 07/11 (Menen)
- ECD Tandem:
 - Overleg met [Regionaal Zorgplatform Kempen](#)
 - Overleg met regioverantwoordelijken van Thuiszorg Kempen in functie van dagopvang (CADO) en dementiezorg
 - Overleg met Nachtzorg Kempen (3 x / jaar)
 - Provinciaal overleg met ECD Orion ism PGN en Alzheimer Liga Vlaanderen op 30/05 (Turnhout)
- Het Europees project MONUMENT werd afgerond met een symposium in februari in Technopolis Mechelen.
 - EDV was partner in het Europese project MONUMENT. Het baseert haar aanpak op het voorbeeld van de Nederlandse Odensehuizen. Een Odensehuis is een informatie-, advies- en ontmoetingsplek voor mantelzorgers en mensen met (jong)dementie en hun familie en vrienden. EDV maakte het grotere kader en gaf mee advies op diverse terreinen, inclusief filmpje voor de stad Mechelen. Verder namen we als EDV deel aan het debat samen met lokale bestuurders waaronder een afvaardiging van het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Mechelen. MONUMENT verrijkt de gecreeëde ontmoetingsplek met een technologische proeftuin en demonstraties. Technologieaanbieders werden er gelinkt aan zorgactoren. Nieuwe technologische toepassingen kunnen er laagdrempelig ervaren worden, zodat mantelzorgers en personen met (jong)dementie kunnen ontdekken welke hulpmiddelen er bestaan. Anderzijds worden deze hulpmiddelen aangepast en geoptimaliseerd op basis van hun evaluaties en feedback ter plaatse. Er worden co-creatielabs georganiseerd samen met technologie-aanbieders. Dit alles gebeurt in een huiselijke setting, wat een totaal andere beleving geeft dan 'het kiezen van een product in een winkel'. Meteen was het project ook in wisselwerking met de website www.hulpmiddelenbijdementie.be.
 - ECD Contact zette ook in 2023 sterk in op de verspreiding van het materiaal van de campagne 'Graag uw attentie voor mensen met dementie!' aan opstartende/actieve dementievriendelijke steden en gemeenten in Limburg.
 - ECD Orion ism PGN: Presentatie 'Van engagementsverklaring tot inloophuis' op 09/03 en deelname en vertegenwoordiging aan congres MONUMENT op 10/03 (zie verder)
 - ECD Paradox nodigde een vertegenwoordiger uit van het project om dit toe te lichten aan Italiaanse hulpverleners in het kader van een themawEEK inzake technologie in de zorg.
- Het project CASCADE werd eveneens afgerond. Vijf jaar lang werkte het EDV in het [Interreg-2Zeeën-project CASCADE](#) intensief samen met partners uit het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland. Op 2 februari volgde de bekroning in een digitale slotconferentie. Keith Oliver opende als ervaringsdeskundige met dementie de conferentie. Hij is sinds lange tijd pleitbezorger voor alles wat te maken heeft met goede dementiezorg en een inclusieve samenleving. Zie 'the ME in my deMEntia journey', vertelde hij: een mooie samenvatting van wat hij bracht. Eén van de kernboodschappen van het CASCADE-model dat op dit event werd gepresenteerd sloot daar naadloos bij aan. Het Vlaamse referentiekader dementie 'Ik, jij, samen mens' vormde hiervoor een belangrijke inspiratiebron. Herlinde Dely, stafmedewerker kwaliteit en zorg van het EDV, en Inge Vanfraechem, coördinator van het Vlaamse dementieplan, brachten een duo-presentatie over het ontwikkelen en verbeteren van dementiezorg in samenwerking met mensen met dementie en beleidsmakers. Harmony House (Medway, UK), Harmonia Village (UK), Zorggroep H. Hart in Kortrijk en WZH Ten Kersele in Heist-op-den-Berg brachten in beeld hoe zij het CASCADE-model implementeerden. Onderzoekers van de Canterbury Christ Church University toonden op hun beurt de impact van het model op kwaliteit van leven, wonen en zorg

“ONVERGETELIJKE KUNST” WIJ DOEN MEE!

van mensen met dementie. In een panelgesprek, gemodereerd door directeur Jurn Verschraegen, werd door de vier implementatiepartners dieper ingegaan op successen en uitdagingen van het CASCADE-project.

We zijn enorm dankbaar dat we met deze fijne partners mochten samenwerken. Het project heeft een netwerk doen ontstaan dat ook na het project blijft bestaan. Wie meer wil lezen over het project en de resultaten kan terecht [op de officiële Inter-reg2Zeeën-website](#) of op de [CASCADE website](#) zelf.

- We ondersteunden projecten aangaande kunst en dementie:
 - ECD brOes: Ode aan de eenzaamheid. Zie 1.8.3.1 voor verdere toelichting.
 - ECD Meander: overleg met jeugdtheater Tieret (Sint-Niklaas) over nieuwe voorstelling voor kinderen tussen 4 en 6 jaar op 14/06 (online overleg)
 - ECD Orion ism PGN: Overleg met S-plus: op 12/09 (Antwerpen), ondersteuning Beeldacademie (Lier) (zie verder)
 - ECD Paradox: organiseerde een sensibiliserende zomeractie 'onvergetelijke kunst' om door middel van participerende kunst het thema dementie in de kijker te plaatsen. Centraal symbool waarrond gewerkt werd, was het vergeet-me-nietje. Meer dan 35 organisaties deden mee aan de actie waarbij 5 laureaten werden uitgekozen. De resultaten van de actie waren te zien via sociale mediakanalen van ECD Paradox
- We ondersteunden overleg met eerstelijnsartsen (huisartsen) en specialisten (gerieters, neurologen en psychiaters) op lokaal niveau.
 - ECD Orion ism PGN: Vorming (zie eerder) en ondersteuning overlegmomenten met de lokale huisartsen en de specialisten van het AZ Sint Maarten in het kader van dementievriendelijk Mechelen op 03/05 en 24/11 (Mechelen)
 - ECD Tandem: werkte mee aan digitale huisartsennieuwsbrief in de regio. Er verschenen 5 nieuwsbrieven. Een gedragen initiatief van Logo Kempen, Palliatief Netwerk, GGZ en ECD Tandem. (sinds 2015)
- We ondersteunen ziekenhuizen in realisatie van meer dementievriendelijkheid in hun organisatie.
 - ECD Contact: informatie en aanbod van ondersteuning op 09/05 (Hasselt), 16/05 (Heusden-Zolder), 22/5 (Sint-Truiden)
 - ECD Foton: AZ West, Veurne (21/11, 18/12), AZ Damiaan (05/05, 7/09), KEI Oostduinkerke
 - ECD Paradox: AZ Maria Middelaars en AZ Sint-Vincentius Deinze.
 - ECD Memo: AZ St-Maria op 23/03 en Heilig Hart te Leuven op 27/07
- We ondersteunen lokale familiegroepen van Alzheimer Liga Vlaanderen.
 - ECD Contact: een medewerker van ECD Contact begeleidt daarnaast de Familiegroep jongdementie regio Hasselt (17/01, 28/02, 28/03, 16/05, 27/06, 19/09, 07/11, 12/12). De andere familiegroepen (jong)dementie in Limburg werden ondersteund via doorverwijzing en verspreiding van hun programma.
 - ECD Meander: faciliteerde het gesprek tussen Alzheimer Liga Vlaanderen en stad Dendermonde voor opstart van familiegroep in Dendermonde 26/01. Daarnaast volgde er ook ondersteuning in communicatie en doorverwijzing naar het nieuwe aanbod. De nieuwe familiegroep is opgestart op 20/09. Ook bestaande familiegroepen werden ondersteund via doorverwijzing en verspreiding van hun programma.
 - ECD Memo: We promoten opstart van familiegroepen in gemeenten waar er nog geen zijn. i.s.m. Zorgcirkels Jongdementie Halle-Vilvoorde werd een familiegroep jongdementie Dilbeek opgericht (start voorjaar 2024).

ECD Contact: vorming 'Als dementie op mijn pad komt hoe kan ik als maatschappelijk werker ondersteuning bieden'

- ECD Paradox:
De ontmoetingsgroep voor (familieleden van) jonge personen met dementie te Gent werd in 2023 gezamenlijk georganiseerd door ALV en ECD Paradox
- Op verschillende familiegroepen van ALV werden we gevraagd om op te treden als spreker/moderator aangaande specifieke thema's.
- Ondersteunen van project dementiecoaches Waasland.
 - ECD Meander: maakt deel uit van de werkgroep op 27/09 en 17/11 (Sint-Niklaas) en biedt 2 jaarlijks intervisie aan de dementiecoaches Waasland (Zie 1.8).
- 6 We werkten aan een verdere verfijning en verspreiding van zorgpad(en) dementie.**
- ECD Contact: na evaluatie en feedback werd het in 2019 gelanceerde Zorgpad Dementie Limburg

midden 2023 geüpdatet. Dit zorgpad blijft, i.s.m. Limburgse partners, uitgedragen worden en is steeds via ecdcontact.be beschikbaar. Op 13/6 stond de vorming 'Als dementie op mijn pad komt: Hoe kan ik als maatschappelijk werker ondersteuning bieden?' in het teken van het Zorgpad Dementie Limburg. Ook alle stafmedewerkers van de Limburgse eerstelijnszones (13/02) en de collega's van de Expertisecentra Dementie (20/04) werden geïnformeerd.

- ECD Meander: ging in gesprek met AZ Vitaz en ELZ Waasland Noord-Oost en Zuid-West over de nood naar een evaluatie en update van het Zorgpad dementie Waasland op 9/08. Dit werd verder voorgebracht op het OPD Waasland op 17/10 en zal verder onderzocht worden in 2024.
- ECD Memo: startte met een eerste intern overleg voor de uitrol van een zorgpad (jong)dementie in Vlaams-Brabant op 12/12.
- ECD Sophia:
 - Overlegmomenten kerngroep welzijns- en

zorgpad dementie 'Samen op weg' onder leiding van ELZ Kortrijk en ECD Sophia: 12/01, 16/02, 23/03, 25/05, 22/06, 14/09, 12/10, 09/11 en 14/12 (Kortrijk). Een medewerker van ECD Foton nam vanuit haar opdracht binnen gezinszorg deel aan dit overleg op 25/05, 12/10, 09/11 en 14.12

- Voorbereiding kerngroep door ELZ Kortrijk en ECD Sophia: 24/01, 23/02, 28/03, 02/06, 16/08, 22/09, 17/10 en 23/11 (Kortrijk)
- Voorstelling stand van zaken welzijns- en zorgpad dementie op algemene vergadering ELZ Kortrijk op 28/03

Strategische doelstelling 3

We sensibiliseren het bredere publiek en de samenleving over dementie

1 We herwerkten de website www.dementie.be op grote lijnen tot een bereikbaarder platform inzake dementiezorg.

- De website www.dementie.be werd inhoudelijk geüpdatet, rekening houdend met doelgroepen en voldoende laagdrempelige informatie. Dit werk is niet ten einde gelet op de besluitvorming van de ECD's om te komen tot een nog beter functionerend platform dat gebruik maakt van de actuele technologie.
 - Alle ECD's: deelname aan vergaderingen werkgroep Communicatie op 29/08 (Antwerpen), 14/11 (online via Microsoft Teams)
- We werkten aan de ontwikkeling van een toekomstige nieuwe digitale tool inzake dementie op jonge leeftijd (extra-curriculair met extra-curriculair budget).
 - ECD Orion ism PGN: diverse overlegmomenten in functie van de ontwikkeling van de digitale tool jongdementie namelijk interactieve workshops en bijeenkomsten o.l.v. Addestino op 11/01 (Gent), 25/01 (Gent), 01/02 (Gent), 14/02 (Gent), 22/02 (online via Microsoft Teams), 17/03 (Antwerpen), 29/03 (online via Microsoft Teams), markconsultatie o.l.v. Addestino op 17/05 (online via Microsoft Teams), nabespreking en vergadermomenten in functie van opmaak bestek op 19/05, 25/05, 02/06, 16/06, 19/06, 08/08, 28/08, 25/09, 28/09, 11/10 en 17/10 (online via Microsoft Teams), vergaderingen stuurgroep in kader van M.B. Departement Zorg op 13/02, 09/05 en 27/10 (digitaal via Microsoft Teams), organisatie interactieve bijeenkomst en reflectie werkgroep rond noden en behoeften inzake dementie op jonge leeftijd op 10/10 (online via Microsoft Teams),

onderhandelingsgesprekken in functie van gunning met ontwikkelaars op 31/10, 03/11, 09/11, 14/11, 17/11, 29/11, 06/12 (online via Microsoft Teams), voorbereiding en uitvoering focusgroepen professionele hulpverleners op 04/12 (online via Microsoft Teams). Tussendoor wordt op regelmatige basis (max. per 14 dagen) overlegd met Prof. S. Engelborghs (VUB) in functie van het wetenschappelijke (kwalitatieve) onderzoeksaspect van dit project (onder andere opmaak protocol, uitschrijven aanvraag ethische commissie, opmaken 'guide' focusgroepen, opmaken 'informed consents', deelnemers rekruteren, uitvoeren focusgroepen, etc.).

- EDV: nam deel aan de interactieve workshops en bijeenkomsten o.l.v. Addestino (zie eerder), vergaderingen met de stuurgroep en de onderhandelingsgesprekken in functie van gunning met ontwikkelaars.
- Er werd afgestemd met de communicatieverantwoordelijke rond de verschillende communicatiedragers. Dit leidde tot concrete afspraken tussen de ECD's inzake gebruik van PowerPoint-templates en publicaties.

6 We zorgden voor een blijvend aanbod van de campagne 2voordeprijsvan1 zodat preventie in de kijker blijft. Elke gelegenheid hiertoe werd aangegrepen, zowel offline als online.

- Bekendmaking aanbod van de campagne voor de eerstelijnszones.
 - Begin 2023 kregen alle logo's informatie over de 2voordeprijsvan1 campagne uit 2022 en de blijvende beschikbaarheid van het campagne-

materiaal. We gingen hierover ook in gesprek met de 'community health workers' van het IMO (intermutualistisch overleg).

- ECD Contact: bekendmaking aanbod op Provinciaal Overleg van stafmedewerkers eerste lijnszones Limburg (13/02)
- EDV: ontving op 17/02 IPSOS met de resultaten van de inspanningen inzake deze campagne
- Try-out in één gemeente.
 - De gemeente Merchtem herhaalde begin 2023 de 2voordeprijsvan1 door flyers te verspreiden bij alle huishoudens en de info te delen via de beeldschermen in gemeentehuis en bibliotheek.
- Vermeldingen in de media.
 - Het thema preventie en risicovermindering van dementie komt herhaaldelijk in de Vlaamse media, en regelmatig wordt onze campagneslogan ('Wat goed is voor het hart, is goed voor de hersenen') daarbij aangehaald. Soms, maar niet altijd, wordt concreet verwezen naar 2voordeprijsvan1.
- Verspreiden posters en flyers.
 - ECD Contact: verspreiden via standen en bij elke vraag van een Limburgse organisatie naar het voorzien van flyers en brochures
 - ECD Meander: Verspreiden van materiaal op standenbeurs van eigen studiedag 'Korsakov belicht' 28/02. Op alle vormingen in open aanbod werd het foldermateriaal ook verspreid.
 - ECD Memo:
 - Verspreiden van materiaal tijdens beurzen (Herne, Tienen, Asse en Leuven)
 - Bij elke samenwerking, bij elke opstart DVG, in stuurgroepen van DVG, etc.
 - Ondersteuning uitrol gemeente Merchtem (zie hoger)
 - Verwerking van de boodschap in de dementievriendelijke wandeling te Opwijk
 - Het thema van de gezondste wandeling

ECD Foton: cupcake-actie Brugge,
WZC De Vliedberg, 08.11.2023

in de maanden december 2023 - februari 2024 is dementie. ECD Memo leverde de input voor deze wandeling en legde de focus op preventie (project van de LOGO's Halle-Vilvoorde i.s.m gemeenten)

- ECD Orion ism PGN: verspreiden via RPD bijvoorbeeld WZC O.L.V. van Troost (Zandhoven) in de week van 21/09
- ECD Paradox:
 - Ter beschikking stellen van materiaal en aanwezigheid op de markt (20/9) in Zottegem naar aanleiding van Werelddag Dementie
 - Aanwezigheid op zorgbeurs te Moerbeke (30/9) als opstartinitiatief om te evolueren naar een dementievriendelijke gemeente
- ECD Sophia:
 - Ter beschikking stellen van flyers en tent voor een infostand op 21/09 in AZ Delta Rumbeke
 - Verspreiden via standen en bij elke vraag van een organisatie naar het voorzien van flyers en brochures
- ECD Tandem:
 - Verspreiding van campagne 2voordeprijs-van1 via inofstands op diverse initiatieven
 - Lezing: 'Dementie, uitstel of afstel', beoogt preventie en dementie als voor-naam thema. I.s.m. Avansa Kempen werd deze lezing 5 keer georganiseerd
 - 'Fit in Hart en Brein' i.s.m. LDC Durgebont Arendonk. Een 5delige reeks over preventie van dementie werd aangeboden in het lokaal dienstencentrum (zie eerder)

3 We werkten actief mee aan de cuPraatcaféake actie van 'Stop Alzheimer' (extra-curriculair).

- De campagne werd door EDV samen met Stichting Alzheimer Onderzoek afgestemd en gelanceerd over heel Vlaanderen. We stimuleerden lokale organisaties om deel te nemen aan de 'Baked with love' campagne (bakken van cuPraatcaféakes). Dit resulteerde in diverse berichten in de media. We schreven voor elke actie samen met Stichting Alzheimer Onderzoek een persbericht.
 - ECD Contact: brede en herhaaldelijke communicatie, in het bijzonder op social media en aan Limburgse zorgorganisaties en dementievriendelijke steden en gemeenten
 - ECD Foton:
 - Bezoek WZC Nieuwpoort – WZC De Zathe – 22/09 – met burgemeester Geert Vanden Broucke
 - Bezoek WZC De Vliedberg- 08/11 – met burgemeester Dirk De fauw, voorzitter OCMW Pablo Annys en Maaïke De Vreese – bekendmaking via facebook
 - Stand op Brugse Mettenwandeling – 08/07 - ten voordele van van SAO met minister Zuhal Demir, minister Matthias Diependaele, burgemeester Dirk De fauw
 - ECD Memo:
 - Voorbereiding 11/06 & 31/08 met Stichting Alzheimer
 - Uitgebreide communicatie over initiatief + acties in onze provincie in de verf gezet via sociale media
 - Aanwezigheid en deelname cuPraatcaféakeacties te Wemmel (12/09), Halle (18/09), Dilbeek (2/10), Leuven (18/11) en Halle-slotactie (14/12)
 - ECD Meander: brede en herhaaldelijke communicatie via mail en sociale media bij zorgorganisaties en dementievriendelijke gemeenten
 - ECD Orion ism PGN: voorbereiding, ondersteuning en deelname aan de actie in WZC Rembertus op 29/11 (Mechelen)
 - ECD Sophia:
 - Communicatie rond de actie naar de dementievriendelijke gemeenten in ons

werkingsgebied

- Aanwezigheid op de actie van AZ Groeninge op 21/09 (Kortrijk)
- ECD Tandem: brede communicatie via mail bij zorgorganisaties en mail aan stuurgroepen dementievriendelijke gemeenten in verband met cuPraatcafé-actie.

4 We verspreidden en onderschreven de boodschap uit de docufilm 'Human Forever' (Teun Toebe) waarbij we een link legden met het RKD (extra-curriculair).

- EDV was aanwezig bij de première van de film 'Human Forever' in Amsterdam op 09/10.
- EDV bereidde samen met Christelijke Gezondheidsfonds (CM) de Vlaamse première van de

ren. Een honderdtal van onze contacten werden uitgenodigd. Het logo van EDV stond op de uitnodiging en onze samenwerking werd vernoemd op de dag zelf in de aanwezigheid van 1500 aanwezigen.

- ECD Orion ism PGN: Voorbereidend gesprek op 09/11 (online via Microsoft Teams) en inleiding op herfstmeeting De Medemens met Teun Toebe als gastspreker, waarbij link met RKD gelegd wordt op 07/12 (Antwerpen).
- ECD Sophia: Voorbereidend overleg met de verschillende partners (Buda Kunstencentrum, Schouwburg Kortrijk, Avansa, Durf 2030, Zorggroep H. Hart en ECD Sophia) op 07/02, 19/06, 26/06, 29/08 en 11/12 voor 2 voorvertoningen van de documentaire 'Human Forever' op 17/01/24 in aanwezigheid van Teun Toebe en Jonathan de Jong (Kortrijk)

5 We droegen de beeldvormingscampagne 'Vergeet dementie, onthou mens' verder uit in samenwerking met het Departement Zorg.

- De website www.onthoumens.be werd aangevuld met nieuwe ambassadeurs, foto's en nieuwe cartoons. Alle teksten werden herschreven en aangepast.
- Een nieuwe flyer werd uitgewerkt en gedrukt.
- Een nieuwe fotoshoot werd georganiseerd, zodat er nieuw materiaal ter beschikking is voor de flyer, website en communicatiemateriaal.
- Vijf posters zijn ontwikkeld, die elk een verhaal van een persoon met dementie als mens in de kijker zetten.
- Er werden 12 interviews van de ambassadeurs afgenomen: Zaki, Manu Keirse, Niels, Joëlle Dubois, Karin Tanghe, Wivina Demeester, Walter Dox, Fatima Bouhaja, Candice De Windt, Sven Speybrouck, Johan Schelstraeten, Dirk en Johan Terryn. De filmpjes worden geleidelijk op de website geplaatst en via de sociale media verspreid.
- Samen met Kasper Bormans organiseerde EDV

docufilm voor. EDV zat samen met de CM in het eventententeam. Hierbij werd ook een nieuw projectdossier 'Filmcyclus - HUMAN FOREVER' gemaakt om de film een leven te geven in Vlaanderen met nabespreking.

- Presentaties, lezingen, overlegmomenten met Teun Toebe en de CM: 13/10, 27/10, 10/11, 14/11, 29/11 en 13/12.
- EDV: voorbereidende meetings samen met CM voor de première van de film in Vlaande-

ECD Meander: zuurstof voor dementie boomplanters voorjaar 2023

de tentoonstelling 'Wat ALZ? Van Oei naar Waw!' in Hal 5 te Leuven en later in de Romaanse Kapel eveneens te Leuven. Deze tentoonstelling kreeg het bezoek van Zijne Majesteit Koning Filip op 22/11. Tenslotte werden vijf begeleide rondleidingen georganiseerd met geïnteresseerde burgers en zorgpersoneel.

- Al het nieuwe communicatiemateriaal dat ontwikkeld werd, staat op de website www.ont-houmens.be en werd ook via sociale media gecommuniceerd: facebook groep van 'Vergeet dementie, onthou mens' en via de sociale media van EDV en de nieuwsbrief.
- Een nieuwe animatiefilm werd opgenomen.
- Voor de campagne 'mediamanifest' -in samenwerking met de Alzheimer Liga Vlaanderen en de

Vlaamse werkgroep van mensen met dementie- zijn er filmpjes met getuigenissen van mensen met dementie, een mediamanifest en verbandsoesjes. Deze staan onder 'Onze stem' op de website van 'Vergeet dementie, onthou mens'.

6 We werkten mee als expert aan een publicatie binnen het project 'Grijs aan Zet'.

'Grijs aan Zet' is een nieuw project over de fundamentele rechten van ouderen.

- Er werd een publicatie gerealiseerd door Avansa waar EDV een hoofdstuk rond dementie voor zijn rekening nam. Bij de voorstelling van deze publicatie op 24/03 in Kortrijk nam EDV deel aan het debat.

7 Er werden sensibiliserende activiteiten georganiseerd door de ECD's.

- Er werd een campagne gelanceerd onder de naam 'Zuurstof voor Dementie', in samenwerking met Alzheimer Liga Vlaanderen.
 - ECD Paradox en ECD Meander: coördineerden sensibilisering en boomplant actie 'Zuurstof voor dementie'. 40 organisaties engageerde zich voor het planten van een boom om letterlijk zuurstof te geven aan dementie er werden in de januari, februari en december 2023 46 bomen geplant. Waar mogelijk woonde één van de ECD's het boomplant-moment bij.
- We leverden expertise aan het VRT 1 programma Restaurant Misverstand.
 - ECD Orion ism PGN: Vertoning seizoen 2 voorjaar, voorbereidingen en overleg met productiehuis Roses Are Blue seizoen 3 vanaf zomer op 17/05 (online via Microsoft Teams), 07/06 (Mechelen), september-oktober op regelmatige basis (telefonisch) en draaidagen op 05/10, 13/10 en 07/11 (Oostende)
- De trein van Edgard, escape game rond dementie: de escapegame werd in 2020 gelanceerd voor een breed publiek. De game wordt per week ontleend en was in 2023 het ganse jaar gereserveerd. Er werden 3 workshops georganiseerd voor spelbegeleiders om een kwalitatieve nabespreking te kunnen voorzien voor de deelnemers.
- We organiseerden en namen deel aan activiteiten in het kader van Werelddag Dementie:
 - Alle ECD's: Organisatie en uitvoering webinar 'Schatten in Vlaamse dementiezorg' op 21/09 met 120 deelnemers.
 - ECD brOes:
 - Organisatie van een bijzondere voorstelling van het theaterstuk 'POEPA' van het Brussels Volkstejoeter, waarbij brOes aanwezig was met informatie en materialen en de nabespreking verzorgde in samenwerking met de Alzheimer Liga Vlaanderen
 - Interne actie in moederorganisatie CGG Brussel: dementiespel waarbij de de fundamente van het Referentiekader dementie toelichtten en ons als expertisecentrum in de kijker zetten
 - ECD Contact: sensibilisering van Limburgse bibliotheken om het thema dementie rond de

Werelddag Dementie in hun bibliotheek in de kijker te zetten. De 8 bibliotheken die meewerkten ontvingen ondersteunende informatie en materialen

- ECD Memo: informatie en materiaal aan de bibliotheken van St-Pieters-Leeuw, Dilbeek en Galmaarden
- ECD Orion ism PGN: actieve deelname aan de 'Wereldalzheimerdag' en deelname panelgesprek Heilig Hart Ziekenhuis 'Hoe patiënt met dementie vanuit hun beleving dementievriendelijk ondersteunen in het ziekenhuis?' op 21/09 (Lier)
- ECD Tandem:
 - Actieve deelname aan lokale acties rond Wereld Alzheimer Dag. (markt Laakdal en Westerlo)
 - Vergeet-me-niet magneten – lokale actie i.s.m. dementievriendelijke gemeentes

8 We boden ondersteuning bij Praatcafés Dementie en Familiegroepen Dementie.

- We hielpen bij de opstart van nieuwe Praatcafés Dementie.
 - ECD Contact: Houthalen-Helchteren en Heers startten in 2023 als 12e en 13e Limburgse locatie met het aanbieden van Praatcafés Dementie.
 - ECD Foton: ondersteunt de opstart van het Praatcafé te Knokke-Heist; overleg op 21/03 en 27/06
 - ECD Memo: begeleidde WZC Ter Beuken (Alsemberg) (25/01, 26/04 en 18/07), LDC De Boomgaard (Sint-Genesius-Rode) (01 & 06/02), WZC De Stichel (Vilvoorde) 22/02, WZC Hestia i.s.m. LDC Wemmel op 21/3, 28/9 en 19/10 en intergemeentelijke preventiedienst Pajottenland (Galmaarden, Bever, Herne, Gooik en Lennik) op 08/9 en via mail/teams in de opstart van Praatcafé dementie. Aanwezigheid op 1ste Praatcafé van Alsemberg (26/04) en Vilvoorde (22/02)
 - ECD Sophia: overleg op 02/02 met de stuurgroep dementievriendelijk Zwevegem voor de opstart van een Praatcafé dementie
- We zetelden in de stuurgroepen van volgende Praatcafés Dementie

- ECD brOes: trekt de stuurgroep van het Praatcafé Dementie in Brussel.
 - Vergaderingen op: 7/03, 28/08
 - Het Praatcafé werd gepland op: 28/2, 18/4, 20/6, 19/09 en 21/11. De Praatcafés op 18/4, 19/9 en 21/11 werden helaas geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen
 - Eind 2023 werd gebrainstormd over een nieuwe strategie om het Praatcafé Dementie nieuw leven in te blazen in 2024. Zo zal er nauw samengewerkt worden met enkele Brusselse lokale dienstencentra
- ECD Foton:
 - Zetelt in de stuurgroep van Praatcafé dementie Labyrint (02/10)
 - Is op elke tweemaandelijks samenkomst aanwezig met een infostand (15/02, 19/04, 21/06, 05/09); 22/11 was een jubileumeditie

met de voorstelling 'Kwijf'

- Zetelt in de stuurgroep van het Praatcafé te Knokke-Heist (21/03, 27/06)
- Vertegenwoordiging Foton op Praatcafé's
 - Vroegtijdige zorgplanning – 15/02 – Brugge
 - Lachen als medicijn – 19/04, Oostkamp
 - De link tussen darmen en hersenen – 13/06 – Knokke

- Van alledaags vergeten tot dementie – 21/06 – Brugge
- Elkaar helpen bij (levend) verlies – 05/09 – Brugge
- Voorstelling 'Kwijf' – 22/11 – Brugge
- ECD Memo:

- Praatcafé dementie Waasland
 - Vergadering op: 13/01, 22/06 en 3/10
 - Programma: 09/03 Workshop 'Voorlezen voor personen met dementie'
 - 08/06 'Help er is iets niet pluis! Waar kan ik terecht?'
 - 28/09 'Wat als het thuis niet meer lukt?'
 - 07/12 Theatervoorstelling 'Bobijn'
- Praatcafé dementie Aalst
 - Vergadering op: 22/05, 5/06 en 4/09
 - Programma: 16/02 'Voor ik het vergeet' - Een lezing over de 10 sleutels tot de leefwereld van mensen met dementie
 - 25/05 'Nog lang niet uitgelezen' - Voorlezen voor mensen met dementie
 - 21/09 'Een onderdompeling in de carnavalswereld' - Startavond kleinschalig carnavalsproject met buddywerking
 - 16/11 Voorstelling 'Route 33: Mama, vertel nog eens.....'
- ECD Meander en ECD Paradox: beheer van facebookpagina, layout en financiering drukwerk en beheer website www.praatcafedementie.be

- Over het jaar heen diverse online of telefonisch overlegmomenten aan verschillende organisatoren van Praatcafés. Besproken thema's: opkomst verhogen, vervanging van een zieke gastspreker, hoe reclame maken, samenwerkingsinitiatieven opzetten, ...
- Stuurgroep Dilbeek op 15 mei
- Voorbereiding en aanwezig (spreker) op 10 jaar Praatcafé Druivenstreek Mozaïek (4/10)
- ECD Meander:
 - Praatcafé dementie Dender
 - Vergadering op: 16/02, 30/06 en 14/09
 - Programma: 3/03 Toneelvoorstelling 'Blind geheugen'
 - 21/09 'Wat iedereen zou moeten weten over dementie'
 - 23/11/2023 'De trein van Edgard' met een mobiele 'escape game'
 - Omwille van besluit door de stuurgroep beëindiging van het Praatcafé dementie Dender eind 2023

- ECD Orion ism PGN:
 - Praatcafé Dementie Borgerhout: vergaderingen op 18/01, 29/03, 08/09 en 09/11 (Borgerhout) – aanwezigheid op praatcafé Dementie op 05/10 (Borgerhout)
 - Praatcafé Dementie Noorderlicht: telefonisch overleg op 03/10
 - Praatcafé Dementie Lichtstraal: overleg via Microsoft Teams op 22/05
 - Praatcafé Dementie Pallieterland: vergadering met de nieuwe trekkers/voorzitters op 09/03
 - Praatcafé Dementie Dwaallicht: overleg via Microsoft Teams op 15/11
 - Praatcafé Dementie Rupelstreek: vergadering met de nieuwe voorzitter op 12/04
 - Praatcafé Dementie Klein Brabant/Vaartland: overleg op 08/11
 - Praatcafé Dementie Bonstato: doorstart-vergadering van Praatcafé Dementie Heist-op-den-Berg naar Praatcafé Dementie op eerstelijnsniveau van Bonstato op 09/11 (Bonheiden)
- ECD Paradox:

- Lid van stuurgroepen Gent, Deinze, Eeklo, Zottegem, Lochristi, Wichelen, Oudenaarde. ECD Paradox neemt hier een adviserende en coördinerende rol op. Naast aanwezigheid op de stuurgroepen, zijn we minimum 1x/jaar aanwezig op het Praatcafé ter plekke, hetzij als spreker, hetzij als ondersteuning. Alle info over de programma's van de respectievelijke bijeenkomsten is terug te vinden via www.praatcafedementie.be
- ECD Tandem:
 - Lid van stuurgroepen: Balen, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Olen en Turnhout
 - Naast aanwezigheid op de stuurgroepen (2 tot 4 keer per jaar/stuurgroep), zijn we jaarlijks 1 maal aanwezig op het Praatcafé als spreker of ter ondersteuning (vb informatietafel).
- Op vraag fungeerden we als spreker of begeleider van een Praatcafé Dementie of een Familiegroep Dementie
 - ECD brOes is trekker van de stuurgroep voor het Praatcafé Dementie in Brussel en begeleidt de bijeenkomsten.
 - ECD Contact:
 - ECD Contact organiseert en begeleidt de maandelijkse Familiegroep Jongdementie regio Hasselt (zie eerder)
 - 'Niet-pluis-gevoel' op 13/03 (Hasselt)
 - 'Vermissing en dementie' op 18/04 (Kinrooi)
 - 'Betekenisvolle activiteiten en dementie' op 16/05 (Stokkem)
 - 'Op bezoek bij.. Hoe kan ik mijn bezoek aan mijn naaste met dementie op een zinvolle manier invullen?' op 12/09 (Kermt)
 - 'Betekenisvolle daginvulling als je leeft met dementie' op 10/10 (Hasselt)
 - 'Zorgpad Dementie Limburg' op 28/11 (Kinrooi)
 - ECD Foton:
 - 'Eerste signalen van dementie', Praatcafé dementie Knokke-Heist, 03/10
 - ECD Memo:
 - 'Diagnose dementie en wat nu', FG Dilbeek 28/3, moderator
 - 'Goede en slechte dagen (omgaan met verlieservaringen)' Praatcafé Aarschot op 8 mei
 - 'Hoe omgaan met veranderend gedrag', Praatcafé Grimbergen op 23/5
 - 'Stilstaan bij jezelf' Praatcafé te Pepingen op 26/09
 - 'Hulpmiddelen voor personen met dementie'

- Praatcafé Wilsele op 28/09
 - 'Rouw en verlieservaringen' Praatcafé Zaventem op 14/11 te Zaventem
- ECD Orion ism PGN:
 - 'Omgaan met dementie' op 26/01 (Wiekevorst)
 - 'Huidhonger en intimiteit' op 06/03 (Mechelen)
 - 'Alles wat je al wilde weten over dementie' op 09/03 (Sint-Amands)
 - 'Veerkracht bij mantelzorgers van personen met dementie' op 13/03 (Wommelgem)
 - 'Draagkracht en draaglast bij mantelzorgers' op 18/04 (Aartselaar)
 - 'In contact blijven met personen met dementie' op 25/04 (Antwerpen)
 - 'Wat is dementie?' op 06/06 (Wijnegem)
 - 'Voeding en dementie', 12/06 (Wommelgem)
 - 'In contact blijven met personen met dementie' op 07/09 (Zandhoven)
 - Nabespreking film Supernova op 25/09 (Heist-op-den-Berg)
 - 'Hoe blijf ik in contact met personen met dementie?' op 18/10 (Aartselaar)
 - 'Nachtelijke onrust tijdens het dementieproces' op 13/11 (Mechelen)
 - 'Jongdementie en de impact ervan op het gezin' op 23/11 (Bornem) en 27/11 (Kessel)
 - 'De kracht van muziek voor personen met dementie' op 05/12 (Haacht)
- ECD Paradox:
 - Voor Praatcafé Dementie werd er twee keer opgetreden als spreker
 - Vier keer waren we aanwezig als spreker voor Familiegroepen Alzheimer Liga in Vlaanderen
 - Alzheimercafé Nederland vroeg ECD Paradox twee keer voor lezingen
- ECD Sophia:
 - 'Hulpmiddelen bij dementie' op 06/03 - 33 deelnemers (Zwevegem)
 - 'Hoe in contact blijven met mensen met dementie' op 14/03 - 30 deelnemers (Wielsbeke)
 - 'Wat is dementie? Hoe omgaan met dementie?' op 01/06 - 30 deelnemers (Avelgem)
 - 'Mantelzorg, bouwstenen in de zorg' op 23/06 - 7 deelnemers (Harelbeke)
- 'Zinvolle daginvulling' op 28/11 - 12 deelnemers (Roeselare)
- ECD Meander:
 - 'Nachtelijke onrust bij dementie' op 19/10 - 40 deelnemers (Deinze)
- ECD Tandem:
 - 7/02 - Jongdementie – Balen – 45 deelnemers
 - 20/02 - Expeditie 'Grijs en Goesting / intimiteit & seksualiteit' – Westerlo – 19 deelnemers
 - 24/02 - Zelfzorg – Mol – 50 deelnemers
 - 27/02 - Wat is dementie? - Turnhout – 38 deelnemers
 - 28/03 - Filmbespreking Vortex – Herentals - 50 deelnemers
 - 11/05 - 'Dementie, uitstel of afstel?', 12 deelnemers
 - 22/05 - Betekenisvolle activiteiten bij dementie - Laakdal – 6 deelnemers
 - 01/06 - 'Zorgen voor jezelf als mantelzorger, hoe doe je dat?' - Herentals – 32 deelnemers
 - 21/09 - 'De kracht van een glimlach' – Olen – 11 deelnemers
 - 29/09 - 'Niet-pluis gevoel? Dementie?' - Geel – 14 deelnemers
- We boden advies en ondersteuning bij de opmaak van het programma of folder van volgende Praatcafés Dementie:
 - ECD brOes: is trekker van de stuurgroep voor het Praatcafé Dementie in Brussel en ontwerpt de folder van het Praatcafé
 - ECD Contact: organiseert tweejaarlijks de Werkgroep Dementie Limburg waarin de lokale aanbieders van de Praatcafés Dementie Limburg ondersteund worden qua inhoud en afstemming van de programmatie (22/06 en 07/12). ECD Contact zorgt tweejaarlijks voor een overzicht van alle aangeboden Praatcafés Dementie, op 13 locaties in Limburg, via ecdcontact.be
 - ECD Memo:
 - Overlegmomenten met Praatcafé St-Genesius-Rode, Galmaarden, Alseberg, Wommel en Vilvoorde (zie ook hoger bij opstart): nalezen van interne folder en reclame
 - Promoten van Praatcafé via kalender website memo. Folders van Praatcafé worden mee verspreid in de desbetreffende regio

- ECD Orion ism PGN: Overlegmomenten op 22/05 (Praatcafé Dementie Lichtstraal, online via Microsoft Teams), 03/10 (Praatcafé Dementie Noorderlicht, online via Microsoft Teams), 8/11 (Praatcafé Dementie Klein Brabant/Vaartland), 9/11 (Praatcafé Dementie Bonstato), 15/11 (Praatcafé Dementie Dwaallicht, online)
- ECD Paradox en ECD Meander zorgen voor het advies en coördinatie van de Praatcafés Dementie op provinciale basis.
- ECD Tandem: geeft advies mbt sprekers en thema's op Praatcafés/familiegroepen in Balen, Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Merksplas, Mol, Olen, Turnhout en Westerlo
- We werkten mee aan het tot stand komen van een gezamenlijke brochure (regionaal) van Praatcafés Dementie (en Familiegroepen Dementie).
 - ECD Contact: overzicht van Praatcafés Dementie en Familiegroepen (jong)dementie worden opgemaakt en aangeboden via ecdcontact.be
 - ECD Foton en ECD Sophia en Alzheimer Liga Vlaanderen: brochure provincie West-Vlaanderen 2024
 - ECD Memo en Alzheimer Liga VI: Brochure provincie Vlaams-Brabant 2024
 - ECD Tandem, ECD Orion ism PGN en Alzheimer Liga Vlaanderen: Brochure provincie Antwerpen 2024
- Organiseren van een jaarlijks netwerkmoment voor alle organisatoren Praatcafé:
 - ECD Memo: 14/09 (Leuven) - netwerkmoment waar alle organisatoren van Praatcafé

Vlaams-Brabant mekaar kunnen ontmoeten, uitwisselen van info betreffende gastsprekers, tips over promo, ... Memo stelt dan ook heel wat materiaal ter beschikking dat de organisatoren kunnen gebruiken. Feedback over het voorbije jaar en blik op volgend jaar. 44 deelnemers

- Organiseren van een jaarlijks netwerkmoment voor alle gastsprekers Praatcafé:
 - ECD Memo: 05/10 (online) - netwerkmoment met alle gastsprekers voor provincie Vlaams-Brabant. Bespreking logistieke ondersteuning, thema's, ... Feedback over het voorbije jaar en blik op volgend jaar. 10 deelnemers

9 We maakten in samenwerking met Cera een kalender met tips en advies over zinvolle activiteiten met mensen met dementie ten behoeve van een breed publiek dat met dementie in aanraking komt (extra-curriculair).

- EDV maakte, met de steun van Cera, een verjaardagskalender vol tips voor zinvolle dagbesteding, die eind november ter beschikking werd gesteld via een ludiek mediagebeuren. Hierbij sloten we een partnerschap met Standaard Boekhandel en uitgeverij Politeia (oplage 5000 exemplaren).
- Alle ECD's gaven advies en tips voor de inhoudelijke invulling van de kalender.

10 We organiseerden mee evenementen voor een breed publiek met lezingen, kunst, dans en/of muziek en genereerden de nodige media-aandacht (extra-curriculair).

- EDV: organiseerde samen met mantelzorger Walter Dockx een avondvullend programma onder de welluidende titel 'Frieda's Candle Day' op 10/03 (Mechelen). Er waren 450 aanwezigen. Meer informatie op www.friedascandleday.org.
- ECD brOes:
 - Voorstelling POEPA in het kader van Wereld-dag Dementie 21/9: zie 3.7. Er verscheen

een dubbelinterview met onze coördinator en een medewerker van de Alzheimer Liga in de 'Brusseleir!'.

- Ode aan de eenzaamheid: zie 1.8.3.1
- In samenwerking met Elder (het ouderteam van CGG Brussel): infosessie over het geheugen en dementie op 17/11 bij Accolage (burenhulpnetwerk)
- ECD Contact: organiseerde en werkte mee aan onderstaande evenementen:
 - Werelddag Dementie 21/09: zie eerder
 - Infosessie 'Op bezoek bij. Hoe kan ik mijn bezoek aan mijn naaste met dementie op een zinvolle manier invullen?' op 18/04 (Sint-Truiden)
 - Infosessie 'Belevingsgericht communiceren en zinvolle dagbesteding' op 08/09 (Lommel)
 - Infosessie 'Inzicht in dementie' op 11/10 (Borgloon)
 - Cursus 'Dementiekracht' i.s.m. Samana en CM Limburg op 03/10, 10/10, 17/10, 24/10, 07/11, 14/11 (Hasselt)
- ECD Foton:
 - Voordrachten voor breed publiek*
 - 'Wat is dementie? Omgang met...' (Avansa Brugge) - Oostkamp, De Stip, 25/04 (2:00), 30 deelnemers
 - Basisvorming (dementievriendelijk Brugge) - Brugge, Westervier, 30/11 (2:00), 39 deelnemers
 - Basisvorming (dementievriendelijk Brugge) - Brugge, Westervier, 30/11 (2:00), 43 deelnemers
 - Eerste signalen van dementie; werking ECD

Foton (Praatcafé dementie Knokke) - Knokke, Vierbote, 03/10 (2:30), 50 deelnemers

- Levend verlies: over rouw en verlies bij dementie (Rouw- en verliescafé Brugge) - Brugge, Patria, 14/09 (3:00), 40 deelnemers
- Basisvorming (Samana Zeebrugge) - Zeebrugge, Albatros, 06/11 (2:00), 85 deelnemers
- Dementievriendelijke gemeente - werking ECD Foton (SAR Wingene) - Brugge, Fotonhuis, 18/08 (2:30), 23 deelnemers
- Filmbespreking 'The Father' (Sociaal huis Ichtegem) - Eernegem, Kruispunt, 27/09 (3:00), 60 deelnemers
- Basisvorming dementie (Zilverduin by Orpea) - De Haan, Zilverduin, 10/10 (2:00), 27 deelnemers
- Assistentie op de infostand van de Expertisecentra Dementie op de Wintermeeting Geriatrie 10/02 samen met EDV
- Infostand op boekvoorstelling Elena De Ru i.s.m. Zorg Tielt, 14/02
- Boekvoorstelling Amber ten Brink, Reis langs de Rijn – 21/09
- 'Een dag vol kunst', i.s.m. Domein Polderwind, Zuikerkerke, 11/10
- Weekendje weg – i.s.m. Domein Polderwind in Zuikerkerke – 3 weekends en midweken exclusief voorzien voor personen met dementie en hun mantelzorger(s)
- Ontwikkelen nieuwe dementiewijzer i.s.m stad Brugge (dementievriendelijk Brugge)
- ECD Memo:
 - Voordrachten voor breed publiek & vrijwilligers:*
 - Omgaan met dementie – Palliatief netwerk op 10/02 - 25 deelnemers (vrijwilligers)
 - Wat is dementie – Pallium vzw op 7/03 - 18 deelnemers (vrijwilligers)
 - Inleiding en nabespreking film 'The Father' – gemeente Galmaarden op 27/04 – 90 deelnemers (breed publiek)
 - Veranderend gedrag bij dementie – Pallium vzw op 02/05 - 16 deelnemers (vrijwilligers)
 - Infosessie project vermissing – CM op 11/05 (vrijwilligers) - 30 deelnemers
 - Lezing 'Wat is dementie' – Okra Tervuren op 10/10 - 25 deelnemers (senioren)

- Infosessie 'Wat is dementie' – Samana ter Bank op 24/10 - 28 deelnemers (vrijwilligers)
- Infoavond rond veranderend gedrag bij dementie – WZC te Dilbeek op 16/11 – 14 deelnemers (mantelzorgers)
- Omgaan met dementie – CC Zaventem op 15/12 - 7 deelnemers (breed publiek) (in kader van project Rudy Engels – legde elke maand een fietsrit af om geld in te zamelen voor wetenschappelijk onderzoek)

Aanwezig op volgende beurzen met infostand:

- 12/05 - Zorgbeurs Broeders Alexianen te Tienen – 50 aanwezigen
- 23/05 - Vrijwilligersbeurs Asse – 10 aanwezigen
- 28/06 - seniorenbeurs te Leuven – 150 aanwezigen
- 24/ en 25/11 - seniorenbeurs te Herne - (thema preventie en dementie) - 60 aanwezigen

– Werelddag Dementie : zie hoger

- ECD Meander:

- Samana - 'Omgaan met doolgedrag' op 6/04 (Geraardsbergen)- 20 deelnemers
- WZC De Wispelaere voor familie 'Dementie... Wat nu?' op 8/06 (Lebbeke) – 15 deelnemers
- Bibliotheek Waasmunster -'Dementie... Wat nu?' op 20/09 (Waasmunster)- 30 deelnemers
- Avansa VZW - 'Door zijn ogen .. de wereld van dementie' op 26/09 (Hamme) – 11 deelnemers

- ECD Orion ism PGN organiseerde en werkte mee aan onderstaande evenementen:

- Werelddag Dementie 21/09: zie eerder
- Infosessie 'Wat is dementie?' voor vzw LIGO Lier op 01/06 (Lier)
- Lancering dementiekoffer en infoavond over dementie in samenwerking met bibliotheek, Ouderenadviesraad en Welzijns- en gezondheidsraad Kalmthout op 07/06 (Kalmthout)
- Infosessie 'Dementie is meer dan vergeten' tijdens de Open Geest Dagen ism CGG De Pont (Mechelen) op 07/10 (Mechelen)
- Infomoment 'Wat is dementie en hoe ga je om met personen met dementie' aan leerkrachten, medewerkers en vrijwilligers van de Beeldacademie in Lier (18/10) voor onder meer cursus-

ECD Tandem:
20 jaar Tandem

sen voor personen met dementie in het kader van dementievriendelijk Lier

- Infomoment 'Dementie' aan medewerkers van het ModeMuseum (MoMu) Antwerpen op 17/07 en 04/09 (Antwerpen), bekendmaking herinneringskoffer op 23/11 (Antwerpen) alsook het plannen van workshops met voelers binnen deze nieuwe samenwerking

- ECD Paradox

- Werelddag Dementie: zie eerder.
- Festival jongdementie Gent (17/9)
- Zorgbeurs Moerbeke (30/9)

- ECD Sophia:

- Werelddag Dementie: zie eerder.
- basisvorming dementie op 17/01 voor 20 deelnemers (Oostnieuwkerke), op 23/03 voor 30 deelnemers (Deerlijk), 18/04 voor 46 deelnemers (Kachtem), op 17/10 voor 106 deelnemers (Anzegem), op 20/10 voor 20 deelnemers (Harelbeke), op 23/10 voor 85 deelnemers (Avelgem), op 23/10 voor 20 deelnemers (Veurne) en op 26/10 voor 60 deelnemers (Waregem).

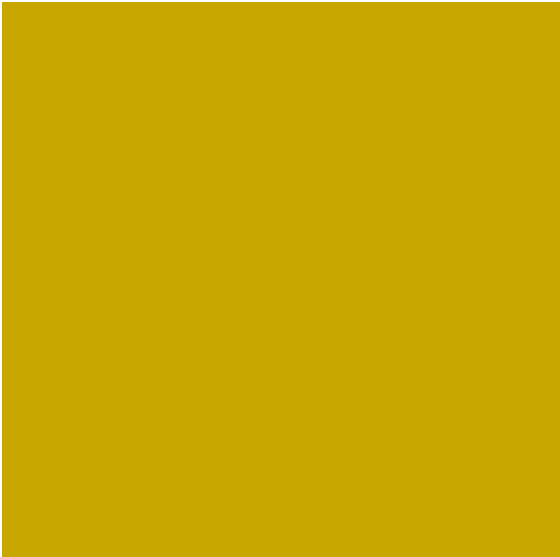
- Voordracht ‘Hoe in contact blijven met mensen met dementie’ op 25/09 voor 20 deelnemers (Roeselare)
 - Voordracht ‘Draagkracht en draaglast bij mantelzorgers van personen met dementie’ op 21/09 voor 30 deelnemers (Pittem)
 - ECD Tandem:
 - Netwerkevent 20 jaar Tandem waar ruimte was voor
 - Eindwerk van Britt De Wit (media en entertainment): m.n. Kortfilm Swinging Memories
- Aanwezigheid op events met infostand*
- Netwerkevent ELZ zuiderkempen
- Voordrachten voor breed publiek*
- 24/01 - ‘Dementie, uitstel of afstel?’ voor Femma Oosterlo i.s.m. Avansa Kempen – 33 deelnemers
 - 15/05 - ‘Dementie, uitstel of afstel?’ voor Markant Grobbendonk i.s.m. Avansa Kempen – 42 deelnemers
 - 21/03 - ‘Dementie, uitstel of afstel?’ voor Groenhof, Oud-Turnhout i.s.m. Avansa Kempen – 15 deelnemers
 - 13/04 en 23/05 - Communicatie en dementie, Welzijnsraad Ravels – 27 deelnemers
 - 06/06 - ‘Dementie, uitstel of afstel?’ voor Femma Oevel i.s.m. Avansa Kempen – 23 deelnemers
 - 12/06 - ‘Dementie, uitstel of afstel?’ voor OCMW Herselt i.s.m. Avansa Kempen – 90 deelnemers

11 We werkten nauw samen met Cera bij het organiseren van gratis, toegankelijke webinars voor mantelzorgers van mensen met dementie en professionals.

- Er werden vier webinars georganiseerd waar in totaal 4.345 personen voor inschreven. Deze worden gratis ter beschikking gesteld via www.dementie.be en www.cera.coop/dementie. Alle ECD's hielpen mee het aanbod te verspreiden.
- De webinars van voorjaar 2024 werden inhoudelijk voorbereid door het EDV.

12 We finaliseerden de brochure ‘Jongdementie op de werkvloer’

- ECD Memo en ECD Orion ism PGN: werkten een eerste versie uit waarna evaluatie volgde door een uitgebreide leesgroep.
 - Overlegmomenten op 10/05 (Antwerpen), 22/05, 31/05, 28/06, 29/06, 11/08 (online via Microsoft Teams)
 - Contacteren en uitnodigen leesgroep, feedbackronde door leesgroep van 29/06 tot 11/08. Diverse ECD's waren betrokken bij de feedbackronde.
- Alle feedback werd geïntegreerd en de brochure werd inhoudelijk gefinaliseerd in het najaar. Nadien ging de brochure naar de vormgever.

Strategische doelstelling 4

We informeren en signaleren lacunes aan de Vlaamse / federale overheid en het lokale beleid (gemeenten / eerstelijnszones)

1 We verzorgden de monitoring en coördinatie van het Vlaamse dementieplan

- Vergaderingen van de stuurgroep en monitoringcomité, met verslaggeving en interne opvolgingsdocumenten, artikels, opvolging van werken stuurgroepen, bijvoorbeeld project Dementie Referentiearts en afsluitende studiedag 'Samen mens'. Stuurgroep kwam samen op 24/04 en 13/11, het monitoringcomité op 10/01 en 05/06. De coördinator bracht daarover intern verslag via een nota aan BO en op COO 08/05 en 30/10. De workflow wordt continu up-to-date gehouden. Overleg vond plaats met Alzheimer Liga Vlaanderen, Vlaamse werkgroep mensen met dementie, VLORA, Vereniging mantelzorgverenigingen.
- ECD Foton zetelt in naam van alle regionale ECD's in het monitoringscomité.
- In de eerste helft van het jaar was er vanuit het EDV een regelmatig overleg met de directie van Alzheimer Liga Vlaanderen. In het najaar was dat minder het geval gelet op de afwezigheid van directie. Er waren wel contactmomenten met de voorzitter.

2 We ijverden verder voor de erkenning van thuisbegeleiding dementie.

- Zoals reeds hoger werd vermeld, werkte EDV samen met een studente van Thomas More hogeschool om de kwaliteitscriteria van dementieconsulent ter ondersteuning van mensen met dementie te concretiseren. Op die manier werd duidelijk welke onderscheiden functies er zijn en welke competenties daarvoor nodig zijn.

- ECD Foton: de consultants werden door de student geïnterviewd. Zij kon met hen enkele huisbezoeken meemaken en er werd ruim tijd genomen achteraf voor reflectie.
- ECD Meander: bood via samenwerking met het project dementiecoaches Waasland mee materiaal voor dit onderzoek en gaf ook advies voor deze kwaliteitscriteria. zie 2.5.

3 Als partner van de Vlaamse overheid zorgden we dat dementie op de beleidsradar bleef.

- Zoals reeds eerder vermeld, houdt ieder ECD een overzicht bij van de verschenen persartikels. In het voorjaar werd heel sterk ingezoomd op de vermissing van twee personen met dementie en werd het vermissingsprotocol extra onder de aandacht gebracht.
- Op 21/09 werd de bevoegde minister betrokken bij Werelddag Dementie door middel van een filmpje.
- De Expertisecentra Dementie maakten een memorandum en het EDV zond dit naar alle Vlaamse parlementsleden van wie we er enkele te woord hebben gestaan. Het memorandum werd ook nagelezen door twee mensen met dementie.
- De regionale ECD's informeerden EDV over regionale projecten, initiatieven en bezorgdheden in functie van brugfunctie richting Vlaamse overheid
 - ECD Foton:
 - Thuisbegeleiding werd ook mee opgenomen in de desiderata omwille van de nood

die gehoord wordt naar professionele psycho-sociale begeleiding na een diagnose.

– ECD Orion ism PGN:

- Signalering vanuit intervisie- en werkgroep WZC's met bijzondere erkenning jongdementie in functie van vraag tot intervisie jongdementie op Vlaams niveau, nood aan meer intensieve coaching op de werkvloer voor professionals die werken met personen met jongdementie en oproep tot herziening criteria afgesloten entiteit en toekenning erkenning
- Signalering vanuit stuurgroep Inloophuis Dementie Antwerpen en Inloophuis Dementie Mechelen ('t moNument) over grote opkomst, gehoorde noden en behoeften
- Signalering vanuit Beleidsgroep Dementie De Medemens (fusie GZA Zorg & Wonen en Amate sinds 01/01/2024) omtrent nood aan richtlijnen/handvatten rond cognitieve screening bij personen wonend in een WZC
- Signalering vanuit de stuurgroepen demen-

tievriendelijke Gemeente over regionale noden en behoeften.

- 4 Als partner van de eerstelijnszones en dementievriendelijke gemeenten zorgden we dat de thema's beschreven binnen het dementieplan ook werden bekeken op lokaal niveau (mantelzorg-ondersteuning, kennisverbreding van de hulpverlener, zorgzame buurten, aandacht voor specifieke doelgroepen,...). Omgekeerd signaleerden we ook thema's vanuit die lokale bedding via EDV naar het Vlaamse niveau.**

- We werkten mee aan de update van de (lokale) sociale kaart dementie.
 - ECD Contact biedt via www.ecdcontact.be twee digitale gidsen aan met de sociale kaart dementie in Limburg: de Verwijsgids Dementie Limburg en de Verwijsgids Jongdementie Limburg. Op regelmatige basis worden deze gidsen geüpdatet.

- ECD Memo: verspreidde de dementiewijzer Vlaams-Brabant (update 2021) via alle mogelijke kanalen
- ECD Orion ism PGN: Inventarisatie activiteiten en organisaties die werken rond dementie voor de ELZ Pallieterland (via e-mail) en opmaak mappen en vorming sociale kaart in Antwerpen voor professionals in het inloophuis dementie te Antwerpen (zie eerder).
- ECD Paradox: Een toegepaste uitwerking van de regionale sociale kaart van ELZ Schelde – Leie kreeg zijn uitwerking in het ‘dementiekompas’. Een event rond bekendmaking hiervan voor professionele hulpverleners kreeg zijn uitwerking op 20/9
- ECD Sophia en ELZ Kortrijk: maakten, i.s.m. zorgprofessionals uit de regio, de sociale kaart van ELZ Kortrijk dementie-specifiek. Dit kaderde binnen het uitwerken van het welzijns- en zorgpad dementie
- ECD Meander ism ELZ Dender: zie eerder
- ECD Tandem: onderhield de dementiewegwijzer op de website. Een eerste aanzet tot actualisering van het dementiekompas werd in december gemaakt
- We zijn betrokken bij de werking van de ELZ
 - ECD Foton: is lid van het bestuursorgaan van ELZ Oostkust en volgt via de werkgroep externe contacten van de moederorganisatie het nieuws uit de ELZ van het werkingsgebied op
 - ECD Meander: is betrokken bij ELZ's Waasland, ELZ Dender en ELZ Aalst o.a. door samenwerking rond de OPD's, maar ook op ondersteuning van hun aanbod, projecten zoals zorgzame buurten, omgevingsscan, vormingsmoment, ontslagconvenant ziekenhuis en WZC, ...
 - ECD Memo: is lid van het regionaal zorgplatform Halle-Vilvoorde waar alle ELZ, netwerk palliatieve zorg, CAW, Toekomstforum Halle-Vilvoorde, netwerk GGC zijn verenigd (overlegmomenten zie hoger). Hier worden agendapunten behandeld betreffende dementie op regionaal vlak en doorgetrokken naar de verschillende ELZ. Daarnaast heeft Memo ook contact met elke ELZ (ook van Oost-Brabant) via OPD, projecten, via stuurgroepen dementie, ...
- ECD Paradox: is lid van de werkgroep dementie binnen ELZ Schelde-Leie
- We verzorgden enkele vormingen, die aangeboden werden binnen ELZ.
 - ECD Contact: infomoment voor de stafmedewerker van de Limburgse ELZ over de werking, missie, visie, etc. van ECD Contact en het Zorgpad Dementie Limburg (13/2)
 - ECD Memo: netwerkevent Pajottenland (zie hoger)
 - ECD Orion ism PGN: vorming binnen ELZ Voorkempen en Zorgraad ELZ Noorderkempen ‘Wat is dementie en waar kan je terecht?’ op 08/06 (Essen).
- We betrokken personen met dementie en hun mantelzorgers bij beslissingen over het aanbod binnen de bestaande hulpverlening. Zo zijn er personen met dementie en mantelzorgers actief betrokken in initiatieven zoals stuurgroepen van dementievriendelijke gemeenten, overlegplatformen dementie, etc.
 - ECD Meander:
 - Bij de opstart van het inloophuis Waasland werden o.a. Familiegroep Waasland en ook de buddywerking Companjong betrokken.

- ECD Memo:
 - Bij de opstart van zorgcirkels Halle-Vilvoorde zijn mantelzorgers en personen met jongdementie betrokken alsook familiegroep jongdementie Londerzeel.
 - We organiseerden mee de ontmoetingsdag

jongdementie in Vlaams-Brabant op 30/09
(Alzheimer Liga Vlaanderen)

- ECD Sophia:
 - Bij de ontwikkeling van het welzijns- en zorgpad dementie ELZ Kortrijk zijn 2 mantelzorgers lid van de kerngroep
- We faciliteerden de opstart van nieuwe dementievriendelijke steden of gemeenten en waren betrokken in diverse stuurgroepen van lopende projecten.
- ECD Contact:
 - Naast de tweejaarlijkse organisatie van 'Netwerkmomenten voor Limburgse dementievriendelijke steden en gemeenten' (zie boven) werd aan actieve en startende dementievriendelijke steden en gemeenten bijkomend individueel informatie en advies geboden in fysiek overleg: Houthalen-Helchteren, Zonhoven, Sint-Truiden, Heusden-Zolder, Zutendaal, Borgloon en Maaseik

- Met Lokaal Bestuur Hasselt als moederorganisatie is ECD Contact de motor achter 'dementievriendelijk Hasselt'. Het overzicht van aanbod en initiatieven is beschikbaar via hasselt.be/dementie
- Na de twee vermissingen van Limburgse dames met dementie (voorjaar 2023) bracht ECD Contact het vermissingsprotocol opnieuw onder de aandacht bij de Limburgse politiezones. Meerdere politiezones maakten lokaal opnieuw werk van hun vermissingsfiches (Beringen-Ham-Tessenderlo, Kinrooi, Hasselt)
- ECD Foton:
 - Voor dementievriendelijk Brugge zijn wij trekker. We stuurden aan op intensere activiteit van de gemeente zelf via de Cel lokaal Sociaal Beleid. De schepen van welzijn is lid van het overlegplatform. Van de dementiewijzer met communicatietips en sociale kaart werd een nieuwe editie voorbereid. Ook rond het beheer van de website werden nieuwe afspraken gemaakt. Overleg op 28/02, 07/04, 25/05, 26/06, 06/07, 04/09, 04/12
 - Voor dementievriendelijk Diksmuide namen we deel aan de stuurgroep (04/12) en werd een infopunt dementie opgestart in het regiohuis van onze moederorganisatie. De maatschappelijk werkers met permanente worden door ECD Foton gecoacht
 - Voor dementievriendelijk De Panne namen we deel aan overleg op 19/10 en aan de kerngroep op 17/11
 - We namen deel aan de stuurgroep van Oostende dementievriendelijke Stad op 12/01 en 27/04
 - We zijn lid van de stuurgroep dementievriendelijk Veurne
- ECD Meander:
 - Communicatie over campagnes zoals Zuurstof voor dementie, Cupcake actie, OPD, Netwerkmoment dementievriendelijke gemeenten naar alle gemeenten
 - Beveren: passieve opvolging van werkgroep via verslag en houden hen op de hoogte van initiatieven via mail werd er 3 maal advies gegeven over opbouw van aanbod rond lotgenoten, tentoonstelling

en sociale kaart. We communiceerde ook over hun aanbod in september via facebook

- Sint-Niklaas: passieve opvolging van werkgroep via verslag. Er vonden 2 overlegmomenten plaats voor de opvolging van vormingen voor verenigingen in 2024. We communiceerde ook over hun aanbod in september via facebook
- Stekene: opstartvergadering nieuwe dementievriendelijke gemeenten op 3/08 (Stekene)
- Waasmunster: verkenningvergadering nieuwe dementievriendelijke gemeente 25/09 (online)
- Buggenhout: vergadering over toneelvoorstelling i.s.m. praatcafé dementie Dender en opstart psycho-educatie pakket 'Dementie en nu?' op 24/01 (Buggenhout). We communiceerde ook over hun aanbod via facebook
- Lebbeke: vergadering over infomoment, cupcake-actie, dementievriendelijke misvieringen op 26/01. We communiceerde ook over hun aanbod via facebook
- Dendermonde: vergadering over opstart familiegroep en week van dementie op 26/01, 3/04, 18/04, 15/06, 10/11 (Dendermonde). We communiceerde ook over hun aanbod via facebook
- Berlare: we communiceerde ook over hun aanbod via facebook
- Lede: vergadering over uitbouw van EHBD koffer en dementiewaaijer op 26/07 (Lede). We communiceerde ook over hun aanbod via facebook
- Aalst: identificeren zich niet als zodanig maar er is wel een werkgroep dementie Aalst. Vergaderingen gingen over actieplan op basis van dementieplan Vlaanderen (preventie, opleiding, cupcake actie, zuurstof voor dementie, ...) op 22/03, 27/06, 6/09, 5/10 en 20/12 (Aalst)
- Ninove: vergaderingen over een reizende tentoonstelling rond reminiscentie en sociale kaart op 27/02, 19/06. We communiceerde ook over hun aanbod via facebook.
- Geraardsbergen: opstart vergadering voor dementievriendelijke gemeente op 10/07.

– ECD Memo:

- 24/01, 23/03, 22/06 en 23/10 vergadering stuurgroep dementievriendelijk Leuven: besproken thema's o.a. jaarprogramma opmaken, OPD, dementievriendelijke wandeling, vermissing, pijn bij personen met dementie, cupcake actie, brochure vernieuwen. ECD Memo werkt actief mee aan het ontwikkelen van een dementievriendelijke wandeling voor stad Leuven
- 21/02 dementievriendelijk Dilbeek: op vraag van de stuurgroep verzorgde ECD Memo een coachingsessie voor de stuurgroep (toekomstvisie uitschrijven voor dementievriendelijk Dilbeek)
- 28/02 en 14/11 vergadering stuurgroep dementievriendelijk Haacht: besproken thema's o.a. jaarprogramma opmaken, vermissing, praatcafé programma, aanbod lagere school
- 6/06 en 5/12 vergadering stuurgroep dementievriendelijk Londerzeel: besproken thema's o.a. Het Lezerscollectief, vermissing, dementievriendelijke wandeling, samenwerking horeca en onderwijs
- Eerste gesprekken met stad Halle en gemeente Grimbergen voor opstart dementievriendelijke gemeente/stad

– ECD Orion ism PGN:

- Vergaderingen stuurgroep dementievriendelijk Zandhoven op 05/05 en 10/11 (Zandhoven)
- Afstemming opstart dementievriendelijk Zoersel (e-mail)
- Kennismakingsgesprek seniorenconsulent en ELZ Antwerpen-Zuid in functie van opstart dementievriendelijk Wilrijk op 26/06 (Wilrijk)
- Verkennende en opstartvergaderingen op 14/04, 28/06 en 01/08 in functie van dementievriendelijk Duffel (Duffel)
- Vergaderingen dementievriendelijk Mechelen op 16/02, 09/05, 21/11 en 7/12 (Mechelen)
- Vergaderingen dementievriendelijk Nijlen op 10/04 en 20/11 (Nijlen)
- Vergaderingen dementievriendelijk Heist-op-den-Berg op 18/01 en 05/06 (Heist-op-den-Berg)

ECD Tandem: opening
inloophuis Turnhout –
getuigenissen

- Vergaderingen dementievriendelijk Lier op 12/01, 19/01, 24/04 04/05, 26/06 en 05/10 (Lier)
- ECD Paradox:
 - Deelname aan stuurgroepen van volgende dementievriendelijke gemeenten:
 - Gent
 - Lievegem
 - Aalter
 - Zottegem
 - Eerste verkennende infosessie werd gegeven aan de gemeente Moerbeke. Mogelijks komt hier nog een vervolg op, maar is afhankelijk van de fusie met de stad Lokeren
- ECD Sophia:
 - Voorbereiding en opstart stuurgroep dementievriendelijk Lichtervelde op 20/01 en 26/01 (Lichtervelde)
 - Vergaderingen dementievriendelijk Zwevegem op 02/02, 30/03, 22/06 en 07/09 (Zwevegem)
 - Vergaderingen dementievriendelijk Kuurne op 13/06 en 06/10 (Kuurne)
 - Vergaderingen dementievriendelijk Kortrijk op 02/03, 27/04, 11/05, 30/06, 27/09 en 27/11 (Kortrijk)
 - Opstart stuurgroep dementievriendelijk Deerlijk op 24/08 en vergadering op 04/12 (Deerlijk)
- ECD Tandem:
 - Zie eerdere info- met betrekking tot betrokkenheid dementievriendelijke gemeentes in de regio
- We faciliteerden de opstart van initiatieven zoals inloophuizen dementie, infopunten dementie, dementiecoaches, etc. waarbij we een rol van co-piloot opnemen en aansturen op samenwerking met reeds bestaande initiatieven (in functie van tegengaan versnippering) de doelgroep en lokale partners.
 - ECD Contact: biedt inhoudelijke ondersteuning aan de 10 lokale infopunten dementie in Limburg
 - ECD Meander: co-piloot opstart Inloophuis Waasland (zie eerder)
 - ECD Memo:
 - Co-piloot opstart inloophuis Tienen en Asse (zie eerder)
 - ECD Orion ism PGN:
 - Co-piloot opstart Inloophuis Dementie Antwerpen (zie eerder)
 - Co-piloot Inloophuis Dementie 't moNument Mechelen (zie eerder)
 - ECD Sophia:
 - Overleg rond opstart infopunt dementie Langemark-Poelkapelle op 12/01 (Langemark-Poelkapelle)
 - Voorzitter en verslaggever overleg en intervisie 17 lokale infopunten dementie op 20/02 (Ingelmunster), 12/06 (Wingene) en 16/10 (Wevelgem)

- ECD Tandem
 - Inloophuis Mol
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Mol, Alzheimer Liga Vlaanderen, gemeente Mol en ECD Tandem), overleg op: 3/3, 3/6 en 6/10
 - Adviesverlening aan partners en (deels) mee permanentie tijdens inloophmomenten (halve dag/maand)
 - Inloophuis Turnhout
 - Actief lid stuurgroep (samenwerking van AZ Turnhout, Alzheimer Liga Vlaanderen, stad Turnhout, Zorggroep ECD Orion en ECD Tandem) - overleg op: 4/05, 11/09 en 7/11
 - Hulp bij opstart en opening op 24/11
 - Permanentie en adviesverlening (28/12, halve dag)
 - Inloophuis Geel
 - Verkennend overleg op 8/12 met Sociaal Huis Geel, Alzheimer Liga Vlaanderen en ECD Tandem voor opstart inloophuis in Geel
- EDV en alle regionale ECD's werkten samen met Alzheimer Liga Vlaanderen om te komen tot een gedragen document rond dementievriendelijke gemeenten
- We werkten mee aan lokale Welzijns-Memoranda waarin de opstart/doorstart of opvolging dementievriendelijke gemeente wordt vermeld.
 - ECD Contact: actief meeschrijven aan het memorandum van seniorenvoorzieningen Hogevijf in Hasselt
 - ECD Memo: actief meeschrijven aan memorandum van het Regionaal zorgplatform Halle-Vilvoorde
 - ECD Orion ism PGN: actief meeschrijven aan het 'Memorandum Welzijn van Lier' via de Welzijnsraad

5 We informeerden de Vlaamse/federale overheid en het lokale beleid over actuele prevalentiecijfers en signaleren belangrijke signalen (onder andere 'demografische tijdbom').

- Bij elke communicatie rond dementie (persbe-

richten, tijdens lezingen en vormingen, bij opstartgesprekken rond DVG, etc.) verwijzen we naar de meest recente prevalentiecijfers. Deze cijfers werden door EDV geactualiseerd en zijn terug te vinden op www.dementie.be.

- Conform het Vlaamse dementieplan werden deze gegevens ook bezorgd aan de Vlaamse overheid. In de media lanceerden we nieuwe gegevens met betrekking tot de precare situatie op de arbeidsmarkt, een potentiële bedreiging voor goede dementiezorg. Dat gebeurde eind april via een artikel in Sociaal.Net (<https://sociaal.net/achtergrond/ouderenzorg-dreigen-de-crash-demografische-tijdbom-tikt/>) en een interview in De Standaard. Dat leidde diezelfde week tot vragen in de plenaire zitting van het Vlaamse parlement. De titel 'Demografische tijdbom' werd de rest van 2023 nog een aantal keer gebruikt, bv. door Zorgnet-Icuro bij de publicatie van hun nota 'Zorgen voor de zilveren generatie'. Ook in ons memorandum staat deze uitdaging op nummer 1.

ECD Orion ism PGN:
vorming geven met vrijwilliger
(met dementie op jonge leeftijd)

Strategische doelstelling 5

We houden voeling met de concrete praktijk om deze als toetssteen te hanteren van de theorie en ook noden uit de praktijk op te volgen

1 We toetsten concepten en ideeën af met de betreffende doelgroep (RPD, personen met dementie, mantelzorgers, ...).

- Er werd samengewerkt met de Vlaamse Werkgroep voor mensen met dementie, die inspirerend is en ook vertegenwoordigd is in het Monitoringcomité van het Vlaamse dementieplan (EDV).
- Alle ECD's organiseerden workshops op de Inspiratiedag van de opleiding tot RPD.
- Alle ECD's zijn op regelmatige tijdstippen betrokken bij initiatieven waar personen met dementie en mantelzorgers centraal staan bijvoorbeeld Restaurant Misverstand, panelgesprekken, opening inloophuizen dementie, webinars, etc.
- We werkten samen met personen met dementie in functie van project- en/of vrijwilligerswerk.
 - ECD Contact: aanbod van activiteit op maat en vrijwilligerswerk aan mensen met dementie, naasten van de mantelzorgers die gelijktijdig psycho-educatie Dementie en nU volgden. Op 10/02, 17/02, 03/03, 10/03, 17/03, 24/03, 31/03, 28/04, 05/05, 12/05 (Hasselt)
 - ECD Memo: mee organiseren van Ontmoetingsdag Jongdementie Vlaams-Brabant. Overleg met Alzheimer Liga Vlaanderen op 11/01, 13/06 en 30/09
 - ECD Orion ism PGN: Vorming geven met vaste vrijwilliger met dementie op jonge leeftijd (vraag-gestuurd), organiseren van en deelname aan focusgesprekken met personen met (jong)dementie en mantelzorgers, (vrijwillige)

deelname aan Zomerkamp voor kinderen van een ouder met dementie op jonge leeftijd (Alzheimer Liga Vlaanderen), etc.

- ECD Sophia: vorming geven met vaste vrijwilliger met dementie op jonge leeftijd

2 Medewerkers schoolden zichzelf bij en bleven op de hoogte van nieuwigheden binnen het domein dementie en ouderenzorg.

- Elk ECD houdt een overzicht van de eigen vormingen en opleidingen bij. Deze zijn opvraagbaar.

3 Medewerkers volgden stagemomenten in de woonzorgsector en signaleerden opgevangen noden (aan het beleid, via kennisagenda ten behoeve van onderzoek en aan VTO in verband met opleidingsnoden).

- We hielden voeling met de zorgpraktijk via volgende activiteiten:
 - ECD brOes:
 - Werkbezoek met rondleiding in functie van cultuursensitieve zorg aan WZC Saphir op 17/11 met collega's van ECD Orion (Laken)
 - ECD Contact:
 - Bemanning van het maandelijkse Infopunt Dementie Hogeveijf (moederorganisatie)
 - Organiseren en begeleiden van de maandelijkse Familiegroep Jongdementie regio Hasselt
 - Begeleiden van een groep van personen met dementie tijdens het aanbod van psy-

cho-educatie Dementie en nU (zie eerder)

- ECD Foton:
 - Zie: 5.5. Ontmoetingshuis dementie van ECD Foton
- ECD Memo:
 - Werkbezoek WZC Ter Meeren – domotica en dementie
 - Werkbezoek Buurtgerichte zorg te Holsbeek
- ECD Meander:
 - 3 Meeloopdagen WZC Aymonshof afdeling Utopia en Oase op
 - Werkbezoek en kennismaking met Gewoon Leven VZW op (Erembodegem)
 - 1 meeloopdag met WZC De Hopperank
- ECD Orion ism PGN:

- Observatie en advies aan WZC Hollebeek in functie van cultuursensitieve zorg 19/01 (Hoboken)
- Observatie en deelname aan screening bij personen met een migratieachtergrond in ZNA Hoge Beuken op 07/08
- Ondersteuning permanentie bij opening van het Inloophuis Dementie in Antwerpen (op openingsdag ter ondersteuning van de aanwezige professionals) op 04/10 (Antwerpen)
- Werkbezoek met rondleiding in functie van cultuursensitieve zorg aan WZC Saphir op 17/11 (Laken)
- Eenmalige permanentie Inloophuis Dementie 't moNument op 14/07 (Mechelen)
- ECD Tandem:
 - Ondersteuning van het Inloophuis dementie in Mol (halve dag, maandelijks) en ondersteuning van het Inloophuis dementie in Turnhout (halve dag in nov.en dec.)
 - Meedraaien in de thuiszorg en residentiële zorg
 - Werkplekbezoek geriatrisch dagziekenhuis AZ Mol (geheugenscreening)
- EDV:
 - Meedraaien in de thuiszorg en residentiële zorg. Werkveldbezoeken of meeloopstages vonden plaats in o.a. WZC Toermalien, WZC Sint-Bernardus, De Wingerd, Het Heiveld, ...

4 We werkten constructief samen met de collega's van de ECD's in functie van kennisdeling en ervaringsuitwisseling

- Overlegmomenten overheen de regio's.
 - Teamvergaderingen binnen ieder ECD: alle ECD's:
 - EDV: maandelijks overleg, verslagen beschikbaar
 - ECD brOes: wekelijks wordt er samengezeten op donderdagnamiddag.
 - ECD Contact: 12/01, 14/02, 30/03, 25/04, 11/05, 15/06, 14/09, 12/10, 09/11, 14/12 (Hasselt) + wekelijks op dinsdagmiddag (online)
 - ECD Meander: 9/01, 25/01, 6/02, 20/02, 8/03, 21/03, 4/04, 18/04, 5/05, 15/05, 6/06, 27/06, 4/07, 10/07, 25/07, 24/08, 18/09,

2/10, 16/10, 13/11, 05/12, 11/12 en 29/12.

Op 31/01 vond de jaarlijkse denkdag plaats waarin ruimte wordt gemaakt voor evaluatie en toekomstige strategie.(Dendermonde)

- ECD Memo:
 - 6-wekelijks teamoverleg
 - Maandelijks vormingsoverleg (uitgez. vakanties)
- ECD Orion ism PGN: 17/01 (Antwerpen), 14/02 (online via Microsoft Teams), 14/03 (online via Microsoft Teams), 18/04 (online via Microsoft Teams), 16/05 (Lier), 06/06 (online via Microsoft Teams), 12/09 (Antwerpen), 10/10 (online via Microsoft Teams), 07/11 (Mechelen) en 05/12 (online via Microsoft Teams)
- ECD Paradox: maandelijks overleg
- ECD Sophia: 05/01, 16/01, 31/01, 10/02, 27/02, 13/03, 27/03, 17/04, 04/05, 15/05, 30/05, 12/06, 29/06, 06/07 (teambuilding), 10/07, 07/08, 21/08, 04/09, 18/09, 02/10, 12/10, 31/10, 13/11, 28/11, 05/12 en 18/12 (Kortrijk)
- ECD Tandem: maandelijks overleg, verslagen beschikbaar. Teamdag op 17/10
- Provinciaal overleg:
 - ECD Foton en ECD Sophia: 06/03 (Brugge), 05/06 (Kortrijk) en 09/10 (Kortrijk)
 - ECD Meander en ECD Paradox: op 11/05 (Gent), 20/06 (online), 6/07(Dendermonde), 26/10 (Gent)
 - ECD Tandem en ECD Orion i.s.m. PGN: op 30/05 (online via Microsoft Teams) en 31/10 (Antwerpen)
- Coördinatie-overleg: alle ECD's op 13/02 (Antwerpen), 08/05 (online via Microsoft Teams), 25/09 (Antwerpen) en 15/11 (online via Microsoft Teams)
- Werkgroep Ergotherapie: EDV, ECD Contact, ECD Sophia, ECD Orion ism PGN, ECD Tandem (en zie samenwerkingspartners) op 06/02, 22/03, 02/05, 27/06, 14/09 en 14/12 (online via Microsoft Teams)
- Werkgroep VTO: alle ECD's op 09/01 (online via Microsoft Teams), 20/03 (Antwerpen), 08/05 (online via Microsoft Teams), 26/06 (Antwerpen), 11/09 (online via Microsoft Teams), 20/11 (Antwerpen)
 - Werkgroep communicatie: alle ECD's op 29/08 (Antwerpen) en 14/11 (online via Microsoft Teams) website. op 31/10 (Antwerpen)
 - Tweedaagse ECD's op 20/04 en 21/04 (Oostende): alle ECD's
 - Brainstorm inzake dementie en diversiteit op 30/11 (Berchem): EDV, ECD Orion ism PGN, ECD brOes
 - Intervisiegroep verandertrajecten persoonsgerichte zorg: 03/03, 19/06, 19/10, 19/12 (alle ECD's)
- Train-the-trainers overheen de regio's.
 - ECD Foton: 'Dementiekundige basiszorgverlener' op 31/01 (Antwerpen)
 - ECD Orion ism PGN: 'Dementie en migratie' op 20/01 (Antwerpen) en 'Dementie en verstandelijke beperking' op 22/05 (Antwerpen)

5 Ontmoetingshuis dementie van ECD Foton.

- Laagdrempelig onthaal en aanspreekpunt. Het regionaal Expertisecentrum Dementie (RECD) is vrij toegankelijk – zonder afspraak – elke werkdag tussen 8u45 en 12u15 en tussen 14u en 17u. Na afspraak kan het ook buiten de openingstijden. De onthaalmedewerker van het Expertisecentrum Dementie (ECD) of een vaste Fotonvrijwilliger verzekeren de permanentie, beluisteren de noden en vragen en verwijzen desgewenst door naar een medewerker ECD. Voor de aanvulling van de permanentie kunnen we beroep doen op vier vaste ervaren vrijwilligers.
- Ontmoetingsmomenten. Foton organiseert tal van ontmoetingsactiviteiten voor personen met dementie en hun mantelzor-

ger. Met deze ontmoetingsmomenten faciliteren we ook het opbouwen van een informeel sociaal en dragend contact onder de mantelzorgers en het uitwisselen van informatie en ervaringen. Onze vrijwilligersploeg is daarbij een belangrijke schakel:

- Muzieknamiddagen in Brugge, OC Sparrenhof, 08/02, 08/03, 05/04, 10/05, 14/06, 06/09, 04/10, 15/11, 13/12
 - Muzieknamiddagen in Tielt, regiohuis Familiezorg West-Vlaanderen, 18/01, 15/02, 15/03, 19/04, 17/05, 21/06, 27/09, 18/10, 15/11, 20/12
 - Fotonkoor in Brugge, Sint-Thomas, 27/01, 24/02, 24/03, 28/04, 26/05, 30/06, 15/09, 20/10, 24/11, 22/12
 - Verstillingsmoment in Brugge, Sint-Thomas, 27/10
 - 'Een dag vol kunst' (i.s.m. Zorghotel Polderwind) in Zuienkerke, Polderwind, 11/10
- Ontmoetingsgroep voor personen met dementie. Personen met dementie die recent de diagnose dementie kregen, kunnen deelnemen aan de ontmoetingsgroep voor mensen met beginnende dementie. Een medewerker van Foton begeleidt de groep en werkt daarbij samen met een relaxatietherapeut die ook mee het groepsgebeuren ondersteunt. Een bestaand groepje kwam bijeen op 12/01, 09/02, 09/03, 30/03. Een nieuwe groep

liep in de tweede jaarhelft: 04/05, 22/06, 13/07, 24/08, 07/09, 19/10, 09/11, 07/12

- Thuisbegeleiding dementie.

Vanuit de blijvende nood en behoefte van personen met dementie en hun mantelzorgers aan info, advies en ondersteuning bieden we gespecialiseerde thuisbegeleiding aan op maat van de wensen en de behoeften van de zorgvrager.

In de gesprekken gaan we in op de noden, behoeften, beleving van de persoon met dementie zelf en de mantelzorger zodat zij beluisterd worden en een perspectief krijgen alsook een antwoord op hun vragen. De gesprekken vinden plaats op het ritme en de vraag van de gezinnen zelf in functie van maximale doelgerichtheid en efficiëntie. Zij volgen geen standaardtraject.

Indien mogelijk doen we dit in partnerschap met lokale actoren zoals bijvoorbeeld Zorg Tielt en het OCMW van Ruiselede.

Interventies t.a.v. personen met dementie en hun familie/naaste omgeving:

- In 2023 vonden 1.548 interventies thuisbegeleiding plaats in 267 cliëntsituaties.
 - Bij 318 interventies was de cliënt betrokken (20,5 %)
 - Bij 1.010 interventies was minstens één mantelzorger betrokken (65,2 %)
 - Bij 116 interventie was een interne hulpverlener betrokken (7,5 %)
 - Bij 175 interventies was een externe hulpverlener betrokken (11,2%)

Dit zijn enkele kenmerken van de cliënten:

- 12 % van de cliënten kreeg de diagnose dementie op jonge leeftijd (<65 jaar)
- 27 % van de cliënten woont alleen

Wie vraagt concreet de thuisbegeleiding aan? (top 5): zoon/dochter, thuiszorgverantwoordelijke, partner, geheugenkliniek/specialist/ziekenhuis, geheugenrevalidatie (doorstroming vanuit -). Partners of kinderen nemen vaak contact op met ECD Foton op aangeven van de huisarts en/of specialist.

ECD Foton: verstillings-
moment 27.10.2023

De top 5 van thema's die ter sprake komen zijn: zorgbelasting, communicatie en omgang, zingeving/verliesverwerking, zinvolle activiteiten, gezondheids- en psychische problemen.

Er waren 1.548 interventies voor 267 cliëntsituaties. Dat komt neer op 1 tot 51 interventies per situatie per jaar, met een mediaan op 3 interventies. Het gaat om 161 consulten op bureel (10,4%) en 444 huisbezoeken (28,7%). Er waren 449 telefonische contacten (29,0%), en 416 contacten per e-mail (26,9 %). Verder ging het om multidisciplinair overleg en coachend advies (78 = 5,0%).

40,8% van de bereikte gezinnen meldde zich voor het eerst aan. Vaak gaan we een aantal jaren met de families op stap.

Intervisie in de thuisbegeleidingsteams versterkt de consulenten en verhoogt de kwaliteit van de interventies (16/01, 10/02, 06/03, 31/03, 04/05, 12/06, 18/09, 16/10, 16/11, 18/12).

We blijven ijveren voor een uitrol van de thuisbegeleiding dementie over gans Vlaanderen zodat elke persoon met dementie/mantelzorger/gezin/familie beroep kan doen op gespecialiseerde psycho-sociale ondersteuning rond dementie indien ze dit wensen.

